

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Uj külpolitikai csillagzat.

Írta: Mezei Ernő.

Azok a pohárköszöntők, amiket Edvárd, a tapasztalt angol mester és Miklós, a félnék, de tanulékony orosz növendék, egymással váltottak, nem olyan közönséges, pezsgős lakomaizzal bírnak, mint ahogy megszoktuk a rendes fejedelmi találkozókról, amikor a felséges koronaviselő urak egymást az udvariasság vagy akár az igaz barátság leggyöngyözőbb frázisaival ünneplik. A revali kikötőben mondott tósztoknak határozottan politikai izük is van, még pedig olyan értelemben, amelyről nekünk is illik idején tudomást vennünk. Késég sem lehet már arról, hogy ezt a revali találkozást oly szándékok sugallták és intézték, amelyek a mi külpolitikai köreinkbe vágnak bele. Igaz, hogy amióta a magyar glóbus a koalíciós rákfordulón haladt át, a külpolitikai érdekek körülbelül letűntek látókörtünkől. Mégis csak kénytelenek leszünk jobban odafigyelni, amikor egészen új égi konstellációk, eddig nem ismert csillagzatok tűnnek fel és közelednek felénk baljóslatu csillogással. Talán Aehrenthal báró is tett már valami ilyes fölfedezést az ő nagyon felhős observatóriumán át és kénytelen lesz nemzetkörü bejelenteni, hogy veszedelmes üstökös keresztezi a hármasszövetség

örökkétartónak mondott békepályáját. Persze ő lesz a legutolsó, aki észreveszi, hogy a világ csakugyan kifordult sarkából és majd azután siránkozhatik hamleti mélységgel, hogy neki kell ezt visszaigazítania.

Szó sincs róla, az európai közvéleményen az erős meglepetés érzése rezdül át. Az emberek ott künn is kezdték törni fejüket, miért történik az öreg Edvárd király sok utazása, nyilvánvaló vándortanítószkodása fejedelmek és udvarok körül. Angol királynál, kinek szorosán körülhatárolt alkotmányos állásánál fogva csak ritkán van módja rá, hogy kezdeményező erőt fejtessen ki, ez a szerep csak annál rejtelmesebb lehetett. Általános föltevésé vált, hogy a királyt is az a nyugtalan féltékenység irányozza, a melyet Németország előretörő tengeri becsvágya Angliában keltett és csak gondos előrelátásból keresi már most a megfelelő szövetségeket, amelyeknek egy távolabbi jövő eshetőségei ellenében kellene Anglia tengeri felsőbbségét biztosítani. Most azonban tudjuk, hogy az öreg korára annyi mozgékony erélyt tanúsító királynak közvetlenebb céljai is vannak. És tisztában vagyunk avval, hogy amit Edvárd, a mester és Miklós, a tanítvány együtt forralnak és főznek, annak leve elsősorban nekünk van szánva. Az angol király tószítja félre nem érthetően ráutalt arra, hogy az eddig

bizonyos kérdésekre nézve létesített meg-egyezőseken túl és legközelebb Anglia és Oroszország között más irányban is teljes összhangnak kell létrejönnie. Mindenki tudja, ez az új angol-orosz meg-egyezés a macedón bonyodalomra vonatkozik.

Ez a nagy fordulat: Anglia és Oroszország karöltve új irányt tűznek ki a Balkánfélszigeten és egyszerűen sutba állítják monarchiánkat, felette nagy mulatságára az egyre féktelenebbül hancurozó néprajkóknak, akik előtt az osztrák-magyar hatalomnak idáig különös rendőri tekintélyt is kellett képviselnie. Máris megtörtént, hogy az angol javaslat alapján Oroszország könnyedén felugta a híres müzstegi egyezséget, amelyet annak idején Goluchovszki gróf páratlan remeklésének vallottak és minden évben a delegációk leggyönyörűbb bizalmi pecsétjével láttak el. A mór megtette köteleességét, a mór mehet. A müzstegi egyezmény is megtette azt a szolgálatot, hogy a mi monarchiánk őrizte a legáldottabb balekséggel Oroszország érdekeit a Balkánon, ameddig az orosz politika a keletázsiai szílen kergette hódító becsvágya délibábját. Onnan ugyan véres fejjel tántorgott vissza, de annál nagyobb kedvteléssel veti magát ismét hatalmi érdekeinek régi útjára és szorítaná vissza az ő gyámoltalan müzstegi partnerét, a ki közben vállalt rendőri szerepével a

A rózsá.

Írta: Hevesi József.

(Utánvómás illos.)

A nagy romantikus írók és költők megfellehetetlen problémája, mint kétségbeesítő valóság szakadt rá Felleg Ambrus lelkére.

Kettőt szeretett.

Egyenlően rajongó, forró, izzó szerelmet érzett két nő iránt. Két nővér iránt.

Hiába szeretne volna tisztázni a szíve érzését, hiába szeretne volna az egyik nőt felébe helyezni a másiknak: nem tudott tisztába jönni önmagával. Azaz, hogy arra a kétségbeesítő tapasztalatra jutott, hogy a két leányt: Annát és Maricztát egyformán szereti. Az egyikért éppugy lángol, mint a másikért és ha megadná nekik a mód, — aminthogy meg is tehetné, — hogy a kettő között válaszszon, hát ő mind a kettőt választaná.

A két leány egyenlően ékes volt minden asszonyi erényben, női bájjában, leányos kedvességben. Hasonlítottak is egymáshoz mindenben. A szemük egyformán kék volt és egyformán nevetett. A hajuk egyformán aranyzóke volt. A természetük egyenlő. Arczuk minden vonása egyenlően finom, nemes, előkelő. Még a hangjuk csendesége sem különbözött egymástól.

És Felleg Ambrus egyformán kedves volt mindkettő. Semmi eltérést sem mutattak a hozzá való vonzódásban, rokonérzésben.

Rettenetes helyzet volt a Felleg Ambrusé. Ő egyenlően szeretett két gyönyörű leányt és úgy érezte, hogy mind a két egyenlően szép és egyenlően kedves leány egyforma vonzódást mutat ő iránta. Talán többet is a vonzódásnál.

Az a két leány egyenlőképen szereti őt. Heteken és hónapokn keresztül tépelődött a lelkében, hogy mitevő legyen? Hogyan oldja meg ezt a szörnyű problémát?

Legegyszerűbb lett volna persze mind a kettőnek a bírása. És ha azok mind a ketten szeretik, bizonyára ők is belenyugodtak volna ebbe a megoldásba. Hanem hát... oh hány hanemből emelt torlaszokat boldogsága elé a társadalom és a törvény!

Az örület mesgyéjén járt már. Tragikus sejtelmek tépték a lelkét.

Ha az egyiket megkérí, mi lesz akkor a másikkal? Hát ha akkor, midőn már Anna lesz a felesége, a Maricza iránt fog melegebben érezni? Vagy ha Mariczához köti az életét, mi történik azzal az érzéssel, amivel Anna iránt viseltetik?!

Igen, az örület mesgyéjén volt már és nem tudta a megoldáshoz vezető utat...

De végre is ki akarta ragadni a lelkét a tépelődés fojtó karjai közül. Mindenáron meg akart szabadulni az örületbe kergető kétségétől.

Elhatározta tehát, hogy a véletlenre bizza a megoldást. A véletlenre, melynek irányítását a két leányra bizza.

A virágok színes mámorában bujálkodott a természet. Pünkösdi díszbe öltözött az egész vidék. Virág volt mindenütt, virág, ahová csak nézett. A levegő szinte mámoros volt, bódító volt az illattól.

Felleg Ambrus lelke is mámoros volt a virágoktól, a két leány édes tekintetétől, vágyakban fildokló szerelemtől.

Egy virágra bizza tehát az élete sorát.
— Egy pünkösdi rózsára.

Leszakította a legszebbet és belelehelte a lelkét. Mint ahogy a népdalban énekelik.

Egy félig kifeszett pünkösdi rózsát tépett le egy rózsafáról, melyen száz rózsá pompázott.

Azt elvitte magával és odaadta a két nővér szobaleányának.

És megkérte, hogy tegye a leányok asztalára az ő névjegyével együtt.

És lelkében el volt határozva, hogy azt a leányt fogja majd megkérni, aki ezt a rózsát a keblére tűzi.

Felleg Ambrus nem volt romantikus ember, Eilenkezőleg az élet piacán mindent a rideg valóság színében látott.

De rendkívüli helyzete, lelkének csodálatos megnyilatkozása fatalistává tette.

Belátta, hogy józan itélettel ő nem dönthet sorsa felett.

Itt a fátumnak kell belenyulni az eseményekbe.

És ő alávetette magát előre is annak, hogyan fogja a véletlen az ő sorsát megpecsételni.

Anna és Maricza, mikor a kertből a reggeli séta után a szobájukba léptek, meglepetve pillantottak meg a kis onyx-vázában mosolygó pünkösdi rózsát.

Odahajoltak a névjegy felé és egyszerre olvasták le a nevet:

Felleg Ambrus.

És az arcukon pirosság ömlött el. Mintha a pünkösdi rózsá rajzolta volna orcáikra a hajnal rózsaszínét.

És a két nővér egymás szemé közé nézett. Mintha bele akartak volna látni egymásnak

legalaposabb népszerűtlenséget is szerzte be. Egyszerre Anglia és Oroszország mutatkoznak be Balkánszövetségeknek, aminél szegényletesebb felsülést még a bécsi külügyi hivatalban is régen értek meg. Ezt az orosz-angol megegyezést, amely a modern történelem egyik legnevezetesebb fordulata, voltaképp az angol liberalisok külpolitikája készítette elő, a mely tudvatlólóg Gladstone óta a Balkán keresztény népeinek felszabadítását hordja szívében és a török birodalom integritásának elvét a lomtárba vetette. De a bécsi Ballplatzon mindig azt hirdették, minden engedékenységet és gyávaságot Oroszország irányában azzal mentegettek, hogy noha a mi monarchiánkat illeti az európai Keleten a vezérlő befolyás, Oroszországot mégis a történelmi előzményeknél fogva annyira érdekelt hatalomnak kell ott elismernünk, hogy a béke megóvását és a támadható bonyodalmak nyugodt kiegyenlítését csakis a vele való külön megegyezéssel vagy társas összeműködéssel lehet biztosítani. De alkunak, engedménynek, társas összeműködésnek végső eredménye — ime a a nagyszerű kidobás. A házibarát nyíltan bevonul és a férjnek teketória nélkül kiteszik a szűrét.

Vajjon Aehrenthal báró gondtalanul andalog-e még a delegációs bizalom berkeiben, ahol a koalíciós fülemülék is édes dallamokat fuvoláznak? Olyan biztosan körülkerítettnek hiszi-e még politikai idilljét a hármasszövetség szövénzete által, mint amikor Goluchovski nyugágyát átvette? Bizony rája virradt most a tanulság, hogy csak az erős és elszánt politikának van igazában szövetségese, ellenben a gyámoltalan hódolatnak és folyton odaadó szolgálatoknak eredménye a teljes magára-hagyottság. A mi monarchiánk szövetséges szolgálatait kiaknázza Németország,

társbeli segítségét kiaknázza Oroszország. Németország most félreáll, mert mit törődik a mi keleti érdekeinkkel? Oroszország meg a szemünkbe nevet, mert éppen monarchiánk megalázása az ő természetes vágya. Aehrenthal most magának reklamálhatja a „splendid isolation” dicsőségét, amivel azelőtt az angol államférfiak kérkedtek. De ő aligha szívesen dicsekszik vele.

Budapest, június 12.

A képviselőház holnap, szombaton délelőtt tíz órakor ülést tart, amelyen folytatják a közegészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Napirenden vannak ezenkívül az állami vasgyárak tüzelő-anyagkészletének biztosításáról, a vác—budapest—gödöllői h. é. vasutáról, a rudolfsnádi ármentesítő társulatnak nyújtandó segélyről, az ingyenes népoktatásról szóló javaslatok és az esetleges interpellációk.

A bankbizottság ülése. A bankbizottság holnap, szombaton és 15-én, hétfőn délután ülést tart, amelyen folytatja a szakértők kihallgatását. Szombaton Lányi Mór orsz. képviselő, bankigazgató, Mezey Gyula gazdasági egyesületi igazgató és Tauszik B. Hugó kereskedelmi és iparkamarai elnök terjesztik elő szakvéleményüket, hétfőn pedig Halász Sándor miniszteri tanácsost, a postatakarékpénztár igazgatóját, Haraszi-Jellinek Henrik villamos vasúti igazgatót, Szabó Kálmán orsz. képviselőt, a debreczeni kereskedelmi és iparkamara elnökét és Chorin Ferencet, a gyáriparosok szövetségének elnökét hallgatja meg a bizottság. Ezzel a szakértők kihallgatása véget ér. Azok a meghívott szakértők, akik személyesen nem jelenhettek meg a bizottság előtt, írásban terjesztik be véleményüket és az összes szakértői véleményeket egybefoglalva, ki fogják nyomtatni s közzéteszik.

Gróf Andrassy Gyula utazása. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter. — a Pol. Ért. értesülése szerint — ma hosszabb időre Angliába utazott. A belügyminiszter távollétében a még függőben levő törvényjavaslatához a Házban való képviselőségét Wekerle Sándor miniszterelnök vállalta magára.

a lelkébe. Egymás lelkének a legelrejtettebb mélyébe.

És amint a szemük tekintete egymásba mélyedt, nyíltan olvasták egymásnak féltve rejtettet nagy titkát:

Te szereted őt!

Te szereted őt!

Egymásra borultak és zokogni kezdtek.

Eleinte versengés indult meg közöttük. Két nagy és nemes lélek megható versengése.

— Legyen a tied! ... Én ... én talán nem is szeretem.

— Nem igaz, te talán még jobban szereted, mint én! ... A tied kell, hogy legyen.

Belátták, hogy a versengéssel nem mennek semmire.

Egyik sem akarta elfogadni a másiknak áldozatát.

— Kérdezzük őt meg magát ... volt aztán Anna véleménye. Mondja meg, hogy kit szeret kettőnk közül?

— De hát nem látod, hogy ő maga sem tudja, édes drága Mariczám.

Megint elmerengtek.

Anna szólalt meg:

— Mi történt volna akkor, ha ő például csak az egyikünköt szerette volna. Például tégedet?

— Nem, nem, nem. Mondjuk, hogy tégedet.

— No jó, mondjuk, hogy ha engem szeretett volna. Mit tettél volna akkor te?

— Ugyanazt, amit te, ha véletlenül engem szeret. Elfajítottam volna lelkemben a szerelmemet és ő sohasem tudta volna meg. És te is ezt tetted volna, ha réám esik a választása, ugy-e?

— Igazad van, drágám. Mindegyikünk így cselekedett volna? Elfajította volna érzését, hogy a másiknak boldogságát ne zavarja

— Sajnos azonban ő nem választott közülünk. Ő maga is habozik.

— Ezért kell nekünk döntenünk. És pedig azonnal. Ime itt van két tük. Az egyik hosszabb, mint a másik. Huzzál egyet közülök. Ha a hosszabbikat huzzad, úgy Ambrus a tied. És én akkor igazán a — rövidebbet huzztam.

És Anna odanyújtotta a két tü, melyeket kiegyenlítő tartott az ujjai között.

És Maricza remegő kézzel nyult a tükhöz. Behunyta a szemét és úgy huzzott.

A hosszabbikat huzta.

Anna elejtette a másik tü.

— A tied ... hebegte és erősen küzdött magával, hogy el ne aléljon.

— Ez nem igazság, ez nem igazság! ... kiáltotta Maricza, te szereted őt ... és ...

Anna azonban nem engedte szóhoz jutni.

A piükkösdí rózsát odatüzte a nővére keblére azzal a végzetes tüvel, mely életének sorsát eldöntötte.

Azután kiszökött a szobából.

Déltájban megjelent Felleg Ambrus.

Remegve nyitott be a szobába.

Maricza egyedül volt.

Keblén ott mosolygott a piükkösdí piros rózsá.

Felleg Ambrust eleinte egy édes mámor fogta el. De aztán szívében valami fájdalmas érzés nyílt át.

Odalépett Mariczához.

És remegő hangon kérdezte:

— Hát az Annuska hova lett? Hol van az Annuska?

A koalíció értekezlete. A szövetségelt pártok kedden, délután öt órakor értekezletet tartanak a 48-as és függetlenségi párt Erzsébet-köruti helyiségében. Az értekezlet tárgya: a szeszadóról, a végrehajtási eljárásról, a csekkéről, a kereskedelmi üzletátruházásáról, a birtokrendezésről és az állattenyésztés fejlesztéséről szóló javaslatok.

Zichy Aladár Budapest. Bécsből jelentik, hogy gróf Zichy Aladár ma délután öt órakor visszautazott Budapestre.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház munkarendje folytonosan bővül s most már alig van kilátás arra, hogy a jövő hét végén megkezdődjék a nyári szünet. A már napirenden levő javaslatokon kívül még több, részben igen fontos törvényjavaslat kíván a kormány a nyári szünet előtt elintéztetni. Így az igazságügyi javaslatok, amelyeket a bizottságok már hosszabb idő előtt tárgyalásra előkészítettek, köztük a nagyjelentőségű végrehajtási novella, továbbá az állattenyésztés fejlesztéséről, valamint a szeszadó fölemeléséről szóló törvényjavaslatok is most kerülnek napirendre, sőt a pénzügyi bizottság ma elhatározta, hogy hétfőn letárgyalja a Margitsziget megvételéről szóló javaslatot is, tehát esetleg még ezt is a szünet előtt intézik el. Ilyen körülmények között a képviselőháznak a hónap végéig is lesz munkája.

A horvátok mentelmi ügye. Ismeretes dolog, hogy tizennégy horvát képviselő ellen mentelmi bejelentés érkezett a képviselőházhoz. A mentelmi bizottság holnap délutáni ülésén tárgyalja a horvát képviselők mentelmi ügyeit és ezért a horvátok itt maradtak Budapestben. A horvát képviselőknek az a főfogatásuk, hogy az ő mentelmi jogukat csak a horvát országgyűlés függesztheti föl, a magyar képviselőház pedig csak a horvát országgyűlés megkeresésére intézkedhetik az ő mentelmi ügyekben. A horvátok azonban csak ürügyet keresnek arra, hogy a mentelmi bizottság ki ne adja őket, mert a dolog úgy áll, hogy a horvát országgyűlés még nem is igazolta a horvát képviselőket, mentelmi ügyeik elbírálására pedig a magyar képviselőház hivatott. A horvátok különben maguk a legnagyobb dilemmában vannak, mert ha a mentelmi bizottság kimondaná illetéktelenségét, akkor a horvát bíróságoknak jogukban van a vádlott horvát képviselőket azonnal megidézni, vagy letartóztatni.

Bosnyák emigránsok és a revali találkozó. Londonból jelentik, hogy a Szerbiában élő bosnyák emigránsok a revali találkozó alkalmából Belgrádból a következő táviratot intézték Edvard királyhoz és Miklós csárhoz:

„A Szerbiában élő bosnyák-hercegovinai emigránsok képviselői lelkesedéssel üdvözlük Európa két leghatalmasabb uralkodóját találkozásuk alkalmából és kéri őket, hogy emlékezzenek meg Bosznia és Hercegovina népéről, amely még mindig iga alatt nyög és nem tud hozzájutni jogaihoz, melyet az európai hatalmak képviselői részére harmincz évvel ezelőtt a konstantinápolyi konferencián biztosítottak. A Bosnyák-Hercegovinai Emigránsok Egyesülete.”

A szászok Apponyi javaslata ellen. A nagyszabasi szász központi bizottság ülést tartott, melyen egyhangulag határozatot fogadtak el, amely tiltakozik az ingyenes elemi oktatásról szóló javaslat ellen, mert az az államsegélyt oly terhes feltételekhez köti, amelyekhez a szász iskolák nem járulhatnak.

Az önálló bank mellett. Nagyvárad város közgyűlése ma tárgyalta Fried Ferenc indítványát, hogy a város irion fel az országgyűléshez és a kormányhoz az önálló jegybanknak a bankszabadalom lejártá után való felállításá doltgában. A tanács a javaslatot pártolólóg terjesztette elő. A vita során dr. Popper Ákos takarékpénztári igazgató szükségesnek tartja, hogy várják meg a bankszakértők nyilatkozatát s addig a kérdés elhalasztását indítványozta. Dr. Miskolc József hasonló irányú felszólalása után dr. Adorján Emil, a függetlenségi párt elnöke beszélt és beszédében utalt Kossuth Ferenc nyilatkozatára, ki azt hangoztatta, hogy a nemzet független gazdasága érdekében az önálló jegybank mellett az ország közvéleménye meg fog nyilatkozni. Ezután névszerinti szavazás következett, amelyben 33 szavazattal 13 ellenében elfogadták Fried indítványát.

Andrássy a javaslatáért.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 12.

A közegészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslatot ma váratlanul a módosítások özönével rohanták meg. Majdnem mindegyik föl-szóaló meg akarta javítani a tervezetet; úgy, hogy Andrássy Gyula belügyminiszter több ízben volt kénytelen fölvilágosítani a Házat, hogy a lehetőségek kereteiből nem szabad kilépni. Kívánni, óhajtani, indítványozni, nagyon könnyű dolog, de annak végrehajtását anyagi-lag, erkölcsileg s fizikailag biztosítani, már nehezebb.

A különböző óhajások között érdekesség dolgában alighanem az első helyen áll Hajdu Frigyesé, ki azt kívánta, hogy a házassaladó férfiakat orvosi vizsgálat alá kell vetni. Az okos gondolatot nem fogadta a Ház azzal a komolysággal, mely megillette volna. Mezőfi Vilmos egymaga több módosítást nyújtott be. Azt kívánta többek között, hogy az ötezer lelket számláló városok már önálló orvos tartására köteleztesse. Nagyon nagy vita keletkezett a körül, hogy válasszák-e az orvost, vagy pedig az állam nevezze ki. A belügyminiszter a demokratikus választás mellett döntött. A körül is élénkebb volt a diskusszió, vajon köteleztesse-e az orvos a nép nyelvén a megtanulására. Zakariás János a kötelezettség ellen szólalt föl, mire Andrássy Gyula megmagyarázta neki, hogy a sovínizmusnak nem szabad ily tulajdonságra vetemednie; büszkének lehetünk arra, hogy a magyar törvényhozás figyelembe veszi a nemzetiségek jogos követeléseit is. (A belügyminiszter választás zajos helyesléssel fogadta a képviselőház.) Ugyanebből kifolyólag Balogh Ernő előadó is összetűzött a többséggel. „Egyéni” vélemény címén azt mondta, hogy a törvénybe nem lehet belevenni olyan rendelkezést, mely egy nem-magyar nyelv tanulására kötelez. „Mindent bele lehet venni a magyar törvénybe — válaszolta neki a belügyminiszter a Ház tapsai között — ami igaz, jogos, becsületes és igazságos”. A többség, természetesen, eredeti szövegében fogadta el a szakaszt. Muzsa Gyula, Hajdu Frigyes, Ajtay Aladár kisebb-szerű módosítást nyújtott be, melyet a belügyminiszter után a Ház is elfogadott. — Ma a huszonkettedik paragrafusig jutottak el; holnap folytatják a vitát.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött negyed tizenegy órakor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Szentkirályi Zoltán és Dudits Endre.

Az elnök: Megnyitja az ülést.

A közégi egészségügy rendezéséről szóló törvényjavaslat van napirenden.

A völegény menjen az orvoshoz.

Hajdu Frigyes örömmel üdvözi a javaslatot. Miként Széll Kálmán maradó emléket állított magának a szegény gyermekek állami gondozásba vételével, épp úgy egy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter humanizmusát bizonyítja ez a javaslat, amely negyven esztendő mulasztását teszi jóvá. Helyénvalónak tartana olyan rendszabályt, amely szerint a völegénynek a házasságkötés előtt orvosi bizonyítvánnyal kellene igazolnia egészséges voltát.

Muzsa Gyula: S az asszony?

Hajdu Frigyes: Arra, hogy a menyasszony is köteles legyen egészséges voltát bizonyítani, nincs szükség, mert a romboló venerikus betegségek kilenczven százaléka a férfiakban lappang. A javaslatot elfogadja.

Artim Mihály a néppárt részéről elfogadja a javaslatot, a melyet a Ház általánosságban egyhangúlag megszavaz.

A részletes tárgyalás.

A részletes tárgyalás során az első szakaszról Mezőfi Vilmos ismerteti Kelemen Béla csongrádme-

gyel főispán egy leiratát, mely igen szomorú képet fest Szentés városa közegészségügyi viszonyairól. Tart tőle, hogy ennek az új törvénynek jóakaratu rendelkezései is nagyrészt papíron maradnak.

A szakaszt a Ház változatlanul elfogadja.

A harmadik szakaszról Mezőfi Vilmos azt követeli, hogy minden ötezer lakosu község külön orvos tartására köteleztesse.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Nagyon méltánylom az intencziót, amely a t. képviselő urat vezeti. Lehetőség arra kellene törekedni nézetem szerint is, hogy az 5000, sőt még kevesebb lakossal bíró községek is külön orvossal bírjanak, azonban ennek kötelezőleg s minden kivétel kizárásával való kimondását célszerűségi okokból nem tartanám helyesnek. Ezen okok a következők: Ha kimondatnék az, hogy minden 5000 lakossal bíró község feltétlenül és kivétel nélkül külön orvost tartozik tartani, könnyen megtörténhetné, hogy bizonyos körök többé egyáltalán megalakíthatók sem volnának, mert nem volna rendelkezésre elég olyan község, amely elég erővel rendelkezne arra, hogy körorvost tarthasson. (Tehát csakis ezen kivételes esetben, ha t. i. másképp nem lehet a kellő számu és erejű körök berendezéséről gondoskodni, kivánok jogot arra, hogy elterhessek a szabálytól s ennél fogva kérem, hogy méltóztassék az eredeti szöveget fentartani. (Élénk helyeslés.)

A szakaszt eredeti szövegében fogadták el.

Hány léleknek kell egy orvos?

Az ötödik szakaszról Mezőfi Vilmos indítványozza annak az elvnek kimondását, hogy minden ötezer lélekre essen egy hivatalos orvos.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. Ház! (Halljuk! Halljuk!) Az előttem szóló t. képviselő ur módosítványának intenczióját helyeslem ugyan, azonban módosítványához még sem járulok hozzá. Az intencziót helyeslem, mert csakugyan világos, hogy a közegészségügy azt kívánja, hogy a körök lehetőleg kicsinyek legyenek.

De azt hiszem, hogy ezt a célt el nem érjük ezen módosítással. Hogy ez így van, azt bizonyítja éppen a jelenlegi állapot, amelyre ő is hivatkozt. A törvény jelenleg is megállapítja azt, hogy minő nagyknak kell lennie a körnek. Ez azonban nem tartott be, nem tartott be pedig azért, mert például 5000 lakosra az ország sok részében nem is lehetne orvost kapni, mert ő minden helyi pótlék dacára, nem tudna megélni, mert abszolúte semmi mellékjövödelme nincs. (Igaz! Ugy van!) Én egyáltalában nagy ellensége vagyok annak, hogy ha a törvény olyan szabályokat állít fel, amelyekről előre tudjuk, hogy a gyakorlati életben végrehajthatók nem lesznek. (Élénk helyeslés.) Én azt tartom, hogy ez a törvénytiszteltetés alá az országban. (Igaz! Ugy van!) Tényleg az a legnagyobb bajunk, hogy törvénykönyveink tele vannak gyönyörű hangzású rendelkezésekkel, amelyeket azonban nem lehet keresztülvinni. (Igaz! Ugy van!)

Ezért én ahelyett, hogy törvényben állapítottam volna meg a körök beosztását, a törvényhatósági bizottságra kívántam bízni azt, hogy a köröket beossza, minthogy nem akarom, hogy a körök még nagyobbak legyenek.

Most annyiban változott a helyzet, hogy a községek terhe sokkal kisebb, mint eddig volt, mert a tehernek egy részét az állam veszi át. Ennek következtében azt hiszem, hogy a törvényhatóságok majd sokkal bőkezűbben fogják osztogatni a köröket, mint eddig. Különben magam is a végrehajtás során nagy sulyt... (Folytonos zaj.)

Az elnök: Csendet kérek!

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: ... fogok helyezni arra, hogy nagy körök ne maradjanak, hanem hogy a mainál kisebb körök alakítsanak a vármegyékben. Azért kérem, ne méltóztassanak az eredeti szöveget változtatni, hanem ajánlom annak elfogadását. (Helyeslés.)

A szakaszt az eredeti szövegében fogadták el.

Választás vagy kinevezés?

A hatodik szakaszról Mezőfi Vilmos azt kívánja, hogy ne a község válassza az orvost, hanem a miniszter nevezze ki. Választás esetén tulságosan érvényesülne a szolgabírók befolyása.

Maniu Gyula: Egyetért Mezőfivel. A főszolgabírók mindenhatóságának véget kell vetni. Egyáltalában az egészségügyet mindenestől államosítani kellene.

Artim Mihály: A nép választása demokratikus dolog. Miért akarják tőle elvenni ezt a jogot Mezőfiek? Elfogadja a szakaszt, de az orvosok választását nem az elektorokra, hanem a nép összességére kívánja bízni.

Vlád Aurél nagy zaj között ftejegeti, hogy a magyar autonómia paródiaja az önkormányzatnak.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Mezőfi Vilmos t. képviselő ur azt a javaslatot adta be, hogy a körorvosi állások ne választás, hanem kinevezés után töltsenek be.

A körorvosok kinevezése és az orvosi kar államosítása mellett tényleg sok érvt lehet felhozni —

ezt elismerem én is — de éppen azt nem, amit Mezőfi képviselő ur felhozott.

Ő azt mondja, hogy kinevezés mellett sokkal kevesebb a protekció, mint a választásnál és azért jobb a kinevezés, mint a választás.

Hát bocsánatot kérek, magam tudom, hogy mennyi a protekció a kinevezésnél. (Élénk derült-ség.) hogy mennyire járnak az illető miniszternek nyakára kinevezések dolgában s hogy mennyi szilárd-ság kell ahhoz, hogy egyáltalában ne befolyásoltassa magát az a miniszter. (Igaz! Ugy van!) És különben is, ha áll az, hogy az ember jobban jár el olyan dologban, ami érdekli, mint olyanban, ami közvetlenül abszolúte nem érinti; akkor valószínű, hogy a választás jobb eredményt fog felmutatni ilyen kérések-nél, mint a kinevezés. (Igaz! Ugy van!) Mert a miniszternek több ezer orvost kell kineveznie egyszerre. Hogy X. Y. községben az az orvos valamivel jobb, vagy valamivel kevésbé jó lesz-e, az a miniszterre semmi visszahatással nincs. Ő kötelességszerűleg, sablonosan jár el, a diplomát nézi és attól függ elhatározása; ha semmi személyes befolyásnak nem enged, a kinevezéseket papír-formák között fogja megcsinálni.

Holott az, aki érdekelve van, aki esetleg rossz orvost kap, ha könnyelműen jár el és jó orvost, ha alaposan körültekint, valószínűleg jobban utána fog nézni a dolognak, hogy megnyerje azt, akiről föl-tehető, hogy jobban gyógyít. (Halljuk! Halljuk!) En-nél fogva ilyen kérdésnél, amikor nem arról van szó, hogy az a község egy imperiummal ellátott tisztviselőt válasszon, hanem hogy a megválasztott szemé-lyében egy jó gyógyító orvost kapjon, nézetem szerint jobb, megfelelőbb a választási rendszer. Már pedig itt tényleg az orvos első feladata a gyógyítás és nem az, hogy közegészségügyi politikát csináljon vagy rendőri hatáskört gyakoroljon, mert arra ő tulajdonképpen nem is alkalmas. Hivatott erre főleg a járásorvos, aki egyesektől független, szemben a körorvossal és a községi orvossal, aki annyira függ a lakosságtól, hogy abszolúte nem alkalmas hatósági jogok gyakorlására. Ő első sorban gyógyító orvos és a természetes logika is azt mondja, hogy az vá-laszsa meg az orvost, aki gyógyíttatja. (Igaz! Ugy van! Helyeslés.)

Lehetnek a központon igen bölcs emberek, de olyan talán még sem akad, aki mindent tudhatna, aki még azt is meg tudná mondani, hogy Zemplén északi részében, X. Y. kisközségben ki lesz a jobb, meg-felelőbb orvos a jelöltek közül.

Én tehát a választási rendszert ilyen szempont-ból határozottan jobbnak tartom a kinevezésnél. A kinevezési rendszernek vannak más előnyei, ame-lyekről azonban most nem akarok beszélni; az azon-ban, amit a t. képviselő ur felhozott, határozottan visszafelé sült el, mert tény az, hogy ebből a szem-pontból jobb a választási rendszer. (Halljuk! Halljuk!)

Maniu Gyula t. képviselő ur azt mondja, hogy ő elfogadja a javaslatot, nem akarja megváltoztatni annak alapelvét, csak a módot kifogásolja. Azt mondja, hogy egyáltalában nem érti, mi az oka en-nek, sőt kijelentette, hogy szerinte más indoka nem lehet, mint hogy kerteskedést teremtsen ott a ma-gyar politika számára.

A körökben többnyire igen kevés az intelligen-czia. Ahol több az intelligencia, ott nagyobbak a községek és ott községi orvosok vannak. De ahol köröket kell alakítani, ott többnyire igen kevés az intelligencia. Ennél fogva a lakosság maga több-nyire nem képes belátni, hogy ki a jobbik és ki a rosszabbik. Hozzájárul ehhez, hogy a körnek nincs természetes képviselője; a községnek van, a körnek nincsen. A kör eddig is elektorok után működött, azokat az egymástól messze fekvő községeket ösz-szeösszedíteni nem igen lehetett volna máskép, mint a szolgabíró elnöklete alatt. A javaslat ezen a rend-szeren nem változtat; itt újítás csak az, hogy a köz-ségek által kiküldött elektrokon kívül felhatalmazza az alispánt, hogy a törvényhatósági bizottságnak lehetőleg olyan tagjai közül, akik a körben laktak, szintén küldjön ki választókat. Ennek egyetlen célja az, hogy értelmesebb emberek, de mégis olya-nok válasszák az orvost, akiket a dolog érdekel. Itt semmiféle mellékszél nincsen, a cél csak az, hogy azt hiszem, az orvos jobban lesz kiválogatva, ha olyan emberek választják, akik bizonyos intelli-genzálával bírnak. A jogi alap pedig ehhez az, hogy az orvost az állam fizeti, ami eddig nem volt, s ha az állam fizeti, akkor ennyi befolyást biztosíthat magának. Ennél fogva kérem, méltóztassék a javas-latot eredeti szövegében elfogadni. (Élénk helyeslés.)

A szakaszt változatlanul elfogadták.

A Ház a hatodik szakaszt változatlanul elfo-gadja s a beadott módosításokat elveti. A hetedik szakaszról, amely megszabja, hogy az orvosnak meg kell tanulnia a nép nyelvét.

A magyar nyelv joga.

Zakariás János előterjeszti a bizottsági ülésen megformulált különvéleményét. Ez a szakasz, ugy-mond, nyelvi kérdést szabályoz, tehát nem is vald az egészségügyi törvénybe. Lelkiismereti kérdés, hogy ezt a szakaszt megszavazza-e?

Rakovszky István: A humanizmus kérdése!

Zakariás János: Az orvosnak az emberi és orvosi kötelessége, hogy a nép nyelvét annyira megtanulja, hogy megértse panaszát. Az a kérdés, kell-e a magyar állampolgárokat törvényben kötelezni arra, hogy nemzetiségi nyelveket tanuljanak? Ez teljességgel fonákja a magyar nemzeti politika törekvéseinek. (Folytonos zaj.) A szakasz elhagyását indítványozza.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Arra kérem a t. Házat, ne fogadja el a Zakariás t. képviselő ur által beadott módosítást. (Helyeslés.) Igen sajnálom, hogy a t. képviselő ur ezen kérdésben egyáltalán felszólt. (Helyeslés.) Tény az, hogy ő nem úgy értelmezi felszólalását, mint ahogy azt a közönség értelmezni fogja; de maga az a tény, hogy felszólt, csak káros hatással lehet. (Igaz! Ugy van!) Ő azt mondja, hogy nem azért kifogásolja, mint ha nem tartaná helyesnek azt, hogy az orvos a beteg nyelvén beszéljen, hanem azért, mert ez az intézkedés felesleges. Ezt a distinkciót a nagyközönség nem fogja megérteni és felfogni és abból, hogy ő szükségesnek látta többszörösen felszólalni, azt fogja hinni, hogy tényleg károsnak tartja. Az pedig igen szomorú volna, ha azt hinné, hogy olyan tekintélyes férfiak, mint amilyen ő, károsnak tarthatja a magyar nemzet szempontjából azt, ha a törvény humanitárius legelemibb követelményeknek eleget akar tenni. (Ugy van!) Nagyon káros volna, mert azután ilyen politikával, ilyen felfogással Magyarországon magyar nemzeti államot fentartani senki sem tudna. (Ugy van!) Egészen téves, veszélyes politika volna az, amely azt mutatná, hogy elzárkózik a magyar nemzet a nemzetiségek nyelve elől, ahol arról van szó, hogy egy beteg ember igényeinek eleget tegyen, még ott sem tud helyt adni ennek a nyelvnek, hanem igazán túlzott sovinizmusból (Ugy van!) az emberiség törvényeivel ellentétbe jut. (Ugy van!) Igen káros volna, mert akkor azután mikép számíthatunk arra, hogy ezek a száz-ekrek hű állampolgárai legyenek Magyarországnak. (Ugy van!) hogy nehéz időkben hozzájuk ragaszkodjanak, mikor a nyelvükkel szemben ilyen rideg álláspontra helyezkedünk? (Ugy van!)

Különbön elismerem és köszönettel ismerem el azt, hogy a t. képviselő ur nem is tartja ezt magát károsnak, ő csak azt mondja, hogy felesleges. Hát én feleslegesnek nem tartom, ellenkezőleg szükségesnek tartom. (Helyeslés.) Az igaz, hogy nem nemzetiségi szempontból volt szükséges ezt a nyelvi diszpozíciót a törvénybe behozni, mert igaza van a t. képviselő urnak, hogy a jelenlegi törvényes állapotról is az következne, hogy a körorvosnak tudnia kell azt a nyelvet, amelyen a lakosság beszél, mert a nemzetiségi törvény világosan kimondja, hogy a községi tisztviselő a község lakosaival az illetők anyanyelvén tartozik beszélni. Miután a törvény ezt mondja és miután ez csak úgy valósítható meg, ha azt a nyelvet ismeri is, természetes, hogy ez ügyis törvényes kötelessége lett volna.

Azonban a szükség nem is annyira ezért merült fel, hanem azért, hogy a magyar nyelv kötelező volta kimondassék. Eddig ez törvényeinkből tulajdonképpen csak következett, világosan nem volt kimondva, mert a községi és körorvos községi tisztviselő és mint olyan ember, nem tartozik világosan a törvény értelmében magyarul tudni, csak azért, hogy átruházott hatáskörben állami funkciókat is végez, lehetett tőle megkövetelni, hogy tudjon magyarul. De világosan ez kifejezve nem volt. Mikor tehát ezt akartam kifejezni, akkor nem tehettem ezt egyoldalul anélkül, hogy meg ne emlékeztem volna a nemzetiségi nyelvről, mert akkor az lett volna a látzata, hogy a jelenlegi státus quo e tekintetben megváltozik s csak a magyar nyelv ismerete képezi törvényes kötelességét az orvosnak. Ez akkor megdöntötte volna azt az állapotot, amely ellen Zakariás t. képviselő urnak sincs kifogása, amely ellen humanusan gondolkodó ember egyáltalában nem emelhet kifogást, t. i. hogy kötelessége legyen a szegény beteg nyelvét megtanulni. (Igaz! Ugy van!) Ezért vált szükségessé és nem is lehetne kihagyni anélkül, hogy a magyar államnyelvre vonatkozó intézkedés is kihagyassék, amit, azt hiszem, a t. képviselő ur sem kíván.

En tehát arra kérem a t. képviselőházat, ne fogadja el az indítványt. Maradjon amellett a liberális és humanus felfogás mellett és legyünk éppen büszkék arra, hogy a magyar törvényhozás világosan kimondja, hogy megköveteli az orvostól, hogy a betegnek nyelvét használja. (Élénk helyeslés.) Nem szegény van ebben, hanem ellenkezőleg dicsőség. Szegény az volna, ha szükkeblően elzárkóznánk ilyen természetes, jogos és méltányos kívánságtól. (Élénk helyeslés.)

Kérem tehát a t. képviselőházat, méltóztassék az eredeti szöveget elfogadni. (Élénk helyeslés.)

Mezőfi Vilmos a szakasz oly értelmű megváltoztatását sürgeti, hogy az orvosnak ne utólagos kötelessége legyen a népnyelv megtanulása, hanem alkalmaztatásának feltétele.

Csitáry Béla: A miniszter hazafias fejtegetése után eláll a szótól.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter Mezőfivel szemben röviden hivatkozik arra, hogy a szakasz megváltoztatására semmi ok sincs.

Az előadó magánvéleménye.

Baloghy Ernő: A történeli igazság kedvéért kijelenti, hogy ő neki is mindig az volt az álláspontja, hogy törvényes kötelességgé tenni Magyarországon csak a magyar nyelv megtanulását lehet. Ott azonban, ahol emberséges kötelességekről, orvosról van szó, helyet foglalhat a nemzetiségi nyelv, ezért ő kompromisszum után hozzájárult a szöveghez. (Nagy zaj.)

Felkialtások: Ez az előadó privát dolga!
Az elnök: Bocsánatot kérek, az előadó ur itt, ebben a székben csak a bizottság javaslatát képviselheti; a saját privát nézeteinek ismertetésére nincs joga. (Zajos helyeslés.)

Baloghy Ernő előadó: A bizottság javaslatát képviseli; kijelenti azonban, hogy ha ő róla azt mondják, hogy sovinizta, ezt nem szégyenli...

Az elnök: Ez semmi vonatkozásban sincs a javaslatl. (Élénk helyeslés.)

Baloghy Ernő előadó: Tehát elfogadásra ajánlom a javaslatot.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: Az előadóval szemben kijelenti, hogy a magyar törvénybe nemcsak a magyar nyelv kötelező tudását lehet bevenni, hanem mindazt, ami igazságos és jogos. (Zajos helyeslés.)

A ház nagy többsége néhány függetlenségi képviselő kivételével elfogadta az eredeti szöveget s Zakariás indítványát elveti.

Apróbb módosítások.

A nyolczadik szakasznál
Muzsa Gyula indítványozza, hogy a körorvos csak olyan községben lakhasson, ahol gyógyszer-tár van. (Helyeslés.) **Maniu Gyula** és **Hajdu Frigyes** felszólalása után **gróf Andrássy Gyula** belügyminiszter hozzájárul Muzsa indítványához. A többi módosítások mellőzését kéri.

A ház ily értelemben határoz.
A kilenczedik szakasznál

Ajtay Aladár, Mezőfi Vilmos, Hajdu Frigyes, Maniu Gyula után **Bozóky Árpád** az egészségügy államosítását követeli.

Az elnök ismételtlen figyelmezteti, hogy ez már eldöntött dolog, ha tovább is erről beszél, megvonja tőle a szót.

Bozóky Árpád indítványozza, hogy a közegészségügyi felügyeletet ne a vármegyék gyakorolják. Külön közegészségügyi hivatal felállítását óhajtja.

Thaly László felvilágosítást kér, hogy mit jelent az, hogy az orvos felügyel a gyógyszer-tárra.

A belügyminiszter válasza.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! Ajtay és Hajdu t. képviselőtársaim javaslatát elfogadom. Mezőfi Vilmos t. képviselőtársam javaslatát azonban — legnagyobb sajnálatomra — kénytelen vagyok ismét el nem fogadni, miután ő azt kéri javaslatában, hogy itt e törvényben állapítsassék meg a szegénység fogalma.

En e törvényjavaslatban ezt ötlesterüen megállapítani téves dolognak tartanám. Az én nézetem az, hogy egy sürgősen megoldandó feladat, még pedig törvény útján megoldandó feladat a szegényügy kérdése, mert az tényleg egy nagy hiány, hogy a törvény nem intézkedik kielégítő módon arra nézve, hogy ki tekintessék szegénynek, úgy, hogy én már régen feltettem magamban, hogy ezt törvény útján lehető sürgősen meg fogom oldani. Akkor, azon törvényben lehet majd megállapítani azt, hogy ki a szegény, mert teljesen igaza van a képviselő urnak, hogy nem lehet eleve kizárni a szegénység fogalmából azt, akinek egy kis birtoka van.

Bozóky Árpád t. képviselő ur két fogalmat egészen összezavar. Az egyik a közegészségügy államosítása, a másik, hogy hatósági joggal legyen felruházva az orvos.

Ez a két fogalom abszolúte nem függ össze egymással. Igen jól elképzelhető, hogy választott orvos hatósági joggal bír és igen könnyen elképzelhető az is, hogy a kinevezett orvos hatósági joggal nem bír. Mint ahogy így is van tudtommal, mindenütt a világon és tévesen van informálva e tekintetben a t. képviselő ur, hogy Németországon az orvos hatóság. Ott sem hatóság, sem Németországban, sem másutt sehol. Mindeniütt a közigazgatási tisztviselő a hatóság, az orvos csak tanácsadó közeg, amint hogy nem is lehet másként, mert az az orvos, akinek jogi képzettsége nincsen, aki nem közigazgatási tisztviselő, közigazgatási hatósági jogot nem gyakorolhat. Igenis tanácsot adhat és ez a törvény külön intézkedéssel hatályt is kölcsönöz a tanácsnak, amennyiben megállapítja azt, hogyha a tanácsát mellőzi, az illető tisztviselő ezért felelős.

Ő különben javaslatot nem tett erre vonatkozólag s azért e kérdéssel tovább nem foglalkozik.

Thaly László t. képviselő ur azt kérdezte tőlem, hogy mit érték felügyelet alatt? A felügyeletet a gyógyszer-tárakra nézve azért tettem be a törvénybe, mert az orvos az, aki napról-napra ismeri és tudja azt, hogy a gyógyszer-tárak megfelelnek-e feladatuknak vagy nem; betegek révén erre vonatkozólag tapasztalatai vannak. És mit csinál ma ilyenkor az orvos? Mint egy kém kénytelen árulkodni és a ható-

sághoz folyamodni; szerepe tehát olyan, mint egy feladót, vagy vádlót. Azt tartom tehát, hogy neki jogot kell a törvényben adni arra, hogy a mennyiben ilyen kifogásokra jön rá, akkor azt a hatóságnál bejelenthesse. Azt, hogy ő vizsgálja meg, ezt nem tartom szükségesnek. Az a kérdés, hogy a gyógyszer-tárát ki vizsgálja meg, a gyógyszer-tárakról szóló törvényben lesz megoldandó, amely szintén már csaknem készen van és amelyet az ősszel be fogok terjeszteni (Helyeslés.), ott fog a kérdésnek ez a része rendezettni. Addig csak azért vettem ezt így be, hogy az a körorvos mégis figyeljen a gyógyszer-tárakra és ha azt tapasztalja, hogy hibák történnek, hivatalos kötelessége és joga is legyen a hatóságokat esetleg vizsgálatra szorítani. (Helyeslés.)

Több javaslat nem tétetvén, kérem az eredeti szöveg elfogadását, kivéve azt a két javaslatot, amelyekhez hozzájárultam.

A ház a szakaszt Ajtay Aladár és Hajdu Frigyes módosításaival fogadta el.

A tizedik szakaszt **Mezőfi Vilmos, Bozóky Árpád** és **Ártlm Mihály** felszólalása után változatlanul elfogadták.

A lakáspénz.

A 17. szakasznál **Mezőfi Vilmos** indítványozza, hogy az orvos ne lakáspénzt kapjon, hanem utasítsassék a község arra, hogy az orvosnak megfelelő lakást adjon természetben, ahol egy-két ágygyal kórházat is lehet berendezni nehéz betegek részére.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) Ujból arra kell kérnem a t. képviselőházat, (Derültség.) hogy Mezőfi Vilmos képviselő ur indítványát ne fogadja el. A t. képviselő ur ma felesapott az orvosok ügyvédjeit, (Ugy van!) és elfelejtette, hogy máskor igen hathatósan tudott a községekről és a községi pótadó által sújtott szegény emberekről megemlékezni. (Derültség.) Az én emlékező tehetségem erősebb, mint az övé, tehát méltóztassék megengedni, hogy az ilyen fényűzésről lemondjak. (Élénk helyeslés.) Kérem a t. Házat, hogy méltóztassék a szakaszt eredeti szövegében elfogadni. (Élénk helyeslés.)

A ház a szakaszt változatlanul fogadta el.

A 18., 19., 20. és 21. szakaszokat változatlanul fogadták el.

A 22. szakasznál **Maniu Gyula, Berzsenyi Jenő** és **Mezőfi Vilmos** nyújtottak be módosításokat.

Ezután a tanácskozást félbeszakították. A napirend megállapítása után az ülés két óra után véget ért.

Budapest, június 12.

A végrehajtási törvény módosítása. A képviselőház még a nyári szünet előtt fogja a végrehajtási törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot leterjeszteni. Eppen mai számunk vezető cikkében hangsúlyoztuk, hogy milyen nagy fontosságu ennek a javaslatnak minél hamarább való elintézése, a kormányzatnak ezt az elatározását tehát csak helyeselni lehet. A javaslat tárgyalása igen érdekesnek ígérkezik. A magántisztviselőkre nézve az eredeti javaslat úgy intézkedett, hogy fizetésük felerésze lefoglalható ezerkét száz korona épségben tartásával. Ezzel szemben az igazságügyi bizottság olyan módosítást fogadott el, hogy a magántisztviselők fizetése csak egyharmadrészen legyen lefoglalható kétezzer korona épségben tartásával. Vagyis a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy az állami és a magántisztviselők között különbséget nem tesz.

Küldöttségek a minisztereknél. Désaknáról má délelőtti küldöttség jelent meg a képviselőházban, hogy tisztelőien gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél, akitől az állami elemi iskola kibővítését kérte. A küldöttség kérvényét **Barcsay Tamás** képviselő nyújtotta át gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek, aki megígérte, hogy a désaknai kérelmével behatóan fog foglalkozni és mindenesetre a legjobb indulattal fogja a község kívánságát elbírálni. — A siketnéma-intézeti tanárok országos egyesületének küldöttsége ma nyújtotta át gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek a siketnéma-intézeti tanároknak helyzetük orvoslása tárgyában készített memorandumát. A küldöttséget Nagy Dezső országgyűlési képviselő vezette, aki a tanárok kérelmét a miniszter jóindulatába ajánlotta. Gróf Apponyi Albert a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy a legnagyobb figyelemmel fogja az átadott emlékiratot tanulmányozni és azon lesz, hogy az ügy, amelyet képviselnek, előrehaladjon és jogos követeléseik, amennyiben az igazsággal nem ellenkeznek, minél előbb teljesedjenek. — A magyar államvasuti nyugdíjasok egyesületének küldöttsége **Pethő János** nyugalmazott államvasuti főellenő vezetésével megjelent ma a képviselőházban, hogy arra kérje az elnökséget, tüzze ki még a nyári szünet előtt a képviselőház napirendjére január 24-én beterjesztett kérvényüket, amelyben nyugdíjuk összegének husz százalékkal való felemelését kéri. A kül-

döttséget Dessewffy Arisztid elnöki tanácsos fogadta, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a kérvény lehetőleg még a nyári szünet előtt kerül a Ház napirendjére. — Az ékszerészek országos szövetségének, a budapesti ékszerészek ipartestületének s a mesterek egyesületének tagjai tisztelegtek ma Wekerle Sándor miniszterelnöknél. A küldöttség a magyar aranygyártási ipar részére kérte a miniszterelnök jóindulatát és azért jelent meg, hogy reámutasson azon veszedelemre, amely a fémjelzési törvény küszöbön álló revíziója folytán ismét osztrák részről fenyegeti a magyar aranyipart. Felhívta a küldöttség vezetője a miniszter figyelmét azon veszedelemre, melynek a tisztos ékszeripar ki van téve az által, hogy Ausztriában az ötödik finomsági fokozatu arany behozatalát tervezik. Az u. n. nevedarany ez, melyben csak 250 ezredrész az arany, a többi pedig idegen ércz. Alig különbözik ez az u. n. double-aranytól, mindamellett az esetben, ha fémjelzéssel látatnák el, igen alkalmas volna a közönség félrevezetésére, mely az arany finomságát nem vizsgálva, a vételnél csak arra tekint, hogy a vásárolt áru fémjelzéssel legyen ellátva. Kérte továbbá a minisztert, hogy hasson oda, miszerint a magyar fémjel az osztráktól különbözőleg, a magyar korona legyen. A miniszterelnök a küldöttséget szívélyesen fogadta s megígérte, hogy mindent el fog követni a magyar ötvösipar érdekében, hogy ne az osztrák, hanem a magyar álláspont jusson érvényre. A kihallgatás befejeztével a miniszterelnök a küldöttségnek minden egyes tagjával szót váltott s biztosította őket, hogy kérelmüket figyelemre fogja méltatni.

A t. Házból.

I. Zakatolás.

A közegészségügy reformjáról szóló javaslatot tárgyalják. Az ülés kezdetekor a helyzet úgy fest, hogy egy óra alatt az egész elintéződik. E reményben készenlétben áll Sztéryni államtitkár a vácz—gödöllői vasutal. Zlinszky István előadóval együtt. És megjelenik gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, az ingyenes népoktatással. Gróf Andrassy Gyula belügyminiszternél mindent becsomagoltak, hogy délután elutazhassék Angliába. Tapogatózások vannak minden párton és kapacitálások, hogy csak az beszéljen, akinek okvetlen muszáj és az is röviden. A reménybeli számítás azonban nem válik be. Itt is, ott is irásomós emberek mutatkoznak; egynek a választója van a karzaton, másikkak a felesége, harmadikkak a sógora. Egy óra elteltével gróf Apponyi meggyőződik, hogy az ő javaslatára ma nem kerül sor, berakja a táskáiába és elmegy. Most már megelégednének azzal, ha az egészségügyi javaslatot letárgyalhatnák. Attól a fránya 7-ik paragrafustól félnek, amelyikből magyar vitát s nemzetiségi vitát csinálhatnak, mert benne van, hogy a körorvosokat vidékük népének a nyelvvel való megismerkedésre utasítják és mert már a bizottságban Zakariás János külön véleményt jelentett be.

Zakariás ott ül a helyén. Írásait kitergeti és sovány fekete arcát jobbra-balra forgatja. A vele egy párton levő függetlenségek rátámadnak:

— Mit akarsz? Hisz a kérdés már el van döntve, a miniszter minden felvilágosítást megadott, az álláspont helyes, a rendelkezés czélszerű és humánus.

— Én a magyarságot védem — feleli bizonytalanul Zakariás.

— Te? — fordul ellene Ugron Gábor — Ugyan? De az mégse járja, hogy te feltartoztass bennünket és hogy kompromittáld a pártot. Te tán külön magyarnak tartod magad, mint én vagyok!

Zakariás felel is, nem is. Felkél a helyéről, megint visszamegy és mindig későbbben jut eszébe, hogy mit kellene válaszolnia, de aztán abban marad, hogy:

— Majd elmondom a felszólalásomban.

Am még addig sok egyebet kell hallgatni.

Többek közt Hajdu Frigyesnek az jutott eszébe, hogy a völegényeket, mielőtt az anvakönyvvezetőhöz mennének, meg kell vizsgáltatni orvosral, hogy nincs-e valami mitzgerjük és az anvakönyvvezető csak az orvosi bizonyítvány becsatolása mellett adhatja össze a jelentkező férfit.

— És a nőt? — kérdezi Muzsa Gyula.

— Azt nem kell megvizsgálni — feleli Hajdu. Annál sokkal ritkábban fordul elő.

Mindnyájan álmélkodva néznek rá:

— Milyen sok mindent tud ez a Hajdu!

Aztán Mezőfi Vilmos jelentkezik minden paragrafusnál egy-két módosító indítványval. Hol az a baja, hogy jobb volna kinevezni az orvost, mint választani. Hol pedig azt kívánja törvénybe iktatni, hogy minden ötezer lélekre jusson egy orvos, meg egy bába.

Gróf Andrassy Gyula türelmesen felelget az indítványokra. Hogy hát hiszen a kinevezés kényelmesebb, de mégis orvosnál helyesebb, ha azt választják. Mert a községek a maguk részére választják az orvost s ők inkább tudják, hogy ki jó nekik, aminthogy mindenki a maga dolga iránt jobban érdeklődik. És az orvos nem a miniszternek kell, aki csak a „papirforma“ szerint nevezhetné ki. Meg a másik kérdéssel úgy van, hogy bizony az jó volna, ha minden ötezer embernek lenne egy orvosa, de mire való törvénybe foglalni olyasmit, amit nem lehet végrehajtani. Törvénykönyveinké ugyis tele vannak egy sereg olyan gyönyörű rendelkezéssel, ami megvalósíthatlan. A miniszter felvilágosításai közben Mezőfi folytonosan helyeslően bólintgatott. Indítványait azonban még sem vonta vissza. Mert a szocialistáknak sokkal inkább tetszik az, ha mindenki leszavazza az indítványt, semmint elismerjék, hogy a belügyminiszter leczáfolta a vezérüket.

Több eféle következett még. Ártim Mihály is, Vlád Aurél is, Maniu Gyula is beleszóltak a dolgokba s már tizenkét órára járt az idő, amikor a nevezetes 7-ik paragrafushoz jutottak és amikor fölkel a főzakatoló Zakariás János de Nagyzakatafalva.

A függetlenségi oldalról egyszerűen „ellen-szenvvel üdvözölték.“ Zakariás János megpróbálta enyhíteni az ellenséges indulatot, mert azt mondta, hogy az általános vitánál nem akarta az elismerés összhangját megzavarni s azért beszélt csak most, amikor általánosságban a javaslat már megszavaztatott. De a paragrafust nem helyesli, daczára, hogy a kormányt támogató függetlenségi párthoz tartozik.

— E párt tagja vagyok — szolt és bátoritanul körülnézve folytatta: — és tagja is maradok.

Azonban mindinkább belemelegedett a beszédbe és a különös következtetéseket ad abszurdum vitte és amíg a magyarság sérelmét akarta kimutatni, azalatt olyanformán okoskodott, hogy az oláhoknak az ábrázatán széles derütség jelent meg és lelkesedéssel mondták:

— Köszönjük a támogatást!

Tudniillik Zakariás alaposan elfeledkezett beszéde mottójáról és csakhamar odautott, hogy a nemzetiségeket kioktatta, hogy minden magyar embertől megkövetelhetik az összes nemzetiségi nyelvek megtanulását.

Ez több volt a soknál. A türelem elfogyott és a képviselők kisebb-nagyobb csoportokba összeverődve hangosan diskurálgáltak, ekként demonstrálva, hogy nem érdemes a zakatolást hallgatni.

A teljes részvétlenség ily jelei között végezte be a beszédet és csak Justh Gyula vette észre, hogy bevégezte, mert az ülést felüggesztette.

Aztán gróf Andrassy-nak nem sok dolga volt vele. Éppen csak kimutatta, hogy a rendelkezés, nemcsak humánus, hanem nemzeti szempontból is előnyös. Nincs benne olyan, ami az eddigi közigazgatási törvényekből ne következne, de viszont előnye, hogy a külön megjelölés folytán a magyar nyelv kötelező tudása meg van állapítva.

Ezzel az ügy, amint mondaní szokás, békésen elintéztetett.

II. Utóhangok.

De ki tudja azt megakadályozni, hogy a felszínre vetett eszme-hullámmás még néhány perczig ne érintse a pártokat.

Mezőfi Vilmosnak megint van egy ideája, amit a miniszter megint kénytelen visszazoritani. Már tudniillik Mezőfi azt véli, hogy ne is alkalmazzák addig az orvost, amíg a vidék nyelvét meg nem tanulja. Persze Andrassy azt felelte rá, hogy nem hajlandó megváltoztatni a javaslat szövegét.

Aztán Baloghy Ernőnek, az előadónak jutott eszébe, hogy finom előadást tartson arról, hogy mi az ő egyéni nézete a törvényekről és a nyelvek megtanulásáról, valamint a kompromisszumokról.

— Ez privát dolga!

— Nincs helye a privát nézetei ismertetésének az előadói emelvényen — in't Justh Gyula.

Erre Baloghy kijelentette:

— Ha azt mondják rólam, hogy sovíniszta vagyok, én azt nem szegyelem.

— Ki beszél itt szerelemről — csengett Justh. — Ez nem tartozik a javaslathoz.

— Tehát elfogadásra ajánlom a javaslatot — szoritkozott összéb Baloghy.

— Hála Istennek! — sóhajtottak a türelmetlenek.

Andrassy még megmagyarázta, hogy mit szabad törvénybe foglalni, egyebet, mint amire Baloghy gondol. Például mindent szabad, a mi törvényes és jogos.

És végül a paragrafust megszavazták.

De hiába. A többi paragrafusnál is jelentkezők néhányan és az idő haladt. Ugyannvira előrehaladt az idő hogy az elnök egy fertály három órákor kénytelen volt az ülést bezárni. anélkül, hogy a részletes tárgyalást befejezték volna.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Az északkeleti vármegyék szövetkezetének szövetsége Szatmár melletti Halmiban tartotta meg közgyűlését, György Endre volt miniszter elnöklésével. Az elnök a kisemberek sorsának javításával foglalkozó tartalmas beszédet mondott. A gyűlésen 75 szövetkezet volt jelen. Valkovics János ügyvezető titkár kimerítő jelentést tett a szövetkezet évi működéséről. A jelentések és számadások tudomásul vétele után Kovácsy Miklós értekezett arról, hogy miként lehetne a vármegyvei közpénzek valamely kisebb részét hitelszövetkezetek csatornán át a nép anyagi támogatására felhasználni. Diamand Lajos plébános gazdakörök alakításáról, végül Kocsik József somkadi ref. lelkes a szövetkezeti tisztviselők nyugdíjának kérdéséről beszélt, ezt azonban nehéz kivitele miatt a napirendről levették.

Csendőrség Szegeden. Szeged törvényhatósága a külterületre csendőrséget kért a belügyminiszter-től, akitől a következő válasz érkezett:

Felterjesztésére értesitem a város tanácsát, miszerint Szeged szab. kir. város területére kérelmezett csendőrség felállítására iránt nem intézkedhetem, mivel a még jelenleg is fennálló nagymérvű legénységi létszámihiány miatt a megkívánható legénység ki nem állítható, a fentartási költségek fedezésére

pedig költségfedezet nem áll rendelkezésemre. Hogy azonban a város közönségének ebbeli kérelme lehetőleg figyelembe vétessék s annak reményében, hogy a csendőrség kiegészítési viszonyai addigra tetemesen javulni fognak, az 1882. évi X. törvény-cikk alapján hajlandó lennék az 1909. évi költségvetésben a szükséges költségfedezetet előirányozni. Miután azonban a közbiztonsági szolgálatnak Szeged szab. kir. város külterületén a magyar kir. csendőrségre való átruházására vonatkozó tárgyalások kezdete óta a csendőrségviszonyok illetményeiben oly változások állottak be, amelyek a város által fizetendő fentartási költségterítmeny nagyságára befolyással lesznek, mielőtt a költségvetési fedezetről gondoskodnék, szükségesnek tartom, hogy a szóban levő ügyben újabb tárgyalások ejtessenek meg, melyeknek megtartására nézve később intézkedni fogok.

Bajáról Ambrozovics főispán és Hegedűs kir. tanácsos, polgármester vezetése alatt ma egy nagy számú küldöttség utazott Zirczre, hol Vajda Ödön zirczi apátnak Baja város hódoló jegyzőkönyvét nyújtják át az apát áldozásának arany-jubileuma alkalmából.

Aradon gróf Károlyi Gyula főispán ma értekezletet hívott egybe a szeptemberben tartandó gyermekvédelmi kongresszus tárgyában. Az értekezleten jelen volt Varjassy polgármester, a városi tanács tagjai, Barabás Béla országgyűlési képviselő és több orvos, s megalakították a 100-as előkészítő bizottságot. Végül elhatározták, hogy József főherceget kérik fel a védnökség elfogadására.

A szeszdó felemelése.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, június 12.

A szeszdó felemeléséről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását is befejezte már a pénzügyi bizottság mai ülésén. A kisüstön főzők helyzetének könnyítésére több módosítást ajánlottak, amelyek közül Wekerle Sándor miniszterelnök indítványát fogadták el. Nevezetes módosítás az is, amely a szeszkontingens megváltását az eredetileg tervezett hatvan koronáról hatvanöt koronára emeli föl azzal a kikötéssel, hogy a föl nem használt moslékot a szeszgyárak nem viszik ki az országból, hanem a hazai mezőgazdaságoknak adják át.

A bizottsági ülésről tudósításunk a következő:

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor Széll Kálmán elnöklésével folytatta a szeszdó-törvényjavaslat tárgyalását. A kormány részéről jelen voltak Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, Popovics Sándor, Mezössy Béla és Déry Zoltán államtitkárok, a pénzügyminisztériumból Schreiber Viktor miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi minisztériumból Szomjas osztálytanácsos.

A 25. §-nál Holló Lajos a javaslatot teljes mértékben helyesli és nagy elismeréssel fogadja a miniszterelnök azon törekvését, hogy az állam bőségét ily jelentékeny összeggel emelni kívánja. Ez azonban nem zárja ki, hogy a részleteknél bizonyos osztályok részére ugyyszólván egzisztenciális előnyöket biztosítsunk. A spekulánsok, főzők javára semmi kedvezményt nem kíván, hanem a termelők részére kívánja azt, amit a miniszterelnök rendeletben kíván szabályozni, törvénybe iktatni. Részletesen foglalkozik a tervezett megváltás nehézségeivel. Indítványozza a következő szakasz törvénybe iktatását: Addig, amíg a 22. §. alapján valamely községben községi vagy szövetkezeti szeszfőzde keletkezik, azok a szőlősgazdák és gyümölcstermelők, akik önmaguk természetű gyümölcsöt, saját bortermelekből nyert törkölyt vagy seprőt használnak szesztermelésre, ezt az első §-ban megállapított fogyasztási tételek lefizetése mellett tehetik. Ezeknél, akár saját szeszfőzdeiken termelték, akár mások tulajdonát képező szeszfőzdekben termelték a szeszt, a napi termelési képesség a főzőüst töltési képességének háromszoros mennyiségével állapíttatik meg és a 26. és 29. §§-ban foglalt százalékleveleknek és fokozásoknak velük szemben nincs helye.

Burdia Szilárd hosszabb beszédben a 29. §-hoz a következő toldást javasolja: Fenti fokozási tényező a saját tulajdonát képező földön termelt és jelen törvény 28. §-ának a b) és c) pontban jelzett termés főzésénél nem alkalmaztatik és ezen termés kifezésénél a 26. §-ban előírt feltételek irányadóak.

Wekerle Sándor részletesen ismerteti a tervezett megváltást és az átalányozási eljárást s a következő szakaszt ajánlja: Felhatalmaztatik továbbá a pénzügyminiszter, hogy addig is, míg a törvény 22. §-ában czélba vett községi vagy szövetkezeti főződek vidékenként létesíttetnek, az oly vidékeken, amelyeken az említett főződek még nem állítottak fel, a termelt alkoholnak megváltás útján történő megállapításánál könnyítéseket engedélyezhessen; ezek a könnyítések azonban nem lehetnek enyhébbek a jelen törvény hatálybalépéig alkalmazott megváltási eljárásnál engedélyezett könnyítéseknél.

A bizottság a miniszterelnök szövegét fogadta el. A 85. §-nál Mérey Lajos indítványozta, hogy az ipari szeszgyárak kontingenséből 1914. év után is évenként 1000—1000 hektoliter elvétezzék.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az élv fentartása érdekében maga a mezőgazdasági érdekelttség sem proponált többet 500 hektoliternél. Ennyit elfogadna.

A bizottság a miniszterelnök álláspontját tette magáévá.

A 88. §-nál Szebeny Antal részletebben ismertette azt a méltánytalanságot, amely az ipari szeszgyárakkal történik. Javasolja, hogy a kisajátítási ár hektoliterenként 80 koronában állapíttassék meg. Az önkéntesen megajánlottak 100 koronában váltandók meg.

Sághy Gyula ellene van minden kárpótlásnak és nem adna semmit az ipari szeszgyárosoknak. Nehéz szívvel bár, de annyit elfogad, amennyit a javaslat proponál.

Steiner Lajos utal arra, hogy az ipari szeszgyárak kontingensének elvételével a városok is károsodnak. Hozzájárul Szebeny indítványához.

Hoitsy Pál a javaslat eredeti szövegének fentartását kéri, mert az állam jogilag megváltási díj fizetésre kötelezve nincs, csakis méltányosságból adja az állam a 60 koronát.

Szabó Kálmán 70 koronában kéri megállapítani ugy a megváltandó, mint az önként megajánlott kontingens hektoliterjének árát. Ha egyik kézzel dolgozunk az ipar fellendítésében, akkor a másik kézzel ne tegyünk tönkre egy már meglévő szeszipart.

Széll Kálmán: Azt tartja, in medio veritas, nem szabad egyoldalú álláspontot elfoglalni. A mezőgazdasági érdekek a jelen törvényjavaslatban fokozatos kielégítést nyernek. Nem szabad megfeledkeznünk az ipari gyárak fontosságáról és érdekeiről sem. Abban igaza van Hoitsy Pálnak, hogy az ipariak is részeselek előnyben, de viszont az ipari gyárak évtizedeken keresztül nagy szolgálatokat tettek az ország közgazdaságának és pénzügyeinek is indikere, valamint a mezőgazdaságnak is. Itt ajándékozásról szó sincs. A törvényhozás kimondta, hogy a kontingenst kártalanítás nélkül nem vonja el. Ezt az elvet most is állni kell nemcsak az ipari, de a mezőgazdasági szeszfőzők érdekében. Ha prémium a kontingens a szesziparnak, akkor az prémium a mezőgazdaságnak is. A törvényhozás már egy ízben 1899-ben, az ő miniszterelnöksége alatt, 70 koronában állapította meg a kontingens árát. Indítványozza, hogy a kontingens ára 70 koronában állapíttassék meg.

Wekerle Sándor miniszterelnököt a javaslat ezen paragrafusának megállapításánál ugyanazon indokok vezették, amelyeket Széll Kálmán fölhozott. Szükségünk van az ipari gyárakra, mert a melassét más nem dolgozza fel, mint az ipari szeszgyárak. Nem szabad megfeledkezni arról a feladatról sem, amelyet a szeszipar mezőgazdaságunk érdekében teljesít. A szeszkereskedelmet az ipari szeszgyárak irányítják, annak előnyeit a mezőgazdaságiak is élvezik. Ő azt proponálja, hogy a megváltási ár 65 korona legyen, tekintet nélkül arra, hogy az illetők önként ajánlják-e meg? Viszont a kártalanítási összegnek egységesen 65 koronával való megállapításával szemben kikötne, hogy az ipari szeszgyárak a száritott moslékot vagy maguk használják fel, vagy pedig akár nyers, akár száritott állapotban hazai mezőgazdaságoknak adják át.

A bizottság a miniszterelnök álláspontját fogadta el és a többi szakaszokat változatlanul elfogadta.

A pénzügyi bizottság legközelebbi ülése szerdán lesz, amikor a fővárosi törvény kerül napirendre.

KÜLFÖLD.

A revali találkozás. A „Times” revali levelezőjét Stolypin orosz miniszterelnök és Isvolski külügyminiszter kihallgatáson fogadta. Isvolski kijelentette, hogy az angol-orosz egyezmény már Ázsiában megtermette gyümölcsét. Az egyezmény tette lehetővé, hogy úgy Anglia, mint Oroszország tartózkodtak a Perzsia belügyeibe való beavatkozástól. Mind a két hatalom kész arra, hogy Perzsiának segínyt nyújtson, ha Perzsia ezt a segínyt kéri. Semmi esetre sem fogja azonban ez a segítség a Perzsia belügyeibe való beavatkozás alakját felvenni. Nagy meglepetéssel szült Isvolski a Macedóniára vonatkozó tárgya-

lásokról és végül Fallières elnök küszöbön lévő látogatására vonatkozólag kijelentette, hogy Oroszország külpolitikájának továbbra is a Franciaországgal való szövetség lesz az alapja.

Az októbrista-párt nem tulajdonít fontosságot a revali találkozásnak, ami pedig az udvari és parlamenti köröket illeti, éppenséggel nem olyan a hangulat, hogy Németország barátságát az angol birodalommal való jó viszony felében ki akarnák cserélni.

A „Nordd. Allg. Ztg.” írja: Az orosz sajtó tapintatosan nem foglalkozott azzal a sérelemmel, amelyet egy sajtóvállalat követett el Edvárd királlyal szemben; ma a „Der Tag” satirikus költemény alakjában támadja a czári párt. A jelenségek a teljes felelőtlenség érzetét bizonyítják még saját hazánkkal szemben is. Az újságírói szabadsággal idegen uralkodókkal szemben elkövetett visszaélések csak a német sajtó tekintélyét alacsonyítják le a külföldön és egyben az ország politikai érdekeinek is ártalmára vannak.

A „Victoria and Albert” nevű angol királyi yacht a kísérő hadihajókkal együtt ma délután heves zivatarban Kielbe érkezett. A német hadihajók, amelyek a főarbozra az angol hadizászlót huzzák föl, huszonegy lövéssel üdvözölték az angol királyi lobogóját. A királyi yacht és négy angol torpedó-zuzó a csatornába futott be, míg az angol pánczélos cirkálók a Skagen-szoroson át térnek vissza Angliába.

A „Matin” revali külön tudósítóját Stolypin miniszterelnök és Isvolski külügyminiszter fogadták, akik felhatalmazták őt oly értelmű nyilatkozatok közzétételére, amelynek tartalma lényegében egyezik az uralkodói találkozásról kiadott kommunikéval. Dél-élt tiz óra huszontöt perczkor a „Standard” Miklós czárral és a czári családdal fedélzetén Revalból tengerre ment. Ugyanezen időben a „Sarkskillag” az anyaczárnéval, Olga nagyhercegnéval és férjével fedélzetén, valamint a révben horgonyzó orosz hajóraj szintén elhagyták Revalt.

A Revalba kiküldött londoni laptudósítók azt a kajandosan hangzó hirt, amelyet a „Standard” közölt elsőnek a czár élete ellen forralt merényletről, a következő részletekkel bővítik ki: Mihelyt kitudódott, hogy a czár és az uralkodó család tagjai vasúton fognak Revalba utazni, a revali forradalmárok fölhasználták a kedvező alkalmat és kiszemeltek egy tanítót, akinek a pályaudvarra kirendelt iskoláslányok felügyelete volt a feladata, mikor a czári család megérkezik, hogy bombát hajtson a czárra. Az illető tanítónő szabadkozott, de a terroristák megfenyegették, hogy megölik, ha nem hajítja végre a merényletet. A szerencsétlen tanítónő két nappal a czár megérkezése előtt öngyilkosságot követett el. Kiment a pályaudvarra és egy berobogó vonat elé vetette magát, hogy ne kelljen megölnie a czárt és szabaduljon a terroristák boszujától.

Taft elnökjelöltsége. Chicagóból jelentik, hogy Taft már rendelkezik a nemzeti konvent 491 delegátusának szavazatával, úgy, hogy elnökjelöltsége biztosítva van.

Muley Hafid szultán. Tangerből jelenti a „Vossische Zeitung” tudósítója, hogy Muley Hafid vasárnap nagy diadallal vonult be Fezbe, a lakosság és különösen a berber-törzsek lelkesedéssel fogadták. Ugyyszólván egész Marokkóban őt ismeri el törvényes szultánnak a nép, sőt a kikötővárosokban is Muley Hafidot tartják az igazi szultánnak, de nem merik hivatalosan proklamálni, mert a lakosság fél a francia hadihajóktól.

Finnország ellen. A minisztertanácsnak a czártól szentesített ama határozata, amely szerint mindazon finn ügyek, amelyek az orosz kormány nézete szerint orosz birodalmi érdekeket érintenek, ezental a pétervári kormány elé terjesztendők, nagy izgalmat keltett Finnországban. Ez az első lépés ahhoz, hogy Finnországnak új választási törvényt adjanak, amelynek czélja a szocialisták hatalmának letörése. A finnek között nagy nyugtalanság uralkodik és azt hiszik, hogy Finnország sulyos időknek néz eléje. Böckmann kormányzót Pétervárra hívták.

Az olasz kamarából. A kamara ülésén a vasutjavaslat tárgyalása során Felissent azt fejtegette, hogy a javaslat a szükséges keleti határvédelem szempontjából elégtelen további fejlesztést igényel. Felissent kijelentette, hogy az ostiglia—legnagói és montagna—trevisoi vonal kiépítését nem lehet to-

vábbra is elhalasztani. Aki az építés ellen van, az a hazáját áldozza fel. Ha a vezérkari főnök e vonalak fontosságát nem ismeri fel, úgy súlyos tévedést követ el. Felemlíti, hogy Baldissera tábornok is szükségesnek tartja e vonalak kiépítését, pedig az ért hozzá. A keleti határnak nemcsak erődítményekre, hanem jó vasutvonalakra van szüksége; Ausztriának mozgósítás esetén hat vasutvonal áll rendelkezésére. Olaszországnak csak három: a bologna—trevisoi, a verona—vicenta—trevisoi és cremona—padua—trevisoi. Ezek nem elégségesek. Meg kell építeni a montagna—trevisoi középvonalat és a monfalcone—mestrel vonalat is, hogy idejekorán meg lehessen szállni a megerősített velencei tábornokot. Felissent azt kívánja, hogy Olaszország nyugodtan tekinthessen a jövő elé.

Giolitti miniszterelnök (közbevág): Ön nyitott szemekkel álmodik!

Felissent: És ön, miniszterelnök ur, behuny szemekkel álmodik, de azt azért csak elismeri, hogy Olaszországnak olyan helyzetben kell lennie, hogy mindenkor megvédhesse magát.

Giolitti: Éppen azzal foglalkozunk.

Felissent: Helyes, de akkor komolyan és felkiismeretesen foglalkozzanak vele, mert nehéz idők jönnek és egyáltalában ne álmodják sem nyitott, sem lehuny szemekkel.

Jegyzékváltás Kongó annexiójáról. Brüsszelből jelentik: A jövő héten egyidejűleg jelenik meg Brüsszelben és Londonban az angol-belga jegyzékváltás Kongó annexiójáról. Lipót királynak Vilmos császárral Wiesbadenban legutóbb folytatott tanácskozása óta az angol kormány fenyegető jegyzéket küldött Brüsszelbe, amely nagy kedvetlenséget idézett elő.

A császárbülső.

— A bécsi diszfölvonulás. —
— Saját tudósítónktól. —

Bécs, június 12.

A régen tervezett és hosszan előkészített hódoló diszfölvonulás ma történt meg Bécsben, a császár előtt. A tulajdonképeni ünnep csak ma reggel kezdődött, de a készülődés láza elfogta a szereplőket: a jelmez, páncélos, vértess-hadak tánczó paripák, a heroldok, a czimer- és pajzshordó apródok, a kürtösök, a török janicsárok, a zászlóvivő szalag legények hatalmas lovakon már északra felkerekedtek, nehogy elkéssenek.

Még megközelítően sem lehet számot adni arról, hogy mennyi idegent hoztak a zsúfolt vonatok két nap óta a császárváros ünnepére. Annyi bizonyos, hogy a hotelekben semmi pénzért nem lehet többé szállást kapni. Németországból, Angliából, sőt Amerikából is érkeztek vendégek százával.

Ünnepel ma Bécs városa. Az iskolákban szünetel a tanítás, a hivatalok legnagyobb része szintén, a boltok zárva maradnak, a pénzügyigazgatóság rendeltére délután három óráig a dohánytözsédket sem nyitják ki. A bankintézetek a jubileum alkalmából létesítendő gyermek-menhelyek céljaira 500.000 koronát szavaztak meg, báró Rothschild Albert pedig 100.000 koronát adományozott erre a jótékony célra.

Éjfélkor beszűntették a város belső területein minden közúti közlekedést és ma reggelre sem járnak a villamoskocsik a Práter-strasse Aspernbrücke, Ringsstrasse, az Egyetem-tér, a Ferencz József-rakpart, a Taborstrasse, a József császár-ut, Praterstern, Rotunde, Augartenstrasse, Marxer-utca vonalain.

Milliókba került a mai fölvonulás. Csak a tribünökhöz való fa kerek háromnegyed millió koronába került; az ácsok, asztalosok, akik összerótták, negyedmillió koronát kaptak munkájukért, amely közel három hétig tartott. Ebből a két számból lehet hozzávetőlegesen következtetni azokra a rengeteg összegre, amelyeket a kárpitos- és díszítő-munkák a jelmez, fegyverek, a tartománybeli egyes nemzetiségi küldöttségek ellátása és elszállásolása, a készülődések emésztettek föl.

Összesen 300 tribünt állítottak föl olyan közel egymáshoz, hogy az egész hódoló fölvonulás színterét amfiteatrálisan körbefutó emelvény

szegi körül. Ezekon a hatalmas faalkotmányokon összesen százötezer néző fér el. Ennyi jegyet adtak el. Az uralkodó számára épített trónsátor körül is négy tribün van ötezer ülőhellyel; ezt tartották fenn az állami és udvari méltóságoknak, a külföldi államok diplomáciai képviselőinek, a tábornoki kar, az egyház, az arisztokrácia, a parlament, a városi tanács tagjainak, a sajtónak.

Az amfiteátrum közepén, a császárpavillon-tól jobbra-balra biborpiros emelvény húzódik a tribünök lábánál: itt foglalnak helyet a hódoló diszfölvonulás patronesszei, az osztrák arisztokrácia hölgyei.

Éjfélkor vonultak föl a rendőrök és kordont vontak. Attól fogva a tíz kilométernyi utvonallra csak jegyekkel bocsátották a közönséget. A Ringstrassen összerótt, czifra szalagokkal, czimerekkel, koronákkal és lombfűzrel díszített tribünök éjféltájban kezdtek megelevenedni kíváncsi néppel.

A csoportok.

A fölvonulás első főrése, a történelmi szakasz a következő 19. csoportból állott: 1. csoport: Habsburg Rudolf király német katonai kísérettel. A csoport élén 8 kürtös lovagolt. A csoportot Hollitzer festő tervezte. 2. csoport: I. Albert király ideje. Bécsi polgárok kivonulása egy rablólovagvár ostromához. A csoport tervezője Lefler tanár. 3. csoport: IV. Rudolf az alapító. Geyling festő azt a történelmi jelenetet ábrázolja, amidőn Rudolf herceg az István-templom alapkövetétele után kíséretével visszatért a palotába. 16 férfi viszi a templom mintáját. A csoport fényes középpontjában IV. Rudolf halad nejevel és kíséretével. 4. csoport: III. Frigyes császár kora: E csoport fölvonulást ábrázol a lovagjátékokhoz. Páncélozott lovakok zenével vonulnak fel. 5. csoport: I. Miksa császár unokáinak kettős házassága Bécsben. Tervezte Goltz festő. Miksa császárt hordszéken viszik, udvari méltóságok festői díszruhában és landsknechtek veszik körül. László Csehország és Magyarország királya hordszéken, utána Zsigmond lengyel király lovon, azután a diszkocsi, amelyen a hercegi menyasszonyok, Anna magyar hercegnő és Mária osztrák hercegnő ülnek. Következnek fehérbe öltözött tanulók, akik Ausztria, Csehország és Magyarország czimerét viszik, továbbá urak és hölgyek lovon, velencei küldöttek és a menetet korszerű ruházathoz öltözött kézművesek zárják be. 6. csoport: Bécs első ostroma a törökök által. Tervező Goltz festő. A csoport landsknecht-típusokat foglal magában, élükön azokkal a hősökkel, akik a város körül érdemeket szereztek. 7. csoport: Hadi fölvonulás a 16-ik század végén. A középpontban Lazarus v. Schwendi hadvezér tábornokával, előtte zászlós diszfölvonás, amely bevonul Bécs városába. A csoport végén podgyász- és élmezési kocsi, bohócok és vándorszínészek. 8. csoport: A 30 éves háború. Két jelenet. Először: Danpierre vértés katonáinak bevonulása Bécsbe, másodsor: császári, bajor és vegyes csapatok menetelés közben. 9. csoport: Bécs második ostroma a törökök által. E csoport I. Lipót császár Bécsbe vonulását ábrázolja, hogy a védőknek köszönetét fejezte ki. A történelmi ezredek szövetséges fedelme, fegyveres diákok után a polgári szabad hadtestek vonulnak fel zászlóikkal, utánuk a városi tanács, 25 lengyel lovas, élükön Szobieskivel, lengyel katonák, ökrök által vitt ütég, végül tárcsapatok és korabeli bécsi néptípusok. 10. csoport: VI. Károly ideje. Jenő herceg és csapatai. E csoport a hóst körülvéve tábornokától és csapatoktól mutatja be. Három nagy ütég megfelelő legénységgel, dobosok és trombitások fejezik be a csoportot. 11. csoport: Mária Terézia kora. Három kép. Az első a főhercegi kalapünnepélyt mutatja be, amely a bécsi Hofburgban 1740-ben ment végbe. A Klosterneuburgban őrzött főhercegi kalapot az alsó-ausztriai rendek hódolatánál való felhasználás végett ünnepiesen a Hofburgba hozzák. A második kép Schönbrunnban 1743—1756. között rendezett udvari innepeket tüntet fel és pedig kamarások és udvarhölgyek kocsiban való fölvonulását. E csoport szereplői a legfőbb nemesség tagjai közül kerülnek ki, akik között vannak Windischgräetz Jozefa grófnő és ő felsége unokája, Windischgräetz Erzsébet hercegnő. Következnek pásztorjátékok és udvari ballet, amelyet a Hofburg színház tagjai adnak elő. A harmadik

kép azt az epizódot tünteti fel, amidőn Vetés báró, aki főhadnagy Károly főherceg ezredében, hírvilviszi 1757. június 20-án Mária Teréziának Schönbrunnba a kollini győzelmet. E csoportot Lefler Henrik festő tervezte. 12. csoport: Hadvezérek és csapatok a hét éves háború idejéből. Hollitzer Károly festő volt e csoport tervezője. A menet élén, amelyet kürtösök és dobosok nyitnak meg, lovagol Laudon tábornagy kíséretével; a szereplők többnyire az akkori tábornokok utódai. Következnek azon ezredek képviselői, akik abban az időben kitüntek. 13. csoport: II. József ideje. Tervezte Löffler Berthold. Mezei ünnep aratással és szürettel. Idő: a jobbágyság megszüntetése után. 14. csoport: I. Ferencz kora. A francia köztársaság elleni háború. Hollitzer festő azokat a csapatokat mutatja be, amelyek Bonapartenak Egyiptomból való visszatérése előtti csatában dicsőségesen vettek részt. Az ütég 12 fontos, akkora mint a modern tábori ütég, csak valamivel otrombább és masszívabb. 15. csoport: Károly főherceg lovagol azon csapatok képviselőinek élén, amelyeket győzelemre vezetett. 16. csoport: A tiroli népi öltöztetés 1809-ben. E csoport legtöbb résztvevője tiroli parasztnemzeti öltözetben, kovácsok és kézművesek fellegyverkezve, baltákkal, kaszákkal, akik az abból az időből fennmaradt zászlói körül csoportosulnak. 17. csoport: Utczái élet és járművek 1830. és 1840. között, parasztcsoport, amely hazatér a vásárról. Két postakocsi lovas postalegényekkel. Külön expresszpostakocsi hölgyekkel és urakkal, akik utazóruhában vannak, a valóság hű utánzásával. Komédiáskocsi mindenféle muzikusokkal és komédiásokkal. Jelenet Nobel-Wienből. 19. csoport: Radetzky tábornagy hadserege 1848/49. Az akkori hadsereg markáns katonai típusai és Radetzky környezetének egyes férfiai. Idő: 1848/49. Elől a szereplők, dragonyosok, ulánusok, fehér vértések, Radetzky tábornok és kísérete, szárnysegédek, tiszték az összes fegyvernemekből. Magát a tábornagyot dédunokája, gróf Radetzky József ábrázolja. Következnek ezredzenekar és egy század gyalogság teljes felszereléssel. E csoport a Radetzky-induló hangjai mellett vonult föl. Utána következnek magyar gránátosok és bécsi önkéntesek.

A menet második főrése Bécs lakosságának hódolata, amelyet a 20-ik csoport mutat be. A bécsi testületek képviselői zászlókkal és jelvényekkel elnökeik vezetésével. A hódoló menet harmadik főréseként az osztrák koronatarományok hódolatát kifejező csoportok következnek. A legtöbb országot oly csoportok képviselik, amelyek mindegyike ruházatban és egyéb tulajdonságukban visszatükrözteti az illető nemzeti sajátosságokat. Csehország csoportja a cseh erdő ősi népi életét mutatja be. Dalmácia csoportjában részt vesznek az ország minden részének képviselői, sajtóságos viseleteikben. Galícia csoportja: különböző népviseletben megjelenő típusok, amelyek közül legérdekesebbek a kelet-galicziai huzulok lóra termett népének küldöttei. Alsó-Ausztria csoportja: Bajor és frank származású alpesi lakosok. Felső-Ausztria csoportja teljes képét nyújtja egy udvari vadászatnak, a csoport másik része pedig egy parasztpár aranylakodalmát ábrázolja. Krakkó város csoportja parasztházasságot mutat be. Salzburg csoportjában zászlóvivő lovakok nemzeti viseletben vannak, ezután következnek 1848-ból való történelmi kép (370 személy, 15 kocsi, 36 ló.) Stájerország csoportjának első része lakodalmi menet. Ezután következik egy vadászatot ábrázoló kép és végül bányászcsapat. Karintia csoportja: Gailvölgyi vadászat, azután parasztházasság, vadászat. Krajnai csoport: Elől hasonások nemzeti viseletben, utána bandérium. Egy vadászó és halászó csoport (700 személy, 10 kocsi, 40 ló.) Sziléziai csoport: Urlovasok zászlókkal és czimerekkel, parasztlakodalmat, bányászok, bandérium és 40 jázig. Jablonka város ősrégi viseletében. Bukovina: A koronataromány összes nemzetiségének képviselői, élükön nemzeti színű zászlóvivő lovasal, utána románok, magyar telepések, németek és lengyelek. Minden csoport tipikus nemzeti képet tüntet fel. Végül aratási ünnep és rutének házassága. Morvaország csoportja: Bandérium czimerekkel, aratási ünnep. Istria és Trieszt csoportja: Számos néptípus és népviselet, szlovének olasz halászok, vadászok, favágók. Szlovének Trieszt vidékéről, ke-

nyérású asszonyok. Tírol: tírol lakodalmi menet, hódoló tírol gyermekek kocsija, vadászcsapat, a Hofer András-zászló. Utána zene és a tírol vadász-zászlóaljok képviselői.

Az udvar.

A császári ház tagjai fél tíz táján jelentek meg a diszsátorban. Bájos kép volt, amikor Mária Valéria főhercegnő gyermekei érkeztek ünnepi ruhákban. A kis főhercegnők mind világos ruhákban voltak, fejükön szalmakalappal, a kis főhercegek sötét matrógalléros ruhákat és alacsony nemezklopokat viseltek. Csak Frigyes főherceg kis fia, az apró Albrecht főherceg büszkélkedett fényes czilinderben. A trónörökös gyermekei Zsófia főhercegnő, Miksa és Ernő főhercegek állandóan az anyuk körül voltak. Az említettek kivül megjelentek Mária Annunziata főhercegnő, Mária Terézia főhercegnő, akit fia, Károly Ferencz József és Miksa főhercegek kísérték. Ott voltak továbbá Ferdinánd Károly, József Ferdinánd, Péter Ferdinánd főhercegek, továbbá Blanka főhercegnő leányaival, Mária Immaculata és Margit főhercegnőkkel. Egy másik csoportban állottak: Ferencz Szalvátor, Frigyes főhercegek, Izabella főhercegnő gyermekeivel, Gabriella, Izabella, Alice főhercegnőkkel és Albrecht főherceggel, továbbá Károly István főherceg, Mária Terézia főhercegnő gyermekeivel, Jenő főherceg, Klotild főhercegnő, József főherceg, Augusztia főhercegnő gyermekeivel. A szűkebb családi körhöz tartozón kívül megjelentek az osztrák mágnás világ crémje és az udvarhoz tartozók nagy tömege.

A felvonulás.

A király már reggel hét órakor bejött Schönbrunnból a Burgba és tízfélf órakor hintóra ült a palota belső udvarán, hogy az ünnepre menjen. A Burg főkapuja előtt elterülő 310 méter hosszú s valamivel keskenyebb térségen van felállítva a diszsátor, a császári pavillon, benne előcsarnok, szalon, cercle-terem, amely a császári páholyba nyílik s köröskörül nyitott terras az uralkodó család tagjai számára. Ezt a hatalmas térséget 12 magas pózna szegi be, teleaggatva lobogókkal, czimerekkel. Olyan a tér, mint a virágos kert. Az udvari méltóságok, külföldi diplomaták számára fentartott emelvények körül délszaki virágok, rengeteg pálmák, a tribünök peremén június gyönyörű rózsái pompáznak. A császárpavillon tetejében, éppen a trón felett nagy kupola terpeszkedik, amely az osztrák császári koronát ábrázolja s mögötte a kétféle császári sas terjeszti ki aranyozott szárnyait. A diszsátor előtt aranyhimes, biborszövetből kárpitozott körben állították fel az uralkodó család tagjai számára a bárszony karosszékeket.

Mikor megjelentek a főhercegek és főhercegnők, köröskörül az emelvényeken hódolattal üdvözölték az udvari méltóságok és a külföldi államok képviselői. Az uralkodó a Burg külső udvarán leszállt a hintóról és gyalog ment a pálmaligeten át a diszsátorba. A főhercegek és főhercegnők során áthaladva a trónszék elé lépett és mosolyogva fogadta üdvözlésüket. A tribünökön az előkelőségek és az emelvények alján a patronesek felállottak. Az uralkodó család nyolczvan tagja vette körül a császárt, amikor a hódoló felvonulás megkezdődött.

A menet, élén a főrendezősséggel, fél tíz órakor ért a térre. Itt a menet megállt. Gróf Wilczek, az ünnepélyt rendező bizottság diszelnöke beszédet intézett az uralkodóhoz, amelyben kifejezést adott annak a kitörő örömmel, amely ma mindenfelé uralkodik. Köszönetet mondott a császárnak, hogy megengedte a hódoló körmenet megtartását és ezután a következőket mondta:

Azon családok utódai, amelyek habsburgi Rudolf óta küzdtek felséged dicső elődeiért, legmélyebb köszönetet mondanak felségednek azért, hogy megengedtetted nekik, hogy Ausztria történetéből vett nagyjelentőségű mozzanatok feltüntetésénél a felséges uralkodói ház magasztos alakjai mellett saját őseik alakjait képviselhesék, hogy az ő nyomukon haladva, felséged iránt érzett legmélyebb hódolatukat bemutathassák. Ausztria összes nemzetiségei köszönetet mondanak felségednek, hogy hosszú sorban kitörő örömmel vonulhatnak fel abban a tudásban, hogy egységes osztrák népet képeznek és hi alattvalói egy mérhetetlenül

jó urnak és királynak, aki hatvan éven át oly szerető és oly kegyes gondoskodásban részesített bennünket. Isten védje, isten áldja, isten tartsa meg felségedet!

Dr. Klotzberg városi tanácsos, az ünnepély rendező-bizottság elnöke ezután jelentette ő felségének, hogy a menet felvonult és a következő beszédet intézte a császárhoz:

Az ünnepi menet, amely felséged dicső házának történetét élőképben mutatja be és amelyben felséged elé lépnek Ausztria népeinek képviselői, akik hűségben és hódolatban felséged magasztos személye iránt, kitörő örömmel gondolnak a mai fényes ünnepen felségedre, intenczióknk szerint a legmagasabb és legszebb kifejezése volna annak a hódolatnak, amelyet Ausztria felségednek a folyó évben bemutathat. Ohajtjuk, hogy megmutassa felségednek és az egész világnak, mily lelkesült szeretettel viseltetik Ausztria felséges uralkodói háza iránt és hogy felségednek öröme és dicsőségére, szeretett, nagy és gyönyörű városunknak pedig becsületére szolgáljon. Engedélyt kérek felségedtől, hogy jelt adhassak az ünnepi menet elvonulására.

A császár parancsára és a főszertartásmester feladására a menet ismét megindult. Elsőben a történelmi csoportok vonultak el ő felsége előtt. Azután rövid szünet állott be. Következett az ipartestületek képviselőinek és a nemzetiségek csoportjainak elvonulása. Azután három szakasz lovasság vonult el a felség előtt. Majd pedig az alsó-ausztriai dalszövetség tagjaiból álló dalárszövetség foglalt helyet a császár-terraszon. A dalárok hódolatukat mutatták be a felségnek. Dr. Lueger polgármester beszédekövetkezett. A polgármester utolsó szavainál a császár-térről az összes templomtornyokkal összekötött vilamos vezeték jelt adott, mire valamennyi templomban megszólaltak a harangok, hogy a polgármester által ő felségére mondott hoch-hal, a néptömeg üdvözlésével és a dalárok Gotterhalte éneklésével hatalmas záróakko-diát képezzék az ünnepélynek.

Az uralkodó a hódoló felvonulás egész ideje alatt állott és szemlátomást gyönyörködött a festői csoportokban. A tribünök mögött a császár nevét viselő vadászrezd és Ferencz Ferdinánd trónörökös gyalogezredének zenekari felváltva játszottak.

Tizenegy óra felé az utolsó csoport is elhaladt az uralkodó előtt és visszafelé indult a hosszú utvonalon, sőt nagyobb kerülőt tett, hogy azok is láthassák, akiknek számára a felvonuláskor nem volt hely. A Burgringen és a Frenzensringen át a menet a parlament elé érkezett, ahol az urakháza és a képviselőház tagjainak emelvényei voltak. Az egyetemnél a fogadalmi templom mellett a Waehringerstrassera kanyarodott be a ragyogó sereg, majd kijutott a Ringre és a Ferencz József-rakparton, az Aspernhidon, Taborstrassen, József császár-utján és a kiállítás területén át a Praterbe tért vissza s végül déltájban a Rotundában szétoszlott.

A felvonulásnak pompás idő kedvezett, a rend is mintaszerű volt. A mentőknek mégis sok dolguk akadt. Nem kevesebb, mint kétszázhatvanöt esetben vették igénybe segítségüket délután egy óráig, de a balesetek legnagyobb része könnyebb természetű volt.

A mentőegyesület hivatalos jelentése szerint a hódoló diszfelvonulás alatt a tribünökön és az utvonalon összesen kétszázán ájultak el, igen sokan napszúrást kaptak és huszonegy eset súlyosabb természetű volt. A fákat is ellepték a kíváncsiak és így történt, hogy ketten leestek, kezüket-lábukat törték.

A mentők délutáni öt óráig maradtak állomáshelyeiken és utoljára a Rotunde-ben létesített mentő-állomást vonták be.

Zászló a Szent István-tornyon.

A felvonulást megelőző éjjelen egy fiatal ember megmászta a Szent István-tornyot és kitűzött egy fekete-sárga zászlót. Éjjel után egy órakor fogott a veszélyes vállalkozáshoz. Kivülről mászott föl az épületre, a villámhárítón, vasrudakon, drótokon, föl egészen a torony csúcsáig, ahol elhelyezte a zászlót. Visszajövet bemászott a torony belsejébe, hogy a lépcsőkön jöjjön le. Leszálltában azonban zárt ajtóra bukkan, amely előtt meg kellett várnia a reggelt, amíg megjött az egyházi és megnyitotta előtte az ajtót. A bátor embert Scharp Károlynak hívják és lemergi születésű mázolósegéd.

Bevallása szerint az egész veszélyes utat roppant könnyen tette meg. Napokkal ezelőtt — ugymond — eltökélte, hogy zászlót huz a toronyra és ezt a szándékát végre is hajtotta. Érdekes, hogy Scharpnak a jobb kezén csonka ujj van. Jegyzőkönyvet vettek föl vele és elbocsátották.

„Magam akarok leszállani!”

☉

Dinasztikus nép vagyunk és így bizonyára mélyen érdekel bennünket minden olyan incidens, amely valamelyik isten kegyelméből uralkodó-családhoz fűződik.

A telegrammok már elmondották, hogyan találkozott az angol király az orosz czárral. De a telegramm-stilus nem vette föl azt az apróságot mely a revali pályaudvaron látszódtott le. A vasuti kocsiból szállott ki a czári familia. Először a császár. Pompás színben volt. „És — teszi hozzá a történetíró — nem igaz, hogy a szakálla fekete; a czár szakállának színe a barna és fekete között foglal helyet.” Az uralkodó derülten nézett a közönség soraira. A közönség iskolás-leánykákból és kozákokból verődött össze. Azaz, dehogyan verődött! Azt a leánykát, kinek valamelyik unokatestvére kompromittálva volt valamilyen összeesküvésben, nem hozták el a tanító bácsik. A kozákokat is gondosan válogatták össze, úgy hogy a czár egész nyugodtan lövelhetett derűs tekintet jobbra és balra.

Mikor a földre tette a lábát, kezét nyújtotta a feleségének.

— Szállj le! — szólott hozzá.

És a czárné leszállott. Most a négy nagyhercegnő következett, kik közül a legidősebb tizenhárom, a legfiatalabb hat éves. Mind a négy nagyhercegnő graciózusan ugrott a földre. Mig ez az ugrálás tartott, a czárné aggodva nézte a gimnasztikát. „Sápadt, sovány arca — jegyzi meg a történetíró — határtalan anyai szeretetet árukt el.”

Hanem a jelenet clouja csak most következett. Utolsónak, ugyanis, a három esztendő trónörökös maradt. A kis ember megállott a legfelső lépcsőn és mosolyogva nézett szíjével.

— Mamuka, mamuka — kiáltotta — én leugrok innen!

Persze, száz apród, száz fráj ugrott oda, hogy a veszedelmes kísérletet megakadályozza. Erre a jövendő czár sirmi — vagy ha szabadna ezt a felségsértő kifejezést használni — bögni kezdett. A czár maga sietett hozzá és odanyújtotta a karját:

— No, majd én lesegítelek!

De a gyermek hallani sem akart a segítségről.

— Én magam akarok leszállani! — ordította inkább, mint kinyilatkoztatta.

A czár látta, hogy engednie kell; mert ha ragaszkodik a segítség-nyújtáshoz, olyan patáliát csap a gyerek, hogy a fogadás ünnepeivel méltósága füstbe megy. Így hát hátrált néhány lépcsővel és onnan nézte, amint egyetlen fia lassan letopogott a lépcsőkön. Mikor az utolsó lépcsőről is leugrott, a minden oroszok jövendő uralkodója, szóról-szóra ezt mondotta:

— Hopp!

AZ EGYETÉRTÉS
szervezősége és kiadóhivatala
VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.
A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Az olvasóhoz.

Az „Egyetértés“ egy politikai állásfoglalásban, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományaihoz híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedüli erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

Diplomáciai körökből.

Berlin, június 11. (Saját tudósítónktól.) Hír szerint báró Goltz, az urakháza tagja és neves katonai szakiró őszszel fel fogja váltani a konstantinápolyi nagykövetség élén báró Marshallt.

Rödiger hadügyminiszter lemondása.

Pétervár, június 12. (Saját tudósítónktól.) Udvari körökben makacsul tartja magát az a híresztelés, hogy Rödiger hadügyminiszter lemondása elhatározott dolog és utódául Ivanow tábornok, a kronstadti vár parancsnoka van kiszemelve, aki már egyszer komoly jelölt volt a hadügyminiszterségre, akkor azonban az udvari párt ellenezte, mert földműves parasztszülöktől származik. Ezt a „bűnét“ azóta kiengesztelte a kelet-ázsiai hadjáratban. Származása miatt nem osztották ugyan be a vezérkarba, de Ivanow hősiességével nagyon kitünt.

A török-perzsa határkonfliktus.

Pétervár, június 12. A tőzsdei lapok biztos értesülései szerint Teheránban a török-perzsa határkonfliktus és az urmiai török-perzsa határkonfliktus munkálatainak beszüntetése következtében elhatározták, hogy külön követséget menesztenek Konstantinápolyba. Az angol és orosz

követségek helyeslik e tervet, amennyiben felteszik, hogy a konstantinápolyi nagykövetségek befolyásának igénybevétele a viszály mihamarább elintézését nyer. Ezenkívül Oroszország helyesli a Perzsiában tervezett cukor- és teadó felemelést is. Az ebből származó többletet a perzsa kormány a csapatok hátralékos zsoldjának kifizetésére valamint a rendőrségi intézmény kifejlesztésére fogja felhasználni.

Cseh tartománygyűlés.

Prága június 12. A nacionális szabadelvű párt végrehajtó bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy folyó hó 27-re a küszöbön álló tartománygyűlési üléshez teendő tárgyaiban tanácskozára hívja egybe az ifjú-cseh tartománygyűlési képviselőket.

A francia választás tisztasága.

Páris, június 12. A kamara 485 szavazattal 74 ellenében törvényjavaslatot fogadott el, mely a választás szabadságát és tisztaságát biztosítja.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	jun. 11.	jun. 12.
B u z a		
locobuza	95 ¹ / ₂	96 ³ / ₈
juliusra	94 ³ / ₄	95 ⁵ / ₈
szeptemberre	91 ⁷ / ₈	92 ⁷ / ₈
T e n g e r i		
juliusra	—	—
juliusra	76	76
C s i k a g ó.		
B u z a		
juliusra	—	—
juliusra	87 ¹ / ₈	88 ¹ / ₄
T e n g e r i		
juliusra	67 ¹ / ₄	67 ¹ / ₄

New-York, jun. 12. Gyapot New-Yorkban helyben 11.40 (tegnap), gyapot júliusra 10.16 (10.12), gyapot szeptemberre 9.64 (9.63), gyapot New-Orleansban helyb. 11¹/₂ (11¹/₂), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, június 12. (Zárlat.) Zsír júliusra 8.77 (tegn. 8.77), zsír szeptemberre 8.97 (tegnap 8.97), szalonna short clear, 7.87 (tegnap 7.81), sertéshus szeptemberre 13.35 (tegnap 13.30).

Pangó vasúti társaság.

New-York, június 12. Az Erie vasúttársaság elnöke arról értesítette a vasúttársaság némely bondbirtokosát, hogy a rossz üzletek következtében a vasúttársaság nem képes a július végével lejáró kötelezettségeit beváltani. Az elnök kijelentette továbbá, hogy intézkedések történtek aziránt, hogy az első vasúttársaságok, valamint a fővonalak szelvényei 1909. július 1-ig fundálva legyenek. Ez az intézkedés azonban csak ideiglenes segélyeszköz és legközelebb egy olyan tervet fognak bemutatni, hogy a szelvényre több éven át alap teremtessek, hogy a társaság abba a helyzetbe jusson, hogy a javítási munkálatokat befejezhesse.

Az Union-Pacific részvényei.

New-York, június 12. Az Union-Pacific kötvényeinek jegyzését ma lezárták. A jegyzésre kitűzött összeget erősen tuljegyezték.

A hollandiai marhavész.

Hága, június 12. A földművelésügyi miniszter ma a kamara ülésén kijelentette, hogy Hollandiában megszünt a marhavész és ezért hatályon kívül helyezik az elővigyázati rendszabályokat.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Szombat, június 13. — Róm. kat.: Pád. Antal. — Prot.: Tóbiás. — Görög-orosz: Május 31. Herma. vt. — Zsidó: Sziv. 14. — A nap két reggel 4 óra 3 perczkor, nyugszik este 7 óra 57 perczkor. — A hold két délután 5 óra 50 perczkor, nyugszik éjjel 3 óra 37 perczkor. — A miniszterek nem fogadnak. — Fényképkiallítás a Múcsarnokban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 60 fillér. — Gyűjteményes kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Tavasz kiállítás a Nemzeti szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A földtani múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquilumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Ipar-múzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György-múzeum nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet-múzeum nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—1-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetem könyvtára nyitva 9—12-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár nyitva 3—6-ig.

Nem boldog a magyar?

Uj pénz jön a házhoz.

Ropogó, friss, kékhasu huszkoronás bankók. A nagy boldogságtól valószínűleg bizegve fut végig minden magyaron pezsdülő vére. Eltűnnek a régi, feketesárga színbeszövésekkel éktelenített bankók, s az új, a fejlődöttebb izlés gyors kielégítést nyer. És kielégítést nyer a sovinizmus is, mely ideges felhorkanással vágódott vissza a régi, de még nem is olyan nagyon megszokott, papir-huszkoronás antinacionális színvegyükléktől. A nemzeti szín diadalmasan fog dominálni az új pénzen, melyben oh, boldog magyar, nyolcz nyelven is szürcsölheted agyadba a papiros értékének bódító megnevezését.

Husz korona, koron, koron, korone, kron, kruna, koroaul és krone . . . Szédítő! Nemzeti nagy létünk, európai fontosságunk kiáltó perspektívájától torkunkon akad az örömteli felkiáltás:

Uj pénz!

De mielőtt eltemetnők a régit és agyonlétnők az újat, lehetetlen a bucsuzás néhány könyvet megvonni a távozótól. Néhányunkhoz (magamat nem értem hozzá) oly közel állt a megboldogulandó, hogy valóban nem tudjuk, a multat sirassuk-e benne, vagy a jövő jöttét kaczagjuk-e? Még néhányabbunkhoz pedig (ezekhez számítom én magam) oly távol állt az elköltözendő, hogy töprengve kérjük önmagunktól: sirassuk-e az ismeretlent, akivel oly vad vágygyal kerestük az érintkezést, vagy örvendjünk az új jövevénynek, akinél, ha eshetőségünk nem is, de reményünk annál több van az ismeretségre. Mit tegyünk?

Sirjunk-e avagy vigadjunk a régi távozótól? Sirjunk-e vagy vigadjunk az új jöttén? Tegyük mind a kettőt. A sirva vigadók fajához tartozván, ne tagadjuk meg önmagunkat. Sirjunk, amiért volt, csak nekünk nem volt és kaczagjunk önző, pokoli kacagással, amiért nincs, ami nekünk amugy sem volt. S a jövevény-nyel szemben: zokogjunk égető könyeket azért, ami jön, de bennünket elérni sohasem fog és kaczagjunk ismét önző, pokoli kacagással, amiért még nincs, ami nekünk amugy sem lesz. S ha ezek után nem boldog a magyar, vajon mikor lesz az?

A pénz elvégre — ha új, ha régi — mindig csak pénz marad, melyről sohasem fogjuk megérteni minden elcsépeltsége daczára, ha van, hogy mért nincs, s ha nincs, hát mért van? Azért van-e, hogy nekünk ne legyen, avagy azért nincs nekünk, hogy másoknak legyen? Ami elvégre is mindegy. A pénzre nézve tudni illik. Hogy rám nézve nem mindegy, az természetes. Vigasztaló talán csak az, hogy ez Piermont Morganra, Carnegiere, Vanderbiltre, Rothschildra és a többi kis milliomosra se mindegy. Ők a régi pénzzel is azok voltak, ami én az újjal se leszek és az újjal is azok lesznek, ami én a régivel sem voltam. Nélküle pedig ők is csak azok volnának, ami én vagyok, velök én is csak az lennék, amik ők.

Mi változik meg tehát? Semmi. Gazdagok maradnak a gazdagok és szegény maradok én, vagyis marad a pénz ott, ahol eddig volt és eszeágába sincs, hogy az én nem létező Wertheimben raktározza be magát. Ami megváltozott, az csak a mi műizlésünk, mely új színek, új képformák után lihegett. S az izlésünk kielégítést nyert. Kell-e ennél több a magyarnak?!

Én a magam részéről nem panaszkodom. Bevarratom a zsebem és füttyürészve fogok el-sétálni arra a műtárlatra, melyet közel jövőben fogunk rendezni a művészet igaz barátainak. Ki-

állításra kerülnek majd a forgalomban levő pénznemek, hogy legalább megnézhesük őket. Nos, nem boldog a magyar? . . .

Elle.

— **Személyi hír.** Báró Fejérváry Géza, a m. kir. darabont testőrség kapitánya, ma este Bécsből hat hetit kurára Wiesbadenbe utazott.

— **A belga király utja.** Majna-Frankfurtból a belga király ma reggel kocsin Mainzban át Párisba utazott. A király holnap Brüsszelbe szándékozik visszatérni.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi miniszter állapotában a mai napon javulás állott be. A délelőtti folyamán meglátogatta kezelőorvosa, dr. Müller Kálmán egyetemi tanár, aki továbbra is a legnagyobb nyugalmat ajánlotta. A beteg miniszter még néhány napig senkit sem fogadhat.

— **Vanderbilt Gladisz kikoszorúzott kérése.** New-Yorkban a City Clerk Scully előtt a héten esküdtök örök hűséget Medougall Hewkes ügyvéd Eva van Cortlandt Morrissnak. Az ügyvéd még másfél esztendő előtt Vanderbilt Gladisznak, gróf Széchényi mostani feleségének a vőlegényjelöltje volt. Hawkes New-Yorkban előkelő társadalmi állást tölt be és a milliárdosok családjainál is bejáratos. Így ismerkedett meg Vanderbiltt Gladisszal is. Amikor utóbb megkérte a miss kezét, ez bele is egyezett volna a házasságba, azonban a család ellenezte, mert Hawkes már negyvenöt esztendő és így igen nagy lett volna a különbség.

— **A ferencvárosi függetlenség és 48-as párt társasköre** ma este tartotta rendes heti összejövetelét az Üllői-ut 115. szám alatti nyári helyiségében. Az összejövetelen P. Ábrahám Dezső és Zakariás János képviselők is megjelentek. A nagy számban jelenvolt polgárság lelkesen ünnepelte a képviselőket.

— **Herczeg a Pasteur-intézetben.** Egy veszett kutyát a múlt hónap 26-án sebet ejtett Porcia Aladár hercegen és Béla nevű fián. A herceg, aki az Átlós-ut 41. számú házában lakik, még a múlt hónapban egy sárga tacskót vett egy Takács nevű embertől. A kutya az átadás alkalmával szokatlanul harapós volt és mindenki után kapott. Így kisebb sebet ejtett Porcia Béla hercegen és Takácson, a volt gazdáján. Ugyanaz nap egy villamos vasúti kalauzt is megsebezett az állat. Porcia Aladár herceget a kutya nem bántotta, ellenben a herceg kezén seb volt, amely a kutyától inficziálódott. A veszedelmes kutyát a múlt hónap 29-én lebunkóztatták s akkor kiderült, hogy az állat veszett volt. A herceg fiával együtt nyomban jelentkezett a Pasteur-intézetben és beoltatta magát. Az oltás teljes sikerrel járt és a herceg is, meg a fia is már befejezték a tizennapos gyógykezelést. A kutya veszettségének megállapítása után a többi sebesültet is beoltatták.

— **A Westminster apátság kibővítése.** A Westminster apátság, a londoni Pantheon, annyira túl van zsúfolva emlékművekkel, hogy minden alkalommal nehézségekbe ütközik, ha egy új szobrot kell elhelyezni. Amikor néhai Salisbury lord szobrát fel akarták állítani, egy másik szobrot félre kellett tolni, hogy helyet szorítsanak az új emlékműnek. Ez okból Balfour, amikor az angol miniszterelnök javaslatot tett, hogy az elhunyt sir Henry Campbell-Bannermanak is állítsanak fel szobrot az apátságban, annak a reményének adott kifejezést, hogy remélhetőleg ez lesz az utolsó. Eversley lord, hogy a helyszükén segítsen, javaslatot készít, amelyben azt ajánlja, hogy toldják meg az apátságot egy szárnyépülettel. Ezt a tervet már husz évvel ezelőtt is megpendítették és egy királyi bizottság tanácskozott is felette, de határozatot nem hozott. Akkoriban az állott útjában a terv keresztülvitelének, hogy azon az oldalon, ahol a szárnyat hozzá akarták toldani az apátsághoz, egy-néhány ház állott. Ezek közül kettőt, amelyek az állam tulajdonai voltak, azóta lerombolták. A harmadik Labouchère, az ismerő politikai tulajdona volt s ez vonakodott ingatlanát átengedni. Most azonban a kormány megvásárolta tőle ezt a házat és ezzel a Westminster kibővítésének utolsó akadálya megszünt. Lord Eversley a napokban nyújtja be erre vonatkozó javaslatát a felsőházban.

— **Hadhajó kémény nélkül.** A „St. Vincent“ angol sorhajónak szeptember havában leendő tengerre bocsátása után új Dreadnought-típusu hajót még nagyobb felszereléssel és tonnatartalommal fognak tengerre bocsátani. Az új hajó gázerejű gépekkel lesz ellátva, úgy, hogy minden füstfejlesztés lehetetlen lesz és ezért kéményre egyáltalában nem lesz szükség.

— **Egy román kulturbank alapítása.** A legutóbbi nagyszabedű görög-keleti román püspöki zsinaton dr. Cristea azt a javaslatot terjesztette elő, hogy a románok alapítsanak egy kulturbankot a román iskolák segélyezésére, nehogy ezek az államsegélyt igénybe véve elveszítsék felekezeti és nemzeti jellegüket. A javaslatot akkor tanulmányozás végett kiadták egy bizottságnak. Azóta a román sajtó sokat foglalkozik a bank alapításának kérdésével. A Tribuna már annyira érettnnek tartja a kérdést, hogy egyenesen felhívja a nagyobb román bankokat, hogy jegyezzenek nagyobb összegeket a kulturbank céljaira. Azt kívánja nevezett lap, hogy százhatvan román bank közül tíz nagyobb bank jegyezzen egyenként 10.000 koronával, husz bank egyenként 5000 koronával és száz bank egyenként 500 koronát. A gazdag románokat a Tribuna szintén felhívja, hogy áldozzanak az új bankra, mert szerinte csak így lehet a román iskolákat megmenteni. A román bankoknak azonban, úgy látszik, nem igen tetszik a dolog, mert központi orgánunk, a Revista Economica, azt írja, hogy a kulturbank konkurenciáját csinálna a többi bankoknak és különben is a román iskolák megmentésének egész más módja van, mint a bankok alapítása.

— **Dollárkirályok Európában.** Newyorkból Gould György tegnap a „Kronprinzessin Czeczilia“ nevű gőzösön elindult Brémába. Elutazása előtt beszélgetést folytatott egy újságíróval, akinek többek között a következőket mondotta:

— **Hugonnak Sagan herceggel való házasságába** az egész család beleegyezett. Az esküvőn személyesen résztveszek.

Kijelentette továbbá Gould, hogy az a heves harc, melyet a nagytőke ellen vívnak, súlyos sebet ejtett a tőkén. Egyedül a Missouri-Pacific-vasúttársaság ötmillió dollárt veszített. Goulddal egyidejűleg Schwab, az acél-trust volt elnöke is Európába indult; Morgan már régebben az ó-világban szórakozik, Armour, a huskírály pedig Karlsbadban gyógytatja a saját husán elrontott gyomrát.

— **Nemzetközi mentőkongresszus.** Frankfurtban most volt az első nemzetközi mentőkongresszus ünnepies megnyitása. A kongresszus elnöke dr. Bumm a német közegészségügyi hivatal feje; az alelnökök sorában van dr. Kovách Aladár, a Budapesti Mentőegyesület igazgató-őorvosa. Védőül Henrik herceget, Hollandia királynőjének férjét választották meg, akit az elnök az életmentés példaadó hőseként magasalt a Hook van Hollandnál tanusított önfeláldozó munkásságáért. A herceg válaszában kifejtette, hogy csak emberi kötelességét teljesítette, amikor a katasztrófától veszedelembé sodort emberek életét megmentette; hangoztatta azt is, hogy minden humánus intézmény alkalmas arra, hogy a különböző fajokat és népeket egymáshoz közelebb hozza. Dr. Fáy kamarás, a mezőgazdasági munkáspénztár igazgatója, aki a külföldi delegátusok rendjén Magyarország nevében szólalt föl, azt az óhaját fejezte ki, hogy a mentés céltudatos fejlesztése tegye főlegessé a baleset ellen biztosító intézetek működését.

— **A berlini gyújtogatások.** Berlinben a gyújtogatások tovább tartanak, hasztalan tüztek ki a biztosító társaságok díjakát a bűnösök kézrekerítésére és hiába állított a rendőrfőnökség külön őrszemeket. Minden héten történik tüzeset s mindannyiszor kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy gyújtogató kéz okozta a tüzet. Most Berlin városának tanácsa a tüzoltó-alapból 5000 márkától 10.000 márkáig terjedő díjakat tüzött ki a gyújtogatók kézrekerítésére s elrendelte a városi tanács, hogy a háztulajdonosok tartoznak a padlás airtaját erős zárral ellátni s a házfelügyelőket büntetés terhe mellett kötelesek ellenőrizni, hogy őrizték a padlás airtaját, különösen sarokházakban, mert a legtöbb gyújtogatás azokban történik. A rendőrség a Paulus-székesegyházban előfordult gyújtogatás óta megszorította azokat az őrszemeket, akik a házakra vigyáznak.

— **A prágai sakkverseny.** A nemzetközi mesteri verseny tizenkilencedik, utolsó fordulójáról tudósítónk a következőket táviratozza: Duras és Schlechter között a francia játék remisvel végződött. Teichmann nyert Treybal ellen, Salvó legyőzte Janowskit, Spielmann nyert Leonhardt ellen. Alapin győzött Bardeleben ellen és Prokes is nyert Dus-Chotimirski ellen. Leontieff nyert egységet kapott, mert Kvicala nem jelent meg. Alapin és Teichmann között a függő játszma remisvel végződött. Maróczy ellen az olasz játszma Mieses remist csikart ki örökös sakkal. Marshall és Vidmar közt vezérgyalogjáték végződött remisvel. Rubinstein szintén csak remist ért el Süchting ellen.

A verseny végállása és a díjak elosztása a következő: Az első és második díjat (4000+3000 korona) megosztják Duras és Schlechter között, miután egyformán 13½ egységet értek el. A 3-ik díjat (2000 korona) Vidmar nyerte 13 egységgel. A negyedik díjat (1500 korona) Rubinstein nyerte 12½ egységgel. Az ötödik díjat nyerte Teichmann 12, a hatodikat Maróczy 11½ egységgel. A hetedik, nyolcadik és kilencedik díjat Leonhardt, Marshall és Salve osztózkodnak 11 egységgel. A tizedik, utolsó díjat Janowski kapta 10½ egységgel. Utána következnek: Dus-Chotimirski 9½, Alapin 9, Mieses és Süchting 8½, Spielmann 7½, Prokes 6½, Bardeleben 6, Kvicala 5½, Leontieff 5, Treybal 4½ egységgel.

— **A lisszaboni összeesküvés.** Hivatalosan tagadják ugyan a portugál királyi család ellen tervezett összeesküvést, de a „Daily Telegraph“ értesülése szerint a hír igaz és eddig mintegy harmincz letartóztatás történt. A merényletet — hír szerint — akkor akarták elkövetni, amikor a királyi család nyaralni megy. Alpoin, Machado és Costa, a republikánusok vezetői tiltakoznak az ellen, hogy az ő pártjuk vezére az összeesküvésben és az egész politikai ellenfeleik ráfogásának mondják.

A legutóbb letartóztatott anarchisták kijelentik, hogy a legutóbbi lisszaboni események szereplőivel semminemű összeköttetésbe nem állottak.

— **A miniszter ur veje.** Ugyancsak kényes helyzetbe hozta Ferrandiz spanyol tengerészeti minisztert a saját veje. A napokban ugyanis veje és adjutánsa, Espinosa tengerésztiszt ellen egész sereg feljelentés érkezett a katonai becsületbíróshoz különböző csalások miatt. Espinosa, aki évek óta egy villamos vállalatnál állt összeköttetésben, a vállalat több tagját érzékenyen megkárosította, az egyiket közülök százezer pezetéval. Az első feljelentést egy képviselő tette ellene, akit szintén rászédett. Áldozatai közé tartozik még ezeken kívül néhány kollegája és a papság is. Espinosa a papok előtt mint igen buzgó és jámbor hívő szerepelt és igen érdeklődött a templomépítések iránt. Ezt a buzgóságát ugyancsak megsínylette a murziai püspök, akinek Espinosa megígérte, hogy apósának, a miniszternek közreműködésével jelentékeny államsegélyt szerez egy Cartagenában építendő templomra. És az após csakugyan keresztül is vitte, hogy a kormány hetven ezer pezétát adott erre a célra. Csakhogy ebből az összegből a püspök csak huszonötezer pezétát kapott, a többi Espinosa urnak kellett a költségre. A jeles tiszt egy alkalommal az állampénztáron is könnyített oly módon, hogy a tengerészeti miniszterium pénztárnokától azon a czimen, hogy sürgős szolgálati ügyben külföldre kell utaznia, nyolc ezer pezétát csalt ki. De ezeken kívül még számos hasonló történetet beszélnek a miniszter vejéről, amelyekről a most elrendelt vizsgálat lesz hivatalosan kideríteni az igazságot és azt, hogy Espinosa magas összeköttetései mennyire mozditották elő szédelgéseit. Ferrandiz tengerészeti miniszter kijelentette, hogy nagyon sajnálja, de nincs abban a helyzetben, hogy a vejétől okozott károkat megtéríthetné. Az is hírlik, hogy emiatt Maura miniszterelnöknek fel is ajánlotta lemondását, melyet azonban az nem fogadott el. Ezzel szemben néhány madridi lap felhozta Greognek, az egykori francia elnöknek az esetét, akinek annak idején hasonló körülmények között le kellett mondania.

— **Ulmo főhadnagy lelöközése.** Toulonban ma történt Ulmo lelöközése nagy embertömeg jelenlétében. Amidőn az elítélt megjelent a börtön udvarán, füttök és ellenséges kiáltások voltak hallhatók, amelyek ismétlődtek, amidőn Ulmót visszavezették a börtönbe.

— A cumberlandi herceg a bajor hadseregben. Ernő Ágost cumberlandi herceg belépett a bajor nehézség lovasság kötelékébe. A herceget mint braunschweigi és lüneburgi herceget iktatják be és a braunschweigi örökösödési kérdés megoldása kezdetének tekintik. E lépést kiterjedt tárgyalások előzték meg, amelyek a bajor régensherceg, Ferencz József és a német császár között folytak. E tárgyalásokat Vilmos császár legutóbbi bécsi látogatása alkalmával fejezték be. A közvetítést az egész ügyben Ferencz Ferdinánd trónörökös végezte, aki már 1906. őszén, amikor a volt braunschweigi régens halála aktuálisá tette a Welf-kérdést, Berlinben már értekezett ez ügyben a német császárral. Arról volt szó ugyanis, hogy felkéri Vilmos császárt, hogy ismerje el Ernő Ágoston trónörökös jogosságát, amennyiben ez egy a maga, mint utódai részéről hannoverai igényeiről lemond. A császár végre elfogadta ezt az álláspontot, s így Ernő Ágoston herceg trónörökös joga most már biztosítva van és már Poroszország is elismerte Ernő Ágostont Braunschweig és Lüneburg hercegének.

— Lutheránus püspökök Kun Bertalanról. Győrátz Ferencz, Scholtz Gusztáv és dr. Baltik Frigyes evangélikus püspökök, kik az eperjesi vértanuk emléktáblájának leleplezési ünnepélyére utaztak, Miskolcra kiszállottak és Zelenka Pál püspök vezetésével meglátogatták Kun Bertalan ref. püspököt, kinél hosszabb időt töltött. A tisztánnevelési ref. egyház érdemes, agy főpapját ezen látogatás rendkívül kellemesen érintette.

— Sarolta excsászárné születésnapja. Sarolta excsászárné 69-ik születésnapja alkalmából a Brüsszel mellett lévő bouchouti kastély személyzete illatos virágokkal díszítette fel az elborult elméjű excsászárné szobáit. A kegyeletes figyelem nagyon megörvendeztette a szerencsétlen excsászárnét s a legutóbbi vasárnapon fogadta a kastély személyzetét, akiknek meglepően világos és értelmes szavakban mondott köszönetet jókívánságaikért és virágadományaikért. A falu lakóinak látogatásakor is eldöntött egy időre az arca. Ugy látszik, tudatában van szomorú sorsának; a virágsokrokat ő maga vette át és barátságos mozdulattal utasította vissza a köszönő szavakat azokért a jótéteményekért, amelyekkel a község szegényeit állandóan elhalmozza. Az excsászárné egészsége aránylag igen kielégítő.

— A szultán leányai. Ebben az évben a szultán három leánya fog férjhez menni. Minden egyes esküvő költségeit külön-külön huszonezzer török fontban (500 ezer korona) állapították meg. A szultán maga a házassági tanuknak egyenként ötszáz font (10 ezer korona) értékű ajándékkal kedveskedik. A házasságkötést végző seik-ül-izlam minden esküvő után ezer font (20.000) korona) tiszteletdíjban részesül.

— A prágai egyetemi sztrájk. A cseh technikai főiskola hallgatói ma gyűlést tartottak, amelyen szünetes vita után 672 szavazattal 420 ellenében a sztrájk folytatását határozták el. Azok a diákok, kik a sztrájk mellett szavaztak, a Venczel-térre vonultak az országos múzeum és a „Narodni Listi” szerkesztőségébe. A szerkesztőségbe küldött levele ment fel, mely előterjesztette a sztrájkolók azon kérését, hogy a lap szimpátiikus tudósítást közöljön a sztrájkokról.

— Merénylet egy pap ellen. Rassy Paulin, a székesfehérvári ciszterciata főgimnázium tanára ellen egy iparos kinézésű legény merényletet követett el: késével támadt a tanárra és megsebesítette. Rassy Paulin tegnapi este a szőlőből gyalogosan igyekezett hazafelé. Már beért a városba, amikor az utcán vele szemben egy marczona alak jött, aki egyenesen neki tartott. A tanár igyekezett kitérni a gyanús alak elől, de az szándékosan mégis beleütközött, úgy, hogy a tanár erősen megtántorodott. Rassy tanár rászólt a támadóra, aki erre éktelen szidalmak közt fölemelt kézzel, amelyben kés villogott, a tanárnak rontott. Mielőtt azonban szuhatót volna, a megtámadott tanár nem vesztve el léledjelenlétét, hatalmas ütést mért a legény fejére, aki kábultan a földre esett. A tanár erre hazasielést s csak otthon vette észre, hogy megsebesült és csupa vér a ruházata. A merénylet ugyanis már az első összeütközéskor a tanárt a czombján megszurta, de a kés pengéje szerencsére megakadt a tanár pénztárczájában s ez a szúrás erejét mérsékelte. Így is a czombján mintegy nyolcz centiméteres sebet ejtett, amely azonban nem veszélyes. A merényletöt keresik.

— Az új huszkoronások. Az Osztrák-Magyar Bank ma közzétett hivatalos hirdetésménye szerint a most forgalomban lévő huszkoronás bankjegyeket behívják és bevonják s új huszkoronás bankjegyeket bocsátanak ki. Az új bankjegy kibocsátása június 20-án kezdődik abban a mértékben, a hogy a régi, most forgalomban levő és 1908. január 2-áról keltezett bankjegyet bevonják. A régi bankjegyet 1910. június 30-ig kell beváltani, 1910. június 30-ika után a régi bankjegyet az Osztrák-Magyar Bank már csak 1916. június 30-ig fogadja el átváltás végett. Ez időpontot túl a bank többé nem köteles a régi bankjegyet elfogadni vagy becsereélni.

Az új bankjegy mindkét oldalán kékszíni, jobbfelül guilloche-ozott, tagolt, tojásdad keretben női eszményi fej mutatkozik előlről, balfelől pedig guilloche-ozott tojásdad rozettakeretben a magyar oldalon a magyar szent korona országainak czimere, a német oldalon a stilizált ausztriai császári sas s alatta fehér írással sötét alapon a büntető határozat van. A tarka alapnyomaton fölváltva guilloche-ozott diszitmény és domborműforma 20-as szám, fönt a közepén a magyar oldalon zöld alapon szintén domborműforma balra tekintő vörös női fej látható; a német oldalon jobbra tekintő ugyanilyen zöldszíni fej van, de vörös alapon. E domborműforma, arccal ábrázolt fejek alatt a jegykép két tojásdad kerete között van a jegyszöveg, melynek aláírásai az alsó keretszegélynek fehér vonalakkal guilloche-ozott széles szalagján olvashatók. A magyar oldalon a jegy száma, a német oldalon a sorozata van fekete színnel nyomva és pedig jobb- és balfelől domborműforma, arccal ábrázolt női fejektől. A szöveg a bank czégyjegyzésével a magyar oldalon az eddigi szöveg lényegtelen változtatásával ekként hangzik: „Az Osztrák-Magyar Bank e bankjegyet bárki kivására azonnal fizet bécsi és budapesti főintézeténél husz korona törvényes ércpénzt. Bécs, 1907. január 2-án. Osztrák-Magyar Bank. Bilinski kormányzó. Pranger vezérigazgató. Gold főtanácsos.”

— Damjanich Jánosné arcképe. A gróf Batthyány Gézané védősége alatt álló Magyar Gazdaszonyok Országos Egyesülete kegyeletes ünnepel fogja e hó 20-án, délelőtt fél 11 órakor leleplezni elnökének, özvegy Damjanich Jánosné arcképét, melyet dr. Rácz Béláné, Kovács Margit festőné ajándékozott az egyesületnek. Az alkalmi költeményt S. Fáy Szeréna, a Nemzeti Színház tagja szavalja. Az arcképleleplezési ünnep Czinkotán az egyesület árvaházának dísztermében lesz a most folyó évi záróvizsgák keretében. A kegyeletes ünnepen az egyesület vendégeket szívesen lát.

— A debreczeni gyógyszerészek gyűlése. A debreczeni gyógyszerészek kezdeményezéséből a vidéki gyógyszerészekkel egyetemlegesen igen látogatott és népes értekezletet tartottak Debreczenben, ahol, mint a Felhívó Értesítőnek táviratozzák, kimondották, hogy még a nyár folyamán egy országos gyógyszerészkongresszust fognak összehívni Budapesten. Ezen kongresszus célja az lenne, hogy a most készülő új gyógyszerészeti törvény keretében fogai és érdekeik kellően megvédve legyen. Ezen értekezlet a parlamentben most tárgyalás alatt lévő körösvi törvényjavaslatban a gyógyszerészekre sérelmes egyik passzus törlését sürögny útján kérte fel Buzáthi Ferencz, Fried Lajos, Buza Barna, Bakonyi Samu, Szabó Kálmán, Thaly Kálmán, Meskó László, Mezőssy Béla, Muzsa Gyula, és Czibur Bertalan országgyűlési képviselőket a következő sürgönyvel: „A vidéki gyógyszerészek értekezlete a legmélyebb tisztelettel kéri fel Nagyságodat, méltóztatnék odahatni, hogy a körösvi törvényjavaslatnak a rájuk sérelmes 9. §. 7. pontjából „felügyel a gyógyszerteráknak” szavak töröltesse.”

— A Rákóczi-kollégium. Most mutatták be meghívott vendégek jelenlétében a Rákóczi-kollégiumot, amely a Rökushegynek a Vérmező felé tartó lejtőjén, a Marczibányi-tér tözsomszédságában épült. Az épület a száz bentlakó részére berendezett középiskolai katolikus konviktuson kívül helyt ad a II. kerületi érseki főgimnáziumnak is. A diákok nagyobb része tanulmányait külső intézetben végzi, mert az épületben levő érseki gimnáziumnak ezidén még csak első osztálya van, de már szeptemberben megnyílik a második is és mikorra az épületesopornak gimnáziumi szárnyát felépítik, akkorára mind a nyolc osztálya meg lesz. A konviktus háló-, tanuló-, fürdő-, ebédlő- és játszótérrel a lehető legpraktikusabban vannak berendezve és a diákoknak gyönyörű park és játszótér áll rendelkezésükre. Az épületet vasárnap fogják nagy ünnepélyesség keretében felavatni, amelyen a kormány is képviseltetni fogja magát.

— A pozsonyi kétféjű sas. Évszázados hamu alatt parázsló sóvárgás vetett lángot Pozsony város magyar érzelmi köreiből. Mozgalom indult meg a számos középületen és magánházakon éktelenkedő kétféjű sasok eltávolítására. Akik kezükbe vették az ügyet, társadalmi uton, gyűjtés útján akarják a költségeket fedezni, amibe az eltávolítás kerül.

— A laportei özvegy. Nemrégiben az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy az amerikai Indiana állam laportei farmján meggyilkolt emberek holttestére akadtak. A vizsgálat azt is megállapította, hogy a gyilkos egy Guinesné nevű özvegy asszony volt, aki egymás után csalta farmjára áldozatait. Az asszony akkor eltűnt és minthogy háza, ahol a meggyilkoltakat megtalálták, leégett, azt gyanította a nyomozó hatóság, hogy a tömeggyilkos asszony is a házban égett. Londonból most azt jelentik nekünk, hogy egy newyorki kábeltávírat szerint most ráakadtak Guines asszony nyomára, akinek sikerült az égő házból elmenekülnie és állítólag Brocklynba jutnia. Néhány hét óta ugyanis a 17. Street 323. sz. alatt egy asszony lakott, akire teljesen ráillett Guinesné személyleírása. Özvegy Legardnének nevezte magát és azt állította, hogy Franciaországból jött. Amikor a laportei büntény ügyében szélesebbkörű vizsgálatot indítottak, ez az asszony eltűnt. A rendőrség már annyit megállapított, hogy Legardné Indiana államból jött Brocklynba és így nem valószínűtlen, hogy ő a sokat keresett és már halottá is nyilvánított Guinesné.

— Auspitz Márton élete és halála. Közöltük nemrég, hogy New-Yorkban Kóten Sára nevű orosz betegápolónő meggyilkolta Auspitz Márton szanatoriumtulajdonost, mert az elcsábította s azután cserben hagyta. Kiderült, hogy a meggyilkolt ember Budapestről került New-Yorkba; innen szökött meg különböző szélhámosok miatt. Auspitz élete és halála az igazi szélhámosok élete és halála volt. Már 23 éves korában ezeket keresett Budapesten, ahol kereskedelmi iskolai tanárjelölt volt, de érettségi tanulmányokat tartott az Andrassy-uton. Már ekkor nagy terveket forralt. Egy tanárjelölt barátját kiküldte Berlinbe kémszemlére, miképpen lehetne pénzért diplomát szerezni, itthon pedig keményen zsarolta az érettségire jelentkező, jobbadán pénzes embereket. Kocsit, szeretőket tartott, titkos lakásai voltak, nagy tekintélye volt, míg a hatóság a zugiskolát bezáratta. Auspitz nem esett kétségbe. Titkon folytatta zsarolásait, közben gépirólaptól alapított, amelyben megrálgalmazta és megszarolta Ocskay Gusztáv államvasuti főtisztviselőt. Ekkor leleplezték a lapok. Auspitz, aki mint szerkesztő az Abonyi nevet használta, megugrott, a törvényszék pedig egyévi börtönrre ítélte a szélhámost. New-Yorkba került, ahol eleinte egy nagy szállóban volt mosogató-legény. Később kórházi ápoló lett és ez a foglalkozás már jobban tetszett neki. Valahogy orvosi diplomához jutott, szanatóriumot nyitott és megnősült. A szanatóriumban fiatal ápolónőket tartott, akikkel viszonya volt. Ezek közül való volt Kóten Sára, aki fegyvert fogott csábítójára, megölte s véget vetett egy veszedelmes szélhámos életének.

— A terroristák áldozata. Revalban öngyilkossá lett egy nő két nappal az angol király s a czár találkozása előtt. Csak most derült ki, hogy a nő azért vált meg az élettől, mert nem akart végrehajtani egy merényletet, amelylyel a forradalmi terroristák bízták meg s melyet a czár és az angol király élete ellen terveztek. Az erre vonatkozó tudósítás így szól: A Standard revali jelentése szerint egy ottani tanítónő két nappal a czár megérkezése előtt öngyilkosságot követett el úgy, hogy egy robogó vonat elé vetette magát. Az öngyilkosságot azért követte el, mert nem akarta keresztülvinni a terroristák szervezett parancsait a czári család érkezésekor.

— Újabb kiutasítás Boszniából. Szerajevóban az ottani rendőrség a szerb részvénytársasági nyomdának művezetőjét, Vaszilievits Stevot és metteurjét, Pavlovics Jovánt, Bosznia és Hercegovina területéről kiutasította. Az illetőket erős rendőri fedezettel kényszerítve a vasúti pályaudvarra kísérték és a legközelebb induló vonattal a határra szállították. Annyi időt sem engedtek nekik, hogy családjuktól elbucszhassanak. A kiutasítás annál nagyobb feltűnést keltett, mert már két év óta voltak a nevezett nyomdában alkalmazva és ellenük panasz nem is merült fel. A kiutasítottak szerbiai alattvalók.

— **A szép Fanny drámája.** A szenvedélyes olasz előtt egészen természetesnek látszik, hogy a hűtlen szerelmes halállal bünhődjék. Azt pedig, aki a becsületén esett föltért ily módon állt boszút, a nép mint valami hőst ünnepli. Ezt láttuk Cifariello szobrász eseténél. De még alig csillapodott le az izgalom, amelyet ez a bűnpör egész Olaszországban keltett, máris egy újabb és még szenzációsabb szerelmi dráma játszódott le Parmában. Az eset érdekességét, mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy egy pillanatra még a parmai agrársztrájkot is háttérbe szorította. Az a tragédia, melynek utolsó felvonása a napokban játszódott le Correggio városában, vagy egy évtizedre nyulik vissza, amikor a dél-olaszországi Zaccaria Teodoro Parmában letelepedett. Akkor még szegény és ismeretlen volt, de rövid időn belül tekintélyre és vagyonra tett szert. Ezzel egyidejűleg az eddig visszahuzódó Zaccaria fényes életmódot kezdett, játszott és szeretkezett és egy kávéházi revolverlövés révén csakhamar hírhedté tette nevét. Ez utóbbi dicsőségben különben apósával, Franz mérnökkel kellett osztozkodnia. Évekkel ezelőtt ez a német nevű ur is revolvert sütött egy diákra, akit a szolgálója szeretőjének tartott. Zaccaria ennek a Franz mérnöknek gyönyörű, fiatal leányát, Fannyt vette feleségül 1904-ben. A kis leány a kolostorban nevelkedett, ahonnan Zaccaria megszöktette és feleségül vette, mert feleségül kellett vennie. De a fiatal pár boldogsága csak addig tartott, amíg a Corradi marchese-család ugyanabba a házba nem költözött. A bájos Fanny nem utasította vissza a fiatal Corradi figyelmességét és csakhamar viszony keletkezett közöttük, amelyről mindenki tudott, csak Zaccaria, a férj és Corradi felesége nem. Corradi csak akkor érte el vágyainak célját, a mikor Fannynak Zaccaria hűtlenségéről beszélt és bosszúra szólította fel. De közben akadt a férjnek is egy jó barátja, aki fölnyitotta szemét. Zaccaria ettől fogva bizonyítékok után leselkedett. Egy alkalommal hűtlen felesége korán reggel homlokán csókolta férjét és a szomszéd szobába ment. Zaccaria úgy tett, mintha aludnék és aztán utána lopózkodott. Fannyn egy asztalnál ült és szerelmes levelet írt Corradinak. Egyszerre észrevette a férjét, aki ekkor rárohant, hogy elvegye tőle a levelet. Elkeveredett harc fejlődött köztük, miközben sikerült az asszonynak a levelet az ablakon át kidobni. A férj úgy ahogy volt, félig felöltözetlenül lerohant az utcára és megtalálta a keresett bizonyítékot. Ekkor Fanny bevallott mindent, még azt is, hogy egy este csak nagy ügyvel-bajjal tudta elrejtetni Corradit, amikor férje váratlanul hazajött. Ettől fogva aztán a tragédia gyors kifejlődésnek indult. Zaccaria felszólította apósát, hogy vegye vissza a leányát. Ez a legnagyobb hidegvérrel azt válaszolta neki, hogy csak tartsa meg azt, akit erőszakkal vett el tőle. Erre Zaccaria azzal válaszolt, hogy a fiatal asszony életét valóságos pokollá változtatta. Zaccaria a minap rázárta feleségére az ajtót és elment az Italia-kávéházba. Ott megpillantotta Corradi marchest, akit kérdőre akart vonni. A vállára tette a kezét, de mielőtt még egy szót szólhatna, hirtelen maga előtt látta egész gyalázatát és oly izgalom vett rajta erőt, hogy Corradi a marchestet szó nélkül lelőtte. A marchese súlyosan megsebesült, de orvosai remélik, hogy megmenethetik. Corradi fiatal felesége megbocsátott férjének és odaadással ápolja.

— **Három gramm rádióm.** A bécsi tudományos akadémiának közel három grammnyi rádióm-kincse végre az illetékes tudósok kezébe jutott, akik azt tudományos kísérleteiknél fogják felhasználni. A rádióm előállítására meglehetősen drága volt, amennyiben annak minden egyes grammja átlag 10.000 koronába került. Az akadémia a rádióm előállításához szükséges nyers anyagot, a mintegy 10.000 kilogrammnyi földszurkot, három évvel ezelőtt tizezer koronáért vásárolta a csehországi Joachimsthal bányáiból, a további munkálatok költségei pedig huszezer koronára rugtak. Az így előállított rádióm mennyisége pontosan 2,6 gramm volt. Ebből a nagyobb rész, vagyis 1,6 gramm rádióm Exner bécsi vegyésznek jutott, míg a másik rész, vagyis 1 gramm rádióm William Ramsay londoni rádiumkutató kezébe került. Ramsay egy bizalmas barátját és tanítványát, dr. Brill-t küldte Bécsbe, hogy a számára átengedett parányi vegyi terméket Londonba szállítsa. Ramsay az egy grammnyi rádiummal folytatni akarja a héliumtermelésre irányuló kísérletét.

— **Az újpesti asztalosok sztrájkja.** Újpesten az iparosok legnagyobb részét azok a butorasztalosok képezik, akik a fővárosi butorkereskedők részére dolgoznak. Már az a körülmény, hogy a butorkereskedők a több, mint 40 százalékkal megdrágult nyers anyagok és munkabérek dacára csaknem a régi áron vásárolják a munkát, természetes előidézője annak, hogy a mesterek csak a legnagyobb erőfeszítéssel és többnyire a munka rovására bírák számításait megtalálják. Ma reggel, bár a központi szervezet ellenzte, közel hétszáz asztalossegéd sztrájkba lépett. Követelésük a jelenlegi 9 és fél óra helyett 9 óra munkaidő és 18 korona hetibér minimum helyett 21 korona 70 fillér. Tekintve, hogy ezen követelés a mesterekre újabb terhet ró, a munkaadók kénytelenek voltak megtagadni a munkások követelését. A mesterek az ipartestület helyiségében értekezletet tartottak, amelyen megjelentek a magyar építőiparosok országos szövetségének és a budapesti asztalosok szövetségének kiküldöttjei is. Az értekezlet behatóan foglalkozott az újabb bérmozgalommal. Elhatározták, hogy egyelőre semmiféle újabb szerződést nem kötnek, a lejárt szerződéseket meg nem hosszabbítják és belépnek a magyar építőiparosok szövetségébe. A mesterek ma felhívást tettek közzé, mely szerint azon munkásokat, kik a lejárt szerződésben foglalt feltételek szerint tovább dolgozni óhajtanak, visszafogadják. Ha a felhívás sikerrel nem jár, vidékről fognak hozatni munkásokat. A rendőrség széleskörű intézkedést tett, hogy a dolgozó munkásokat a sztrájkolók meg ne zavarhassák.

— **A körmagyar Amerikában.** New-Yorkban a Central Park pázsitján rendkívül szép és ritka látványosságnak volt szemtanuja az összegyűlt előkelő nézőközönség. A nyilvános iskolák atléta szövetségének leányosztálya rendezte a táncünnepet és több ezer fehérruhás leányka tánczolta a különböző tánczokat. Az ünnepély főpontja azonban a magyar nemzeti táncz volt, a körmagyar és a magyar szülő, melyet nagyon szépen, nagyon bájosan lejtettek a kis angol leánykák. A legtöbb taps és dicséret a magyar tánczoknak jutott.

— **Letartóztatott szerzetes.** Tietzanowban tegnap letartóztattak egy gyanús benczés szerzetest, aki a rendőrségen Gyonot Ernőnek nevezte magát. Több korcsmáros följelentette, hogy adósságok hátrahagyásával megszökött. Az állítólagos szerzetes azt állítja, hogy a párisi La Croix klerikális lapnak munkatársa, még két év előtt a francia fővárosban élt, de a kulturharcz kitörésekor kénytelen volt menekülni. Egy ideig Münchenben tartózkodott, majd Bécsbe vetődött s onnan Lembergbe utazott, hogy Bandurski püspöknek egy öt érdeklő fontos titkot mondjon meg. Gyonot nyolcz nyelven beszél s a leghatározottabban tagadja, hogy szántszándékosan károsította meg a korcsmárosokat.

— **Nemzetközi bányász-kongresszus.** A Párisban megtartott nemzetközi bányamunkások-kongresszus határozati javaslatot fogadott el, amely szükségesnek mondja ki, hogy a bányafelügyeletet ezután a munkások által saját körükből választott szervek lássák el, hogy ily módon csökkentessenek a ma oly gyakori bányászereksétségek. Franciaország és Németország delegátusainak javaslatát a háborúk megszüntetésére vonatkozólag élénk helyeslés mellett elfogadta a kongresszus. Az osztrákok tartózkodtak a szavazástól, mert mint elnökök kijelentette, e kérdés politikai kongresszus elé tartozik.

— **Községi és körjegyzők gyűlése.** A magyarországi községi és körjegyzők országos középponti egyesülete június hó 29-én délelőtt kilencz órakor Budapesten a vármegye székházában rendkívüli közgyűlést, ezt megelőzőleg június 28-án ugyanott választmányi ülést tart. Ez alkalommal foglalkoznak a jegyzők az új adójavaslatokkal is. A közgyűlés tárgysorozata a következő: A belügyminiszter leirata a községi és körjegyzők gyermekei és árvái számára létesítendő internátusok állami támogatásáról. A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete pártolás végett megküldötte a községi jegyzők leánygyermekei számára száz alapítványi hely létesítése iránt a belügyminiszterhez intézett kérvényét. A községi és körjegyzők Erzsébet királyné országos segítő egyesülete alapszabályainak megalkotása. A belügyminiszter leirata a községi közigazgatási szakkönyvtárak létesítéséről. Az elnökségnek az adóreformra vonatkozó előterjesztése. A lemondás folytán megüresedett egyesületi főjegyzői állás betöltése.

— **A vásárhelyi parasztvezér.** Hódmezővásárhelyen az elmúlt napokban halt meg Szántó-Kovács János, szerény sorsban, mint egyszerű közművesmester. Szántó-Kovács János nevét sokan emlegették tizennégy évvel ezelőtt, amikor a Hódmezővásárhelyen kitört parasztlázadásnak egyik vezére volt. A lázadás tudvalevően oly mértékkel öltött, hogy a csendőrség nem bírt a fölizgatott parasztsággal s Szegedről kellett sürgősen katonaságot kérni, amely azután szétverte a lázadókat. A forrongás leverése után Szántó-Kovács Jánost, mint főkolompot, öt évi börtönre ítélték s büntetését a szegedi Csillag-börtönben le is ülte. Kiszabadulása után közműves mesterséget tanult s örökre lelett parasztszociálista ábrándjairól.

— **Az alkohol ellen.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter országos alkohol-bizottságot létesített az alkoholizmus által okozott gazdasági, szociális, kulturális és hygienikus károk leküzdésére. A bizottság elnöke maga a miniszter, előadója dr. Dóczi Imre belügyminiszteri segédfogalmazó, az „Alkoholizmus” szerkesztője, tagjai pedig az egyes minisztériumok küldöttjei és a meghívott szakértők. Az országos bizottságnak ma kellett volna első ülését tartania, de ezt későbbi időpontra halasztották, mert gróf Andrássy Gyulát a képviselőház mai ülése teljesen lekötötte.

— **A magyar nyelvért.** Szombathelyt a magyar nyelvi bizottság Herbst Géza alispán elnöklésével tartott ülésén a magyar nyelv sikeres tanításáért a következő díjakat szavazta meg: Szicherle Ferenc szabári, Nikula Gáspár csajtai, Schlamadinger Endre borostyánkői, Bader Henrik pinkafői, Ecker Károly lantosfalvai, Somogyi Béla barátmajori, Papp Lajos lékai tanítóknak és a lékai apáczaárdának egyenként 140 koronát. Graf Lajos pinkaóvári, Mahr Károly várujfalvai, Sággy Márton hármassfalui, Kraxner Rezső rumpodi, Bu Mihály városszalónaki és Vancs Henrik lékai tanítóknak egyenként 70 koronát.

— **A szerb kolostorok vagyona.** A magyar állam területén lévő szerb kolostorok vagyona, mely összesen körülbelül 35.000 holdra rug és amely egy félmiliárdnál több évi jövedelmet hajt, a karlóczai egyházi kongresszus kimondotta, hogy a jövőben a kongresszusnak megbízottjai kezelik, mert ezek a birtokok nem a kolostoroknak, hanem a szerb nemzeti egyháznak tulajdonai. A kolostorok vagyona kezeléséről a kongresszus szabályzatot is készített, amelyet a király szentesített. E szabályzat ellen most a karlóczai metropólia szerzetesi egyesülete egy emlékiratot szerkesztett, amelyet ki is nyomatott. Az emlékirat igen terjedelmesen fejti ki a szerzetesi vagyon szekularizációjának jogtalanságát és hangsúlyozza, hogy amit a kongresszus radikális többsége elhatározott, azt egyszerűen nem lehet végrehajtani az egyes határozatok jogtalansága, ellenmondásai és hézagossága miatt. A kongresszus tagjai között kínos meglepetést keltett az emlékirat, nem annyira a tartalma, mint inkább a hangja miatt.

— **Öngyilkos pénztáros.** Aradon Krikkai József, az Aradi Központi Takarékpénztár tisztviselője ma revolverből föbelötte magát és nyomban meghalt. Öngyilkosságának okául rendezetlen vagyoni viszonyait emlegetik.

— **Házasságok.** Diszes esküvő volt tegnap az obudai plébánia-templomban. Kolozsvári Gyula rendőrtanácsos, a harmadik kerületi kapitányság vezetője leányát, Rózsikát vezette oltárhoz Fellner Simon Ganzgyári mérnök. Násznapok voltak dr. Boda Dezső főkapitány és Fellner Károly ganzgyári igazgató. Koszorus leányok voltak: Kolozsvári Melanie, Rostaházy Miczi, Mihály Edith, Parsch Pippus, Lorberer Jolán, Katona Mariska, Fellner József. Az esküvőn nagyszámu diszes közönség jelent meg. Erdei Viktor festőművész Karinthy Adél Jusztinával házasságot köt Budapesten 1908 június 14-én.

Pap Samu e hó 16-án, kedden délelőtt 12¹/₂ órakor tartja esküvőjét Zinsenheim Ellával, Budán, az Öntőház-utcai templomban.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszertelepen, Budapest VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Vasuti tolvaj.** A Zombolya—Temesvár közti vasutvonalon a kalauz tettenért egy utazót, aminél az Rostás Ferenc utastól hatszáz koronás aranyórával ellopott. A tettest Fried Aladár személyében letartóztatták és átadták a kikindai ügyészségnek. Kihallgatásakor megállapították, hogy Fried notórius zsebtolvaj.

— **Nagyási hóbot.** Bergmann reichsrathi képviselő, aki nemrég párbajt vívott gróf Sternberggel, néhány nappal ezelőtt kilépett a cseh agráriusok klubjából. A kilépés oka az, hogy Bergmann a párbaj alkalmával volt katonatisztnak mondotta magát, ami nem felel meg a valóságnak. Hir szerint Bergmann arra is felszólították, hogy köszönjön le a mandátumáról.

— **Hetvenöt éves asszony öngyilkossága.** Tanay Istvánné simonfai, hetvenöt éves asszony, ki tíz év óta ágyban fekvő beteg, ma felakasztotta magát.

— **Vidéki sajtó.** „Határszéli Ujság“ czimen a Kárpátok vidékének egyik legélénkebb városában, Ungváron, függetlenségi eszméket szolgáló politikai hetilap indult meg. Az élénken szerkesztett, tartalmas ujság felelős szerkesztője dr. Zombory Dezső, a fővárosban is előnyösen ismert hirlapíró.

— **Halálos baleset a lakodalmon.** Hajduböszörményben ma tartotta esküvőjét Venrinczky István, Murvay Máriával. Midőn a lakodalmas menet az anyakönyvi hivatalba tartott, az egyik kocsi fogott lovak egy szódáskocsitól megijedtek és a kocsit a város központja felé ragadták. A Fő-utcán a lovak egy akácfa felé fordultak, mire a kocsit felfordult és a bentülők közül Kovács Mária harmincz éves, Órás Margit tizenkilenc éves hajadon és Dobó Zsuzsanna öt éves leánya halálosan, Fekete Péter jómódu gazda, a kocsi tulajdonosa, Órás Róza tizennégy éves hajadon, Tóth Mihályné, Nagy Imréné és Kovács Erzsébet hét éves leánya súlyosan megsérültek. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— **Veszedelemes szobaur.** Különös esetét jelentenek az orosz ujságok Viborgból. Egy özvegy-asszony házába beállított a minap egy fiatalember, hogy kivegye a kiadó szobát. Meg is alkudtak már s mikor az asszony az utlevelet kérte, ami a bejelentéshez szükséges, a fiatalember elővette pisztolyát és az asszonyra lött. Az asszony szerencséjére lehajolt s a golyó csak surolta a hátát, de meg nem sebezte s mire a fiatalember másodsor sítette el a fegyvert, ő már nem volt a szobában. Egy rendőr, aki véletlenül arra járt, odahívta több társát és bement a házába. A merénylő öket is lövésekkel fogadta, de komolyabban nem sebesítette meg egyiket sem, őt azonban halálosan megsebezte a rendőrök golyója. Nyilván forradalmár volt, de hogy miért támadta meg a szegény öreg asszonyt, azt nem is sejtí senki.

— **Titokzatos halál a Gellérthegyen.** Pünkösd hétfőjén éjjel negyed tizenkét órakor a Gellérthegyről lezuhant egy fiatal leány és meghalt. Akkor nem tudták megállapítani, hogy kicsoda. Tegnap aztán névtelen levél érkezett a főkapitányságra, amelynek írója elmondja, hogy a leányt Geng Máriának hívják, a Peterdy-utca 36. szám alatt volt cseléd és bünténynek esett áldozatul. A szerencsétlenség napján a levél írója és a leány együtt főmennek a Gellérthegyre sétálni; este két polgáremberrel és egy tüzérekatonával találkozott. A két civil ember detektívnek mondta magát és felszólították, kövesse őket a legközelebbi rendőrhöz. Azzal elvezették, a leányt pedig a tüzér vette őrizet alá és fenmaradt vele a hegyen. Amikor leértek a hidhoz, az állítólagos detektívek eleresztették. Csak másnap tudta meg, hogy a leányt holtan találták meg. A rendőrség kéri most a névtelen levélíró, jelentkezze a főkapitányságon.

— **Tintát ivott.** Ma délből a Röck Szilárd-utcai kereskedelmi iskolában hirtelen rosszul lett Greiner Gyula tizenöt éves diák. Annyira, hogy hívták a mentőket, kik hamarosan eszméletre térítették. A fiu afelőrti elkeseredésében, hogy szigorú tanára, Velwarth Béla megbuktatta, tintát ivott, s ez okozta a rosszulletét. Mikor a mentők megérkeztek, nagy csödület támadt az iskola előtt. A tanárok titkolták a balesetet, de az elkeseredett diákok mindent kifecsegték.

— **Negyvenéves találkozó.** Justh Gyula, a képviselőház elnöke holnap délelőtt fél tizenegy órakor jön össze a református gimnáziumban azokkal az iskolatársával, akik negyven évvel ezelőtt vele együtt érettségiztek. Iskolatársai közül ez idő szerint 27-en vannak életben; annak idején 54-en tették le az érettségit. Az ünnepélyen Thaly Kálmán országgyűlési képviselő is résztvesz, aki annak idején a református gimnázium történettanára volt. Este az érettségit tett iskolatársak banketre jönnek össze.

— **A mézáros ipartestület rendkívüli közgyűlése.** A Budapesti Mézáros Ipartestület június hó 15-én, hétfőn délután öt órakor az ipartestület hivatalos helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés egyetlen tárgya az előjáróság előterjesztése az ipartestület pénzügyi viszonyainak végleges rendezése ügyében. A tárgy fontosságára való tekintettel a mézáros ipartestület tagjai nagy érdeklődéssel tekintenek a rendkívüli közgyűlés elé, mert ez lesz hivatalosan dönteni a zilált pénzügyi viszonyok szanálásáról.

— **Kiraboltak egy vámhivatalt.** A tífiszi vámhivatal pénztárát ma délből tíz rabló kirabolta. A rablók az igazgatót, négy szolgát és még egy embert megöltek. A rablók üldözött három rablót megöltek, egyet megsebesítettek. Két rendőrtisztviselő megsebesült. Hat rablógyilkos huszonegyezer rubel rabolt pénzzel megmenekült.

— **Halál fűrdés közben.** Nagyváradon Kosztka Péter és Kovács András 15—16 éves suhancok a Rév község melletti malom alatt fűrdtek s fűrdés közben a malomkerék alá mentek, mire a kerék mindkettőt elkapta és teljesen összeroncsolta őket. A két fiu azonnal meghalt.

— **Nagy munkássztrájk.** Karthagenában a munkásegyletek elhatározták az általános sztrájkot.

— **Hamis pénz.** Az utóbbi időben Kaposvár környékét nagymennyiségű hamispénzzel árasztották el. A rendőrség ma hosszas nyomozás után tettenérte Sánta Antal oláhezigányt, ki hamis ötkoronásokat hozott forgalomba. A nyomozás folyik.

— **A gyilkos hinta.** Kaposvárt Palka János kádármester fia egy fatörzsre hintát kötött. Hintázás közben a fa kidőlt és a fiut agyonlötötte.

— **A fegyver.** Kaposvárt Varga Imre ujlaki birtokos tíz éves Imre nevű fia, ma atyja fegyverével játszadozott. A fegyver hirtelen elsült s a lövedék a fiu szemébe fűrdött.

— **Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.** A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menetérti jegyek adatnak ki Budapest keleti és Budapest nyugati pályaudvaron. E menetérti jegyekkel a keleti pályaudvartól—Zimonyig vagy a nyugati pályaudvartól Bázisig vasuton, Zimonytól illetőleg Bázisától Orsováig hajón és Orsovától — esetleg herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással — ismét vasuton tehető meg az út. Az I. és II. osztályu jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. osztályu jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón második helyen való utazásra jogosítanak. Az utazás az esetleges zimonyi vagy bázisai és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítható. E menetérti jegyek árai a következők: Budapest keleti pályaudvar: I. osztály 54 korona 80 fillér, II. osztály 39 korona 60 fillér, III. osztály 21 korona 30 fillér. Budapest nyugati pályaudvar: I. osztály 53 korona 50 fillér, II. osztály 37 korona 50 fillér, III. osztály 19 korona 70 fillér.

— **Haláloszás.** Miklós Ödön főrendiházi tagot súlyos családi veszteség érte: fia, Ödön, 28 éves korában Baden-Weilerben elhunyt. Holttestét a borsodmegyei Alaesknán hétfőn délután két órakor helyezik az ottani családi sírboltban örök nyugalomra. Deák Zsigmond nyugalmazott főszolgabíró, a Ferencz József-rend lovagja, életének 60-ik évében Regöczén elhunyt.

Gyulai Gaál Gastonné szül. chernelházi Chernel Josefíne életének 28-ik évében elhunyt.

— **Zászlók,** czimerek minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

— **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.**

— **Bőrbajok, hajhullás és kopaszág** sokszor évekig macacsul daczolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönnig Izsó elektroterapiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

GYÓGYITHATÓ A SÉRVEZÉS?

— **POLLITZER SÉRVAAMBULATORIUM**
speziális orvosi rendelő-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félemelet
Egész nap orvosi inavenes rendelés.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET

A szerelem játéka.

— **Mariveaux viglátéka a Nemzeti Színházban.**

Kapuzárás előtt még egy kis színházi élet a Nemzetiben! Igazi eseményekben ugy sem volt gazdag a színház idei szezonja; hadd támadjon legalább a végén egy kis tűzijáték! Kárpótlásul, vagy kienkesztelésül, az mindegy. Azonban minden körülmények közt színházi gourmandoknak való az a koszt, amelylyel az igazgatóság a francia ciklussal kedveskedni akar, Molière, Le Sage, Beaumarchias, Balzac, id. Dumas. Mariveaux: olyan nevek, amelyek a legnagyobb érdeklődést kelthetik.

Kár, hogy alig van már közönség. A haldokló szezonban már elhatározásra van szükség, hogy a közsínházakba bejárjon tömegesen a publikum. Melleg is van, sokan fűrdökben, üdülőhelyeken időznek már; az ifjuság vizsgákra készül s nem igen jár mostanában színházba. Nincs kétség benne: a főszezonban ennek a ciklusnak több jelentősége, nagyobb jelentősége és kifejezőbb értelme lett volna.

Ma Molière és Mariveaux egy-egy viglátéka is gyér közönség előtt játszódtott le. Molière „Képzelt beteg“-ét ösméri a közönség. Molière követőjével, Mariveaux-val csak ma ösmerkedett meg. A legfinomabb francia írók egyike, akinek fényes elméjét, kifogyhatatlan szellemességét, derűs vidámságát a modern francia iskola minden raffineriája sem tudta elhomályosítani. Bohózatos elemekből áll „A szerelem játéka“, amelyet ma mutatott be a színház, de minden bohókás és bohózatos motívuma megínomul, fénylővé, ragyogóvá válik tolla alatt. Az eszközök, amelyekkel dolgozik, régiek: átöltözés, névcsere, személycsere. Mind-mind idők során elkopott motívum. De annyi igazi francia esprit rakétázik a darabban, hogy újszerűnek látszik benne minden.

A motívum az, hogy a leánykérőbe menő ifju inasnak öltözik s az inasát szerepelteti maga helyett. Ő önmagáért akarja megszerettetni magát. Az urilánynak ugyanaz az ötlete támad: a szobalányára adja a saját ruháját; ő maga szobaleánynak adja ki magát. Így indul meg a szerelem játéka. Előrelátható mindjárt, hogy az igazi urfi az igazi urilányba, az igazi inas, az igazi szobalányba fog belészeretni. S mégis minden jelenet meglepetésszámba megy, annyira szikrázik benne az elmesség. A főszezonban nyílt szín előtt az idén egyszer sem tapsolt oly sokszor s ennyire őszintén a publikum, mint ma.

Az előadás is sikerült. Nem, mintha minden szereplő teljesen a helyén lett volna s mintha külön-külön kiaknázta volna minden szituációt, hanem mert véletlenül az ensemble is jó volt s a szereplők nem veszítették el egymással a kontaktust.

Három szereplő kiválóan játszott: Török Irma, Váradi Aranka és Rózsahegyi. Régen láttam Török Irmát ily gráciával s finomsággal játszani. Érzés, gondolat és ötlet pompásan érvényesült játékában. Váradi Aranka pompás temperamentumát vitte ütközetbe s annyi pajzán jókedvvel, oly fényes ötletességgel, oly lebilincselő módon játszott, hogy a szívek megnyíltak előtte. Kár, hogy ez a fényes talentum oly ritkán jut szóhoz a színházban. Rózsahegyi az esetlen szolgát játszta, akít gazdája urihába öltöztet. Viharos kacagást keltett minden jelenet, majdnem minden szava. A sorban azután Hajdu következett, aki művészién gesztusaivalrontotta játékának hatását s nem tudta művészi magaslatra emelni szerepét; Garamszeghy pedig semmi olyat nem nyújtott, ami különös említést érdemelne.

A közönség a darab nyelvezetében is gyönyörködött. Hogyne! Hisz Radó Antal fordította a darabot, akinek minden fordítása bevégzett és tökéletes.

Timár Szaniszló.

(*) A Tatárjárás — ötvenedszer. A Vigszínházban holnap, szombaton adják ötvenedszer a Tatárjárást, Bakonyi Károly és Kálmán Imre dallamos operettejét. A népszerű üdonságot ez év február hó

22-én mutatják be és a nagy siker teljesen igazolta a Vigszínház törekvését, hogy játérendjét egy operával is gazdagítsa. Ugyanazok, akik a Tatárjárás diadalra vitték, jóformán kivétel nélkül résztvettek az összes eddigi előadásokban. Így Hegedűs Gyula, aki Lőrentey főhadnagy szerepét kreálta és aki a „Holdas este” című románcot a szezon dalává tette. Negyvenhét adta Mogyoróssy önkéntest Kornai Berta, akinek tízes katonaindulóját és a Csók Juliskáról szóló nótáját minden alkalommal többször is megüzték. Valamennyi előadásban résztvevő Keleti Juliska, mint Riza bárónő, Vendrei Ferenc a tábornok hálás szerepében, Sarkadi Aladár, aki a tartalékos hadnagy aktuális kupléival növelte alakításának zajos hatását; Treszkát M. Harmat Hedvig és Komlóssy Ilona adták felváltva. Tapolczay Dezső, mint gentryskedő tisztartó és Szerey Zoltán, mint jellegzetes inas, Tihanyi Miklós a Tusy szakaszvezető szerepében és Győző Lajos a Kempelen baka szerepében szintén minden előadásban játszottak. A megerősített zenekart, amelyet Kun László karnagy vezényel, valamint a külön a Tatárjárásához szervezett énekkarokat is rész illeti a jubileumból, amelyet a Tatárjárás vonzóerejének teljességében ér el. — Vasárnap két előadás lesz a Vigszínházban. Délután az Ördög kerül színre féltelével, este pedig a Naftalin, Heljai Jenő nagy-sikerű új énekes bohózatát, amelyet hétfőn is megismételnek.

(*) **Krecsányi Ignác jubileuma.** Krecsányi Ignác színigazgató kettős jubileuma alkalmából Lenkei Zoltán titkárhoz az ünnepély rendezőjéhez garmada számra érkeznek a levelek színigazgatóktól, színtársulatoktól, kaszinóktól, magánosoktól, melyben ezek a tervezendő ünnepségre csatlakozásukat jelentik be. Beöthy László, a Király és Magyar Színház igazgatója a következő szép levelet intézte Lenkey titkárhoz:

A mai napon értesültem arról, hogy kitünő kollégámnak és mélyen tisztelt barátomnak, Krecsányi Ignác urnak ez év szeptemberé az ön vezetésével ünnepelés készül 35 éves dicsőséges színházigazgatói működésének megtisztelésül. Sietve óhajtom közölni Önnek, hogy együtt óhajtok örvideni az örvidöknél és ünnepelni az ünnepöknél. Igen kérem tehát, hogy engem annak idején az ünnepelés módozatairól értesíteni sziveskedjék. Kitünő tisztelettel Beöthy igazgató.

(*) **Színészfelvétel.** A színészegyesület tanácsa ma folytatta a felvételi vizsgálatokat. Elnök: Ditrői Mór volt, előadó Roboz Elek, karmester Marthon Géza. A vizsgáztató bizottság tagjai: Mészáros Kálmán, Körmendy János, Szirmai Imre, Tapolczay Dezső és Tanay Frigyes.

Összesen körülbelül 100 férfit és nőt vettek föl. Nagy sikert aratott a felvételi vizsgán Ditrői Mór elnök fia, ifj. Ditrői Mór huszárfőhadnagy. Nádasy József vette át az elnöklést a vizsga idejére és a jelentkező jelöltet a legszigorubbán megvizsgálva, kiválóan alkalmasnak találták a színi pályára. A felvett új színészek és színésznők közül nagyon sok már szerződést is kapott.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházból.** Holnap, szombaton a francia vigjáték-sorozat második estéjén Le Sage „Turcarai” című vigjátéka kerül színre a Nemzeti Színházban, Salgó Ernő fordításában. A czímszerepet Gál, a többbit Gabányi Árpád, Hajdu, Bartos, Náday Béla, Mészáros Alajos, Gabányi István, Lánczy Ilka, Ibolya, Helvey Laura, K. Gerő Lina és Demjén Mari fogja játszani.

(*) **Vendégszereplések a Népszínházban.** A Népszínház-Vigopera holnapi Denevér előadásán három vendég lép fel. Rosalinda szerepében: Zilahyné-Singhoffier Vilma, Frank szerepében: Izsó Miklós, Eisenstein szerepét pedig Falussy István játssza. Alfrédet: Kalmár József éneklő, a többi szerep a régi kezekben van.

(*) **Nemzetközi Tárlat a Mücsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat az évi november 15-étől 1909. január 15-ig nemzetközi tárlatot rendez, amelyre egyuttal a belga és a holland művészeket hívta meg.

(*) **Színésziskola a felvételi vizsgán.** A Népszínház-Vigopera színésziskolájának növendékei ma vizsgáltak az Országos Színészegyesület felvételi bizottsága előtt és a tanács az iskola minden vizsgára jelentkező növendékét méltónak találta arra, hogy az egyesület tagjai közé felvegye.

(*) **Czimbalom-hangverseny.** Halász Mariska czimbalom-művész és tanárnö czimbalom-tanintézete (VII., Erzsébet-körút 17.) növendékeinek egy részével a hó 14-én (vasárnap), délelőtt 11 órakor, a Terézvárosi Casino dísztermében (VI., Andrássy-út 39.) vizsgálati hangversenyt tart, gazdag műsorral.

FŐVÁROS.

Az új állatkert.

— Végleges javaslat. —

Budapest, június 12.

Ahhoz a nagyszabású javaslatához, amelylyel dr. Bódy Tivadar tanácsos az állatkertet teljesen modern, európai színvonalon álló intézménnyé akarja átalakítani, ma a főváros törvényhatósága véglegesen hozzájárult.

Az átalakítás 1.202.000 koronába kerül s ezzel a költséggel rendelkeznek a huszonnégy hold területen a parkot, újra rendezik az elhanyagolt részeket, a tavat betonozzák, az egész területet csatornázzák, el látják vízvezetékkel és rendes világítással. A mostani rozoga épületeket, ketreczeket ujjakkal pótolják, a gyermekvilágnak kedves játszótérket létesítenek, lesz kecskehegy, zergehegy, nagyszerű oroszlanbarlang s ami a fő, lesz állat is. Már ma több, mint 1300 darab állat van a telepen s ehhez még százezer koronáért szereznek újakat. A Bódy-féle, most már elfogadott javaslat szerint a megszavazott összeget így használják föl:

	Korona
Kisebb ragadozó madarak és baglyok	1,500
Nagyobb szarvasok	15,000
Kisebb szarvasok	8,000
Pelikán, flamingó, gázlok és vízimadarak	12,000
Korcsolya-csarnok	28,000
Zenepavillon	2,000
Vendéglő átalakítás	32,000
Nagyobb ragadozó madarak és a sziklák	18,000
Vízimadarak repülője	12,000
Jegestenger és a vele összefüggő csoport	56,000
Madárház és papagályok	18,000
Fácános	14,000
Kenguru-épület	3,000
Antilop- és gnu-épület	4,000
Hüllők és teknősök	12,000
Majomház	56,000
Rágcsálók, félmajmok, öves állatok	12,000
Mókusház	1,500
Róka, farkas, hiéna, sakál	16,000
Vadmacska, hiúz	6,000
Kisebb medvék	4,000
Oroszlánbarlang és oroszlanház	58,000
Medvebarlangok	34,000
Vadbárányok, zergék, kecskék hegye a kilátóval	54,000
Zebu, láma, zebra	13,000
Bóly, bivaly	9,000
Struczfélék	7,000
Vastagbőrűek	90,000
Tyuktenyészet	5,000
Kutyák	2,500
Vaddisznók	1,500
Tevék	6,000
Zsiráf- és antilop-ház	34,000
Alkalmazottak lakása és hivatalos helyiségek épülete	44,000
Munkáslakások	40,000
Gazdasági épületek	16,000
Kerítés a bejáratnál a czirkuszig	24,000
Bontásokra	16,000
A sziklák festése ásványfestékekkel	3,000
Összesen:	788,000

Előre nem láthatóakra, művezetés, mázolások és egyéb részletesen még fel nem számítható apróbb kiadásokra felveendő circa 6% 47,000

Ehhez jön még a különbözet, ami általa jön létre, hogy a szikláknál faszekeret helyett vasbeton-oszlopok készüljenek

A vízvezetési csőhálózat fektetése 30,000

Csatornázás 24,000

Kertészeti és utépítési munkák 30,000

Tő-betonozás és rendezés 41,474

Fűtési berendezés 70,395

Világítási berendezés 20,000

Állatok beszerzése 60,548

100,000

Összesen: 1.202.000

Ezzel szemben az új állatkert költségvetését így állapítja meg:

Bevételek: Adakozásokból, segélyekből 1000 K, belépő díjak, évdíjak, mutatóványok 70,000 K, korcsolyapályából 10,000 K, lovaglás és kocsizásból 2500 K, terményekből, tojásokból és egyéb vegyes apróbbakból 3000 K, tejszarnok, trafik, korcsolyacsarnoki buffet és ruhatár 5000 K, vendéglőbérletből 16,000 K, czirkuszbérletből 18,000 K, mutatóványos telepből 35,000 K, összesen: 160,000 K.

Kiadások: Hivatalnoki fizetések 16,000 K, szolgák és apolók 21,000 K, állatok élelmezése 40,000 K, elhullott állatok pótlása 12,000 K, világítási költségek 8500 K, vízvezetési díj 2000 K, kertfentartás 6000 K, korcsolyapálya fentartása 2000 K, épületek fentartása 10,000 K, fűtés 3000 K, biztosítás 1000 K, nyomtatványok 1000 K, jutalékok, jutalmak 3500 K, vegyes egyéb kiadások 3500 K, összesen: 129,500 K.

Igy tervezte meg az új állatkertet a pénzügyi osztály. Az építést, berendezkedést még az idén megkezdik s másfél év alatt befejezik s ezzel azután megszűnik az a szőgyen, hogy a fővárosnak nincs megfelelő állatkertje.

(*) **Erzsébet-kilátó a Jánoshegyen.** A budai hegyvidék egyik legszebb pontján, a János-hegyen, rövid idő múlva impozánsan szép és kedves köszimbolum fogja hirdetni a magyar nemzetnek azt a határtalanul nagy szeretetét, melylyel a feledhetetlen emlékü Erzsébet királynéhoz ragaszkodott. Élete legszebb napjaiban kedves kiránduló helye volt a királyasszonynak a páratlanul szép hegyvidék s minden tekintetben okos ötlet volt, hogy emléket a vidék legszebb pontján megfelelő, hozzá méltó művel örökítsék meg.

A terv és az eszme Glück Frigyes fővárosi bizottsági tagtól ered, aki évekkkel ezelőtt a budapesti szállodások, vendéglősök és korcsolyások ipartársulatának tagjai között gyűjtést indított a Jánoshegyen emelkedő kilátó toronyra, amely egyben megőrkítő emléke legyen néhai királyasszonynak. A gyűjtésből 51.000 korona került össze. Ezt az összeget az ipartársulat a fővárosnak ajánlotta fel, hogy magáévá tegye a szép és nemes tervet, a maga részéről is támogatja annak megvalósulását. A főváros törvényhatóságában lelkes visszhangra talált Glück Frigyes terve, amely ilyenformán hamarosan valósággá is lesz. Dr. Bódy Tivadar tanácsos, a pénzügyi osztály vezetője, gondoskodott arról, hogy a terv kivitelezésére a királyné emlékéhez s a fővároshoz is, Schulek Frigyes tanár közreműködésével nagyszabású tervezetet készített a mérnöki hivattal. A terv szerint a Halászbástya építési stílusában készül az emlékmű, amely áll egy köralakú hatalmas alapépítményből, rajta egy huszonkét és fél méter magas toronnyal. A torony emeletét tervszerűen építik széles karzattal. Az épület elején kápolna-alakú bejáró készül s abban helyezik el Erzsébet királyné emléksobrát. A torony építészeti kidolgozásánál a Nagy Lajos és Mátyás király korabeli építési modort juttatják érvényre cyclops falazattal, gazdag színyarvanyalatt. Ilyenformán az új alkotás nemcsak emlékmű lesz, hanem valóságos történelmi műemlék, amely régi magyar motívumokat fog megőrkíteni. Az egész építést, melyet hivatalosan Erzsébet kilátó toronynak neveztek el, 180.000 koronába kerül s így a Glück Frigyes gyűjtését a fővárosnak még 129.000 koronával kellett kiegészíteni. Ezt a költséget a törvényhatóság megszavazta s miután a határozat jogerős lett, a munkát vállalatba adták s a mai napra tüzték az alapkövet. Az építésre kiküldött bizottság ebből az alkalomból illesztett hivott egybe a János-hegyre, az építendő torony helyére, hogy a területet kijelölje, az első kapavágást megtegye s azután ünnepiesen letegyék az emlékmű alapkövét. A bizottság reggel 9 órakor indult a központi Városházától a János-hegyre. A bizottság dr. Bódy Tivadar tanácsos elnöklésével a János-hegy kiszemelt pontján átadta a megfelelő területet az építésnek. Az átadás után megtették az első kapavágást. Elsőnek, mint a bizottság elnöke, Bódy tanácsos, utána Glück Frigyes, aki az egész terv lelkes harczosa volt, majd a bizottság többi tagja. Azután megtekintették a budakeszi uton felállított Erzsébet-emléket, amelyet szintén Glück létesített. Az ura néző részén egy hatalmas tölgyfa-oszlopra illesztett márványtáblára Sulyánszky imája van bevésve. Az oszlop mellett imaszámoly áll, fölötté Mária képe, a háttérben pedig a királyné bronz mellszobra. A gyönyörű csoportozat előtt az operaházi kürtösök játszottak néhány szép dalt s azután a bizottság Kozár pozsonyi-hegyi vendéglőjébe tért, ahol Glück Frigyes adott pazar reggelit a bizottságnak az alapkövetétel alkalmából.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Mesználata valódi áldás gyomorhajosoknak és székezőrűkben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza

Kis üveg 40 fillér

nagy üveg 60 fillér

vekből 1000
000 K, kor-
izásból 2500
éb vegyes
resolyacsar-
glóhérléteből
tványos te-

000 K, szol-
e 40,000 K,
si költségek
tás 6000 K,
k fenntartása
nyomatvá-
K, vegyes
K.

a pénzügyi
idén meg-
szel azután
snak nincs

udai hely-
gyen, rövid
szimbolum
matartalmanul
n emlékü
Élete leg-
v volt a ki-
k s minden
t a vidék
művel öre-

óvárosi bi-
budapesti
ipartársu-
noshegyen
megörökítő
k. A gyűj-
sszeget az
y magáévá
zéről is tá-
s törvény-
ck Frigyes
lóságga is
y osztály
v kivitele
ároshoz is,
vel nagy-
hivatallal,
usában ké-
i hatalmas
fél méter
erszerűen
olna-alaku
t királyné
zásánál a
ési modort
zdg szin-
csak em-
műemlék,
gőrókíteni,
ebet kilátó
erül s így
ég 129,000
get a tör-
rozat jog-
mai napra
küldött bi-
egybe a
e, hogy a
tegye s
alapkövét,
z részén
rványtáb-
szlop mel-
hátterben
nyörű
csokak néháy
onyi-hegyi
pazar reg-
ából.

nyomrot
tál tol.
hozza
fildr.
fildr.

(**Utéptési kongresszus Párisban.**) A francia köztársaság kormányának kezdeményezésére ez év októberében Párisban nemzetközi kongresszus lesz azoknak az intézkedéseknek tanulmányozására, amelyek az új rendszerű járművek forgalma következtében a közutak építésénél és fentartásánál szükségesnek mutatkoznak. A kongresszus — amelyen kiküldöttek által való részvételre több államot meghívtak — október 11-én veszi kezdetét s a hét napra tervezett tanácskozás befejezte után tanulmányi kirándulásokkal — ezek közül egy Nizzába — lesz egybekötve. Kosuth Ferenc kereskedelmi miniszter ma leiratban értesítette a kongresszusról a főváros közönségét azáltal, hogy amennyiben azt a gondoskodására bízott közlekedési érdekek szempontjából szükségesnek tartaná, egyik műszaki tisztviselőjét a kongresszusra küldje ki. Értesítse továbbá a kongresszus megtartásáról a hatóság a területén működő magánmérnököket és azon műszaki tisztviselőkkel bíró magánvállalatokat, amelyeknek üzemükre a közutak építésével és fentartásával kapcsolatos és tudassa az illetőkkel, hogy a kongresszus szabályzatai és a bejelentő lapok a kongresszusi főtákkárnál (M. Heude, secretaire general du 1-er Congress International de la Route, 244, boulevard Saint-Germain, Páris) szerezhetők meg.

(**A polgármester szabadságán.**) Dr. Bárczy István polgármester ma egy heti időre elutazott a fővárosból. Távolléte alatt dr. Vaszilievits János alpolgármester helyettesíti.

(**Új tanári állás a fővárosnál.**) A tanács pályázatot hirdet a főváros főreáliskolájánál betöltés alá kerülő tanári állásra. Ez magyar nyelvi tanszék lesz, a filozófia- és történettantás kötelezettségével összekötve. A tanács kiköti, hogy akit megválaszt, az a szükséghez képest mindazokat a tárgyakat is tanítani fogja, amelyekre képessége van. Az állással, a szabályszerű próbaidőre évi 2400 korona fizetés és 720 korona lakáspénz jár; a próbaidő sikeres betöltése után, a 7-ik szolgálati év befejeztéig, évi 2800—800 korona a javadalmazás, azontul pedig évi 3400—1020 korona, valamint ezenkívül 340 korona ötéves korpótlék. A folyamodásokat június 15-nek déli 12 órájáig lehet a polgármesteri segédhivatalhoz küldeni.

(**Új Röntgen-laboratórium.**) A főváros tanácsa a Szent-István-kórházban 32.000 korona költséggel a legmodernebb igényeknek megfelelő Röntgen-laboratóriumot rendezett be, amelynek vezetésével dr. Huber Alfrédet bízta meg. A laboratórium segédorvosává dr. Werner Sándort nevezték ki.

(**A Kórház-utca rendezése.**) A tanács nyilvános árlejtést hirdet a III. ker. Kórház-utca kocsiútjának egy részében szükséges aszfaltozó munkára. A vonatkozó zárt ajánlatokat július 3-áig lehet benyújtani a középítési ügyosztályhoz.

(**Kövezés és csatornázás.**) A tanács többrendbeli munkálatra hirdet árlejtést; ilyenek: az I. ker. Diószegi- és Karolina-utak egy-egy részében tervezett beton-csatorna építése; az V. ker. Csáky-utca kocsiútjának és gyalogutainak a kövezése; a VI. ker. Andrassy-utí körtér gyalogutainak a rendező-és aszfaltozó-munkálatai; a VI. ker. Dévai-utca egy részének a kövezése; a VII. ker. Ilka-u. makadamszerű rendezése; a VII. ker. Kerepesi-ut keramitburkolatára; a X. ker. Bányá- és Halom-utczák gyalogutainak a kövezése; a X. ker. Kelemen-, Bolgár- és Román-utczák gyalogutainak a rendezése. Mindezekre vonatkozólag július 3-áig kell a zárt ajánlatokat a középítési ügyosztályhoz benyújtani.

(**Az új rendőrségi kórház.**) Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter a rendőrségi kórházat, amely a mai igényeknek már nem felel meg, áthelyeztetni, illetőleg helyébe új rendőrségi kórházat építtetni szándékozik. Minthogy pedig az új kórház a főváros közegészségi érdekeit is hivatva lesz szolgálni, a belügyminiszter mintegy 4000 négyszögölnyi terület ingyenes átengedését kéri a fővárostól az államkincstár részére.

(**Árlejtés vendéglőre.**) A főváros tanácsa a VI. ker. Hunyadi-téri detail-vásárcsarnok bérházában levő vendéglőnek ez évi november hó 1-től 1914. évi október hó 31-ig terjedő hat évre való bérbeadására nyilvános árlejtést hirdet. Az árlejtés e hó 23-án, délelőtt 11 órakor lesz a központi városháza II. em. 195. sz. alatti közigazgatási állássteremben. Az ajánlatokat a jelzett ideig a tanács VIII. ügyosztályban, Melly tanácsnoknál kell benyújtani.

(**Világító-munkások országos szövetsége.**) Gróf Andrassy Gyula belügyminiszter, ma a következő leiratot intézte a székesfőváros hatóságához:

A székes főváros tanácsának f. évi márczius 21-ikén hozott határozatát, amelyvel az alakulóban

levő világító-munkások országos szövetsége, a budapesti lámpagyújtogatók, továbbá a VIII. és IX. kerület helyi csoportjának megalakulását tudomásul nem vette, a nevezett alakulóban levő szövetség részéről — közbevetett fölebbzés folytán — fölbíráltam és megokolásánál fogva helybenhagytam.

(**A konyha-mészárossegéd — iparossegéd.**) A kereskedelemügyi miniszter, a most érkezett leiratban kimondja, hogy a nagyobb városokban alkalmazni szokott konyhamészáros-segéd, aki a jobbára egészben vett állatoknak a vendéglős-ipar céljait szolgáló szakszerű feldolgozásával foglalkozik, iparos-segédnek tekintendő.

SPORT.

Bécsi versenyek,

— Tizenharmadik nap. —

Az utolsódelőtti nap programján kisebb díjazású, de azért elég érdekes versenyek szerepelnek. Ezek közül a nap főszámát a Lady Patroness-verseny képezi, melyben jó klasszisu flyereink találkozhatnak egymással, ugymint: Cromdale, Tábornok, Faragó, Fantome, Kondor, Napsugár, Mony, Beau méríte, Álnok, Galore és Mac G. A felsorolt lovak közül mi, tekintve az 1000 méteres távot, az Egyedi L.-istálló lovaitól várunk szép futást, másodsorban Beau méríte a jelöltünk. Meglepetést Mony okozhat. A másik érdekesebb futam a mértőföldes Parsifal-handicap, melyben jobb hároméveseink mérkőzhetnek az idősebb éviárat képviselőivel. Igen jó esélye van e versenyben a Szemere-istálló Jalouse-jának, rája veszélyes csak Kristály lehet. Szép futást várunk még a Springer-istálló kiküldöttjétől.

Jelöltünk:

- I. Blue Peter—Dreher-ist. — Königsee
- II. Matahari — Saba
- III. Egyedi L.-ist. — Beau méríte — Mony
- IV. Zombory-ist. — Ambrá — Egyedi L.-ist.
- V. Jalouse Kristály Springer-ist.
- VI. Originell—Trente et quarante
- VII. Paula — Livtsu — Mayenne

(**A BTC. atletikai viadala.**) A Budapesti Torna-Club tegnap délután a millenáris pályán lefolyt atletikai viadala világra szóló sportszenzációt hozott. Ugyanis a csak rövid idő óta feltűnt Kóczán Mór, a pápai ref. teológia növendéke megjavította 2.80 méterrel a gerelyvetés eddigi 54.23 méteres világrekordját 57 m. 03 czm.-re. A versenyen általában gyenge mezőnyök indultak, de mindenütt kiváló eredmények értek el, amelyek közül Bodor 800 m-es és Simon 100 m-es futása érdemel külön figyelmet.

A részletes eredmények a következők: I. 100 méteres síkfutás. 1. Simon Pál (MAC.) 11.1 mp. 2. Hámos Lóránt (BBTE.). 3. Scheer Kornél (BTC). Mellszélességgel nyerve, 1 méterrel harmadik. — II. Magasugrás. 1. Báró Wardener Iván (MTK.) 169 czm. 2. Müller József (MTK.) 164 czm. 3. Holics Ödn (MTK.) 164 czm. — III. 200 méteres síkfutás. (3 előfutam után a döntőben.) 1. Bartkó Jenő (Postás) 23.8 mp. 2. Rácz Vilmos (BEAC.). Gabos (BTC.), aki előfutamát 23.8 mp. alatt megnyerte, a döntőben — a stafétára tartva erejét — nem indult. — IV. 800 méteres síkfutás. 1. Bodor Ödn (Postás) 2 p. 03 háromötöd mp. 2. Holics Rezső (BEAC.). 3. Fekete Károly (Pozsonyi T. E.). Játszva győz. — V. Diszkoszdobás. 1. Halmos Károly (MAC.) 35.42 mp. 2. Kóczán Mór (BTC.) 32.25 m. 3. Dr. Radó Artur (MTK.). — VI. Távolugrás. 1. Holics Ödn (MTK.) 6.54½ m. 2. Röck Ede (MTK.) 6.44 m. 3. Kovács Nándor (BBTE.) 6.38 m. — VII. Gerelyvetés (svéd). 1. Kóczán Mór (BTC.) 57 m. 03 czm. (világrekord). 2. Wiesner Frigyes (BEAC.) 43 m. 75 czm. 3. Paulin János (III. ker. T. és V. E.) 42 m. 49 czm. Kóczán legjobb versenyzője 53 m. 73 czm. A győztes jogával élve, még egy utolsó dob, amelyvel új világrekordot állít fel. — VIII. 60 méteres ifjúsági síkfutás (3 előfutam után a döntőben). 1. Kiss Ferencz (MTK.) 7.3 mp. 2. Ondrus István (MTK.). 3. Stux Sándor (Postás). — IX. Négyeszer 100 méteres síkfutó-staféta. 1. Budapesti Torna-Club (Nagy—Haber—Gabos—Scheer) 47.6 mp. 2. Müegyetemi A. és F. C. (Fekete—Szende—Déry—Somló). 3. Budapesti Egyetemi A. C. (Wiesner—Rácz—Mamusich—Révész). A BTC. belső, a MAFC. külső pályát fut. 3 m.-el nyerve, 5 m.-el harmadik. — X. Rúdugás. Szabó Kálmán (BTC.) 3.20 m. Ifj. Kázar Emil (MAC.) 3.20 m. Holtverseny. Röck 260 sem vité át. — XI. 3500 méteres gyaloglás. I. Drubina István (BTC.) 17 p. 52 mp. 2. Patak János (Munkások T. E.). 3. Tumbász József (BEAC.).

(**Az olymptai uszó-próbaverseny június 25-én lesz — sajnos — a Császár-fürdő férfi-uszodájában.**) Az eredeti kiírásról változások lesznek. Eredetileg ugyanis a MOB uszóosztálya egy nem olymptai számból álló teljes versenyprogramot állított össze. A MUSz Intéző-bizottsága azonban mal ülésén ezt nem hagyta jóvá, hanem abbéli óhaját fejezte ki, hogy a próbaverseny tisztán csak olymptai számokból álljon. Tehát 100, 200, 400 m.-es gyors, 200 m.-es mell és 100 m.-es hátónuszásból. Az 1500 m.-es szám megrendezésétől a bizottság eltekint, mert e számban esélyünk amugy sincs. Különbem sem akart a bizottság a már kiírt egyleti versenyeknek konkurrencziát csinálni. A MUSz e határozata igen helyes sportérzékű vall!

(**A MOTESz közgyűlése.**) A Magyarországi Testedző Egyesületek Szövetsége pünkösd hétfőjén tartotta dr. Nagy Emil elnöklésével rendez évi közgyűlést a városháza tanácskozó helyiségében. A szövetségi egyesületek nagy számban voltak képviselve. Dr. Nagy Emil indítványára József főhercegnek és Augustia főhercegnőnek amiórt a szövetségi ünnepet megjelenésükkel megtisztelték, hódolatteljes köszönetét fejezte ki a közgyűlés. Az egyesületi képviselők igazolása után dr. Andor Endre az igazgatóság évi jelentését terjesztette elő és annak kapcsán bemutatta a törvényhozáshoz intézendő, a testi nevelésünk reformjáról szóló emlékirat tervezetét. Dr. Czölder János, Kun Gyula és Maurer János hozzászólása után a közgyűlés az évi jelentést elfogadta. Majd megválasztották a tisztikart a következőkben. Elnök: dr. Nagy Emil; alelnökök: Bolla Mihály, dr. Henyey Vilmos, Iszter Károly, Lövész Antal, Steinitzer Pál; főtákkár: Maleczki Román; másodtitkár: Németh Andor; ellenőr: Galambos Ede; pénztáros: Müller Hugó. Igazgatósági bizottsági tagok: dr. Alfay Zoltán, dr. Andor Endre, Babel Rezső, Bély Mihály, dr. Czölder János, dr. Demény Károly, Hollós Bernát, Kun Gyula, Láng József, Maurer János, Ruda Győző és Vida Henrik; póttagok: Kaffka Samu, Pethe Ferencz, Pogány Gyula, Sneider Frigyes, Tóth István, Turián József. Számvizsgálók: Bartalics Oszkár, Farkas Sándor, Hellmich Ottó, Kankovszky Vilmos, Radics György; póttagok: Boros János, Paraszty Pál és Czechmeister Oszkár.

(**Disztorna.**) A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete Sport Csoportja nyári disztornáját június hó 21-én, vasárnap délután rendezi a Sösfürdő parkvendéglőjében. A tornaiünnepély iránt — mely táncvizsgálommal van egybekötve — nagy érdeklődés mutatkozik a társadalom minden rétegében, de különösen sportkörökben, mert ott ismételtelen bemutatják a pünkösd országos tornaiünnepélyen oly nagy sikert aratott fabotzabadyakorlatokat zenével. A disztorna programja: 1. Felvonulás. 2. Fabotzabadyakorlatok zenével, vezeti Kmetykó János művezető. 3. Négy csapat általános szertornázása. 4. Gulák. 5. Mintacsapatornázás a magas nyújtón, vezeti Kertész Henrik. 6. Birkózás. 7. Tréfás versenyek. 8. Dikiosztás és elvonulás. A táncvizigalom este hét órakor kezdődik. A belépőjegyek árai: Személyjegy előre váltva 1 korona, a pénztárnál 1 korona 20 fillér, családijegy (2 hölgy 1 ur) előre váltva 2 korona 40 fillér, a pénztárnál 3 korona. Jegyek válthatók egész napon át, bármikor a disztorna kezdetéig az egyleti helyiségben, V., Nagykorona-utca 13. szám, I. emelet.

(**Sport- és társadalmi élet Siófokon.**) Fodor Károly műegyetemi vívómester gyönyörű sporttelepe nagyobb szabásu programmal indul neki az idei fürdő-szezonnak. Atlétikai-, lawn-tennis- és vívóversenyein a londoni olimpiádról visszatért atlétákkal az élükön, versenyzőink színe-java ad egymásnak találkozót. Különös súlyt helyez a sporttelep a fürdőzők sportigényeinek kielégítésére. Hat lawn-tennis-pálya, a legmodernebbül felszerelt torna- és vívóterem, futó-, criquet- és footballpálya áll a közönség rendelkezésére. Külön specialitása a Siófoki Sporttelepnek a gyermekek testi nevelése, melyet idén Fodor mester, párisi tapasztalatai nyomán, teljesen új alapokra fog fektetni. Élénk részt vesz a sporttelep Siófok társadalmi életében is, amennyiben a fürdőigazgatóság felkérésére a társadalmi élet szervezését Fodor Károly vállalta magára. Azt hisszük, hogy az ő kiváló egyénisége nagyban hozzá fog járulni Siófok felvirágoztatásához. E hatalmas program lebonyolításában méltó segítő társa Fodor mesternek Salamon Miksa, a sporttelep agilis igazgatója, aki már leutazott Siófokra, hogy a meginduló szezon teljesen készen találja.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— **Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.**
Kezelés egész napon át. — Kivánatra prospektat.

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdések (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és osz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagserebajok, (Elhisszókorbaj, vérszegénység).
Bőr-bajok. Bőrviszketeg.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Gróf Pálffy János végrendelete. A nemrég elhunyt magyar főúr végrendelete körül, úgy látszik, nagy bonyodalom keletkezik. Gróf Andrássy Mánóné, Pálffy Gabriella, a gróf nővére, az első, aki a végrendeletet meg fogja támadni s most az hírliek, hogy a kormány szintén beleszó a végrendelet végrehajtásába. A kormánynak erre alapos oka van. Az elhunyt gróf ugyanis végrendeletében öt új hitbizomány létesítését kívánja örököseitől, illetve az egyes vagyonsrészek hagyományozását ehhez a feltételhez köti. Pozsony és Nyitra vármegye területén, amelyen az elhunyt gróf birtokai vannak, már kilenc hitbizomány van, ami birtokpolitikai okoknál fogva már eddig is alapos ellenzések indokál szolgált. Ha a végrendelet ezen intézkedése valóra válik, úgy a két megye népe végleg megfosztatik attól a reménytől, hogy az uradalmi birtokok parcellázás útján a kezére jussanak. Az érdekeltég körében tehát fölmerült a gondolat, hogy a királynál, illetve a kormánynál újabb hitbizományok létesítése ellen állást kell foglalni. A „Neues Wiener Tagblatt” értesülése szerint a végrendelet rendelkezéseinek érvényéhez a magyar kormány nem hajlandó hozzájárulni, mert az a szempont vezérli, hogy az állam érdekeivel ellenkezik, ha négy újabb és hatalmas kiterjedésű hitbizományt létesítenek s ezáltal beláthatatlan időre lekötik a termőtalajt. Az állam érdekei inkább azt kívánják, hogy a birtokokat parcellázzák és előbb vagy utóbb áruba bocsássák. A négy Pálffy gróf — az elhunytak örökösei — egyelőre nem szándékozik jogorvoslást keresni a kormány ezen határozata ellen. Minden attól függ, hogy a Kuria micsoda álláspontot foglal el az örökösödési ügyben. A család egyébként azon az alapon támadná meg a végrendeletet, hogy az elhunyt gróf nem volt beszámítható állapotban. A gróf halála előtt hat hónappal kelt a végrendelet és a gróf halála okául a halottnak előrehaladott agylágyulást jelöl meg. Ezt látszik bizonyítani a végrendelet több furcsa passzusa; így például az örökösök elvesztik vagyonukat, ha a gróf sírját bárki megbolygatná, koporsóját bárki ellopna. — Egyébként az elhunyt gróf a vagyon legnagyobb részét a család morva ágára hagyta, így hát az esetleges hitbizomány sem magyar, hanem morva kézre jutna. E napokban bontják föl gróf Pálffy Párisban letéteményezett másik végrendeletét, mely negyven millió értékű értékpapirjainak örököséről intézkedik.

§ **Ügyvéd és képviselő.** Csontos Andor fehérmegyei földbirtokos és országgyűlési képviselő harcaskai uradalmában egy Meleg nevű botos ispán úgy megverte Majsai Sándor cselédet, hogy ez a karját törte. A megvert embert aztán kidozták a lakásából s világnak eresztették. Majsai megbízta dr. Ladányi Ármin budapesti ügyvédet, hogy indítson kártérítési pört Csontos Andor ellen. Az ügyvéd a per megindí-

tása előtt felszólító levelet küldött Csontosnak, aki erre a múlt év június 8-án vett válaszlevelében azt írta az ügyvédnek, hogy a felszólító levél felfuvalkodottan szemtelen hangját visszautasítja. Dr. Ladányi Ármin azért becsületsértés vétségéért jelentette fel Csontos Andort. Ennek mentelmi jogát a képviselőház fel is függesztette. A büntetőjárásbírósnál dr. Radich bíró ma Csontos Andort becsületsértés vétségéért 40 korona pénzbüntetésre, a költségek megfizetésére ítélte s kötelezte, hogy az ítéletet a „Népszavá”-ban tegye közzé. Az ítélet jogerős.

§ **A pinczester büne.** Szachirus Sándor budafoki bornagykereskedőnél mint pinczester szolgált Sztanopuló János, aki hűtlenül kezelte gazdája borait. Múlt évi áprilisban is 2237 liter bort adott el Fekete Jenő borbevásárlónak 961 koronáért, Szachirus tudta és beleegyezése nélkül. A borkereskedő Sztanopulót sikkasztás, Feketét pedig, mivel ez tudta a bor bűnös származását, orgazdaság miatt jelentette fel. A pestvidéki törvényszék Sztanopulót egy évi börtönre, a másodrendű vádlottat pedig hat havi börtönre ítélte. Sztanopuló megnyugodott, de Fekete érdekében dr. Bródy Ernő védő jelentett be felebbezést. A kir. tábla ma Devich László elnöklete alatt, a védő felszólalására felmentette Feketét a vád alól, mert a bort jóhiszeműen vásárolta a magát telihatalmának vallott pinczesterrel.

§ **A Práter-utcai merénylet.** Három hónapon át élt közös háztartásban özv. Kiss Kálmánné, szül. Maksai Mária Papp György kádársegédével. A durva, gomba viselkedésű, korhely embernek azonban a múlt év december elején kiadta az utat. Papp György azonban nem akart egykönnyen lemondani az ingyen kvártély és szerelem gyönyöreiről s azért folyton oszromolta kedvesét, hogy folytassa vele az együttélést. Az asszony sehogy sem akart erre ráállani, mire Papp György ez év január 6-án este közvetlen közelből rálőtt szeretőjére, akit a golyó füle tövében talált s súlyos sérülést ejtett rajta. A merénylet után Papp György menekülni akart, de elfogták s a kir. ügyészség vádjára ma ült törvényt felette szándékos emberölés kísérletéért a büntető-törvényszék esküdtbírósa Zsitvay Leó elnöklete alatt. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság a vádbeli cselekményért két évi börtönre ítélte a vádlottat. Az ítélet jogerős.

§ **Válás közben.** Hodina István temetkezési vállalkozó hosszabb idő óta boldogtalan családi életet élt a feleségével. A házasságot a megindított válópörben a bíróság hat hónapi időtartamra ágytól és asztaltól el is választotta. Hodina azon reményben, hogy boldogtalan házasságát bíróság csakhamar felbontja, udvarolni kezdett Ellmann Károly ménesi-uti vendéglős leányának, akinek házasságot is ígért. Mikor ezt megtudta Hodináné, pár héttel ezelőtt kiment Ellmann vendéglőjébe s itt bemutatkozás után előrántotta azt a revolvert, amelyet nővére, egy ezredorvosnak házvezetőnője, adott át neki s amely az ezredorvos tulajdonát képezte — s a megretent Ellmann-család előtt a következő kijelentést tette:

— Ez lesz a vége ennek!

Lőni azonban nem volt ideje, mert a fegyvert kicsavarták a kezéből. Ellmann feljelentésére bünvizsgálat indult meg Hodináné ellen s az ügyészség áttette az ügyet a büntető járásbíróshoz, amely ma vont a felelősségre a szerencsétlen asszonyt életveszélyes fenyegetés és lopás vétségéért. A tárgyaláson — mely Benke járásbíró előtt folyt le — Hodináné elpanaszolta, hogy férje brutálisan, durván bánt vele, sőt amikor tartásdíjért fordult hozzá, kutyakorbácsal verte ki. A lopás vétségének vádját is tagadta, mert a fegyvert nővérétől kapta. A bíró közönség elleni kihágásért Hodina Istvánné 8 napi fogházra és 40 korona pénzbüntetésre ítélte, a lopás vétségének vádját alól ellenben felmentette. A vádlottnő felebbezett az ítélet ellen.

§ **Elhamarkodott feljelentés.** Himmler József budapesti mészáros két évvel ezelőtt 137 darab Wiener Fleischhauer-Vereinigung-féle részjegyet adott át Schubert Sándor fővárosi bizottsági tagnak, a mészáros ipartestület volt elnökének, aki a bécsi szövetkezet budapesti igazgatója volt, hogy váltsa be azokat s a pénzt, 13,700 koronát adja át neki. Schubert a részjegyeket nyomban fel is küldötte Bécsbe. A beváltás azonban késett s a türelmetlen s pénzt sürgető Himmler azon hisztemben, hogy Schubert a részjegyek árát saját céljaira fordította, feljelentést tett ellene sikkasztás büntetéseért. A megindított vizs-

gálat során kiderült, hogy a bécsi szövetkezet a részjegyeket nyomban megkapta, a pénzt azonban azért nem küldte el Himmlernek, mert a szövetkezeti alapszabályok szerint a felmondástól számított másfél év múlva fizethető csak ki a részjegyek ára. Ez alapon a bíróság Schubert Sándor ellen megszüntette a további eljárást. Most aztán Schubert meghurcoltatása miatt dr. Pető Sándor ügyvéd útján hatóság előtti rágalmazás vétségéért emelt panaszt Himmler ellen. Ma tárgyalta ezt a rágalmazási panaszt a büntető járásbírósnál Benke járásbíró. A tárgyaláson Himmler, akit dr. Kleiner Arthur ügyvéd védett, beismerte, hogy Schubertet alaptalanul vádolta meg s ezért bocsánatot kért tőle. Schubert jogi képviselője, dr. Pető Sándor ezen kijelentést elégtételül elfogadta s a panaszt visszavonta. A bíróság ezután megszüntette a további eljárást ezen ügyben.

— **Párba.** Ez év január havában Nádai Béla, a Nemzeti Színház tagja, párbajt vívott a Rákosi-féle vívóteremben dr. Trux Hugó jogügyi igazgatósági titkárral, akit meg is sebesített. A párbajra összehívóalkozás adott okot. A párbajozó felek közül a törvényszék ma Nádait 3, dr. Trux Hugót pedig 2 napi álamfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ **A pozsonyi lépfene-mérgezés.** A pozsonyi esküdtbírósa ma folytatta a lépfene ügyben indított pörben a vádlottak kihallgatását. Gróf János felbári bíró azzal védekezett, hogy őt kötelességeiről nem tanította ki alaposan az állatorvos, Marcell Mihály dunaszerdahelyi állatorvos viszont azt hozza fel védelmére, hogy neki oly nagy a járása, hogy akkor nem is volt ideje rögtön alaposan utánajárni s intézkedni az ügyben. Ezután a bizonyítási eljárás kezdődött meg. Első sorban azokat hallgatták ki, akiknek hozzátartozói tavaly július 4—22-iki időközben lépfenegyanus tünetek közt meghaltak. A tárgyalást holnap folytatják.

§ **Elítelt jegyző.** A debreczeni törvényszék ma Kolozsvári Dezső mártónfalvai jegyzőt, ki a községi pénzeket éveken keresztül elsikkasztotta és a könyveket meghamisította, hét hónapi börtönre ítélte.

§ **Benkő Róza hagyatéka.** A hamis tanúzás miatt elítelt Förster-család büntítségében, amelynek tagjai a bíróság előtt arra esküdtek meg, hogy Benkő Róza, az oldalági rokonok mellőzésével, Blau Adolf lödömítő törvénytelen fiára hagyta háromszázezer koronára rugó vagyonát, a Kuria ma folytatta a tárgyalást. Ma a kir. Tábla ítéletét olvasták fel s utána egyéb iratok ismertetésére került a sor.

§ **Hamis váltók.** A Krausz—Remenyik-ügyben a kir. törvényszék másfél napi tárgyalás után ma délben ítéletet hozott. Krausz Emil dr. Biró kir. ügyész vád- és dr. Gaál Jenő védőbeszéde után büntetésnek mondotta ki 14 rendbeli váltóhamisítás büntetésében és ezért két évi fegyházra ítélte. A vádlottat azonnal le is tartóztatták és a felsőbb bíróságok döntéseig vizsgálati fogságba helyezték. A Remenyik-czéget 200.000 koronát meghaladó kártérítési igényével a bíróság polgári per útjára utasította. A királyi ügyész felebbezett az ítélet súlyosbításáért, a vádlott és védője felmentésért. A tárgyalás gazdag volt szenzációs részletekben és mély bepillantást engedett azokba a machinációkba, hogy miképpen alakulnak a spekulációra alapított részvénytársaságok. Kiderült, hogy a vádlott a hamis váltókra Budapesten szerzett pénzt Monte-Carlóba küldte maga után, üzlettársát pedig ugyanakkor Párisból keltezett levelekkel áltatta. Valamennyi bankár, ügynök, akikhez fordult, a végén megbuktak, megszöktek, Krausz pedig most ezekre hivatkozik mint mentő-tanukra. A mai bünpör különben csak az első felvonását képezi ennek a szövevényes ügynek. Független van még 2 rendbeli meghatalmazás meghamisítása, egy szerződés hamisítása és számos váltóhamisítás, csalás és sikkasztás iránti bűnügyek, amelyekben a kir. ügyészség most folytatja Krausz Emil ellen a nyomozást.

§ **Kötekedés a végletekig.** Valóságos réme volt a szomszédos Rákoscsaba községnek Szakonyi István. Válogatás nélkül kötött belé abba, akit a véletlen éppen útjába hozott. Különös kedve telt a koreszmában békésen szórakozók inzultálásában. Múlt év augusztus 31-én is duhaj kedve támadt s Mészáros Lászlót, a koreszmáros sógorát, órák hosszan át a legdurvább sértésekkel illette s végül azzal fenyegette meg, hogy gulyáshussá aprítja. Mészáros békén tűrte a sértéseket, de midőn Szakonyi egyenesen nekirontott s torkon akarta ragadni, önuralmát elveszítve, kést ragadott s azzal támadóját halálosan megsebezte. Az erős felindulásban elkövetett emberölés büntetével megvádolt Mészáros László ügyé-

ben ma ítelt a pestvidéki törvényszék s mivel a nagy-
számu tanúk igazolták, hogy a vádlott a végsőig fel-
izgatott állapotban s életét is veszélyben forogni
látva, követte el tettét, a vádlottat felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Amikor nem kell a kenyér.

— 2.372.247 korona munkabérvesztés 1907-ben. —
Budapest, június 12.

Nem olyan érdekes a folytatása, mint maga a
czím. Nem is ritka az eset. Sajnos, gyakran, nagyon
gyakran nem kell Magyarországon a kenyér, éppen
azoknak, akik legtöbbször kérik azt. Eldobják ma-
guktól a szerszámot, amely a kenyeret keresi, hol
egy-két napra, hol hetekre, hol pedig még hosszabb
időre is. A munkás harcra a jobb kenyérért sokszor
a régi kenyérnek elvetésén épül fel. Nagy áldozat
föle, az kétségtelen. De a tömeg varázsa hipno-
tizálja. Öntudatlanul, vak elfogultsággal hozza meg
ezt az áldozatot is. Azt hiszi, azért a várva-várt
jobb kenyérért cselekszik; pedig sokszor csak az
elvért és a pártvezetőség akaratából dobja el a régi
kenyeret. Mennyi csalódás és mennyi még kesőbb
kenyér jön egy-egy ilyen harc után! És jönni fog
mindaddig, míg a magyar munkásság átlagos mű-
veltségének színvonala nem emelkedik arra a ma-
gaslatra, amelyen már megtudja érteni azt, hogy
saját boldogulásának legbiztosabb alapja az egyéni
szabad elhatározásának megacélozása és ezen az
alapon a hazai termelés folytonosságának
a munkaadókkal közös egyetértésben való biztosí-
tása. Könnyelmű és hatalmi sztrájkokkal sohasem
fejleszthetjük iparunkat oly nagygyá, hogy az képes
legyen minden tekintetben kielégíteni a munkások
sokszor jogos követeléseit. Ha az utolsó évek re-
ceptje szerint folytatódnak a hatalmi sztrájkok
1917-ig, ameddig az összes termelési tényezőknek
egyesült erővel kellene az önálló gazdasági beren-
dezkedést megalapozniok: akkor bajosan lesz ter-
melésünk belátható időn belül olyan kedvező hely-
zetben, hogy a munkabéreket a kívánatos mértékben
emelhesse. A jobb belátásnak kell végre győznie,
nemcsak a dolgozó sztrájkok között, hanem a párt-
vezetés legbensőbb irodájában is! Erre figyelmeztet
az a szomorú statisztika is, amelyet a folyó év-
ről tegnap az elmúlt 1907-iki évről pedig ma
tett közzé a kereskedelmi miniszter. Ezek szerint
1907-ben Magyarországon 399 (1906-ban 558) ipari
sztrájk fordult elő. Ezen évtől kezdve azonban az
adatgyűjtés a bánya és kohó, a vasuti, hajózási és
egyéb forgalmi, továbbá a raktár-vállalatokra is kiterjedt.
A bányászat és kohászat körében tehát 17, a vasuti
vállalatoknál 4, a hajózási vállalatoknál 1, egyéb
forgalmi vállalatoknál 1, végül a raktár-vállalatoknál 2
sztrájkot számoltak fel. E sztrájkok 2758 (1906-ban 5512)
ipari, 2 kohó és 15 köszénbánya, 4 vasuti,
1 hajózási, 1 fuvaros és 2 raktár-vállalatot érintettek.
Részt vett bennök 28.886 (1906-ban 56.593) ipari,
7080 bánya és kohó, 187 vasuti, 12 hajós, 160 fuva-
ros és 406 raktár munkás. Megjegyzendő azonban,
hogy ezen adatokból hiányzanak a székesfehérvári
általános sztrájk adatai. Nincsenek benne továbbá
az október 10-iki — az általános választói jog mel-
lett való tüntetés miatt történt — munkabeszüntetés
adatai, melyben 176.285 ipari, 8137 bánya és kohó,
196 vasuti és 303 hajós, összesen 184.921 munkás
vett részt és amely 18.082 ipari, 11 bánya és kohó
4 vasuti és 1 hajós vállalatot érintett. A kizárt és
a kizárás folytán közvetve szünetelésre kényszerített
munkások száma 6088 (1906-ban 6072) volt, akik
191.683 (1906-ban 739.797) munkanapot mulasztottak
és 391.225 (1906-ban 1.614.406) korona bérvesztés-
get szenvedtek. A sztrájkok és kizárások folytán az
iparban összesen 761.658 (1906-ban 1.414.000) munka-
nap ment veszendőbe és a munkások bérvesztésége
2.181.187 (1906-ban 4.730.658) koronára rugott. Hoz-
záadván ehhez az említett többi, nem ipari sztrájk
eredményét is, megállapítható, hogy 1907-ben köz-
gazdaságunk 809.399 munkanappal, a munkások pe-
dig 2.372.247 korona munkabér elmaradásával káro-
sodtak.

A vetések állása.

— Az OMGE. jelentése. —

Budapest, június 12.

Mint azt a földmivélségi minisztérium által ki-
adott hivatalos termésljelentésekből már megállapítot-
tuk, a vetések a májusi száraz időjárás folytán sokat
szenvedtek. Pünkösdtől óta sokban változott a helyzet,
az ország majdnem minden vidékéről tartósabb eső-
zések híre érkezik; kivéve néhány déli vármegyét,
mindenütt bőven volt a héten csapadék, ami lényege-
sen javított nemcsak a gabonavetéseken, de a kapás-
növények és hüvelyeseken is. A felsőbb megyékben
aránylag a legjobb gabonatermést remélik a gazdák.
A tiszántúli vidékekről, különösen Biharmegye több
járásából és Bács-Bodrog megyéből tetemes jégkáro-
kat jelentenek. Mezőgazdasági munkáshányról leg-
inkább a dunántúli vármegyékben panaszkodnak. Sok
helyütt nagyobb kárt okoz a gabonafélékben a rozsdá
és üszög. A gabonatermés szembeütő a héten az
erősen emelkedő irányzat, főképpen a főbb kenyér-
terményekben, búzában és rozsbán, amint ezt az
alábbi összehasonlító táblázat is mutatja:

	Különbözet		
	jun. 6.	jun. 11.	
Buza októberre	10.61	11.18	+ —.57
Rozs októberre	8.98	9.34	+ —.36
Zab októberre	7.45	7.83	+ —.38
Tengeri júliusra	6.66	6.65	— —.01
Tengeri 1909 májusra	6.40	6.52	+ —.12

Az OMGE. tudósítói június 11-iki kelettel a veté-
sek állásáról az alábbiakat jelentik:

Arad. Az időjárás előnyösen megváltozott s az
utóbbi napokban az egész vármegyére kiterjedő hő-
séges esőzések voltak, melyek különösen a takar-
mányfélék és kapásnövényekre nagyon jó hatással
vannak, de még a gabonafélék szemfejlődését is jelen-
tekenyen elősegítik, a szalmatermést ellenben már
alig befolyásolhatják.

Baja. Pünkösdtől másodnapján volt valahára több
órányi eső, mi az ősziéken még részben, de a tava-
sziaikon sokat segített, ezáltal terméskilátásaink ja-
vultak. A buza vidékünkön többnyire üszkös.

Debreczen. A néhány nap óta naponkénti
egy-két órai eső vetéseink fejlődésére kitünő hatás-
sal van.

Győr. E héten átlag esős, hűvösebb időjárás-
unk volt. Nálunk a vetésekre nagyobb panasz nem
hallatszik és közepes termésre van kilátásunk.

Kaposvár. Az elmúlt héten két napon át eső-
zések voltak; leestett vagy 20 milliméter csapadék.
Az esőzések jótékony hatása volt, de nem volt elegendő.
A kultúra kissé felüdült, a tavasziak mindazonáltal
fejletlenebbek, mint ez idő szerint lenniök kellene.
Idő most szeles és hűvösebb.

Kassa. Az időjárás nyolc nap óta esős s hű-
vös, a növényzetre igen jó hatással volt, de már me-
leg, száraz idő kívánatos volna.

Miskolc. Pár napja hűvös, nyirkos, esős nap-
jaink vannak. Most már van elég esőnk, csak sok ne
legyen; talán még az árpa is lábra kap. Buza, ga-
bona szép lesz, kukoriczára elég jókor jön az eső,
bizony már kétségbe volt esve a gazdaember.

Léva. Június 6-ig meleg, száraz időnk volt,
6-án este fél hét órakor záporosó jéggel. A jég he-
lyben kevés kárt tett; de a környéken, kivált a Garam
folyó völgyén már nagyobb kárt okozott, öt község
határában a termény negyedrészt elpusztította. 7-én
és 8-án jó eső volt, a föld teljesen megázott és
minden nagyon szépen fejlődik, jó termésre van ki-
látás.

Nagybecskerek. Mult héten az időjárás ab-
normálisan meleg és száraz volt. A tartós szárazság
miatt a vetések erősen szenvedtek, főleg a szikes
földeken a búzának egy részét takarmány czélljára
le kellett kaszálni. A zabvetés növényben teljesen gá-
tolva volt és fejlődése nem haladt. Éppen így a fő-
zelékfélék és a takarmányczikkek. Csupán a tengeri-
vetés igen szép és erősen fejlődik. Tegnap végre tar-
tós és kiadós esőzés volt.

Nagykanizsa. Vasárnap 21 milliméter eső
volt, felfrissítette a szárazságtól sokat szenvedett
vetéseket. Lehet kukoriczát, répát kapáltatni, remél-
hető, hogy a visszamaradt tavasziak javulnak.

Nagyvárad. E hó 7-én a vármegye több
pontján nagy vihar volt jéggel. Tenke vidékén a jég
tetemes kárt tett, máshelyt inkább a vihar tett ká-
rokat, amennyiben a vetéseket ledöntötte, összeka-
varta. E hó 9-én egész nap csendes eső esett. A le-
vegő erősen lehült.

Nyitra. Az időjárás hűvös és esős. A mult
héten a növényzetnek bőven kijutott az esőből. Kű-
lönösen szombat és pünkösdtől vasárnapján jó kiadós
eső termékenyítette a földeket. A tavasziakra igen
jó hatással volt a hűvös idő és a csendes, tartós eső,
igy a terméskilátások javultak. A rétek kaszálása
megkezdődött.

Nyiregyháza. A héten több helyen volt ki-
sebb-nagyobb esőnk, pár helyen zivatarral, ami a le-
vegőt s növényzetet felüdültette; bár az eső most sem
kielégítő. Ősziék, kivált a kései vetésiek még most
is gyengék; tavasziak közepesek. Kapások: burgonya,
tengeri, dohány szépen állnak. Szőlő igen szép ter-
mést ígér.

Pancsova. A buzavetés esőhiányban szenved
és sok helyen üszögös, ugy hogy néhány vidéken
majdnem 50 százalék az üszög. Az őszi árpa megle-
hetősen szépen áll, míg a zab nagyon gyenge, utóbbit
a mi vidékünkön leginkább házi szükségletre vetik,
Tengeri a szárazság daczára szépen fejlődik.

Sopron. A levegő nagyon lehült, gyakori eső-
zések vannak. Az ősziék erőteljesek, bár aránylag a
kalászok rövidek, a zab kielégítő, árpa szenvedett
a hőség miatt. A takarmányok kaszálása befejeződött.
Munkaerő kevés.

Szatmárnémeti. Pár nap óta esős idő jár
s bár a hosszú szárazságra elkésve érkezett, mégis
lényegesen megjavította a már-már igen kedvezőt-
lenné vált terméskilátásokat. Az eső főként a kapás-
növényeknek, rétek és legelőknek vált hasznára. Eső
még szükséges.

Temesvár. A mult hét csapadék nélkül folyt
le. Az éjjel és ma nálunk, ugyszintén egész környé-
künkön másfélórás eső volt, mely a mi gazdáinkat
semmiképpen ki nem elégítette. Most az idő kiderült
és nagyon hűvös. A tavaszi vetések közül a legroz-
szabbul a zab áll.

Versecz. Tegnap volt körülbelül egy és fél
órai gyenge esőnk, miáltal a már nagyon soká tartó
szárazság és hőség némileg enyhült, habár általános
nézet szerint az eső még nem volt kielégítő. Panaszok-
kat hallani üszögös búzáról. A várható átlagos ered-
mény nálunk: búzában eddig 1600° holdtól 5 mm.,
zabban eddig 1600° holdtól 3—4 mm., árpában eddig
1600° holdtól 3—4 mm. A tengeri és szőlő igen szé-
pen fejlődik és jó termés várható. Tengerinek föltéte-
lezve a kellő eső.

Zalaegerszeg. Három nap eső a növény-
zetre rendkívül jótékonyan hatott. Esőre még van
kilátás. A takarmányfélék, különösen a rétek kaszá-
lásn teljes mérvben folyik.

Zenta. Folyó hó 6-án kaptunk esőt erős jéggel.
A határ nagy részében sok kárt okozott ugy a vetés-
ben, mint a szőlőkben. Hétfőn egész éjjel esett, ami
a vetésekre igen jó hatással lesz. A zabvetésre, mely
most igen silány, az eső igen jó és remény van, hogy
fejlődni fog. A buza ritka, a kalászok szépek. A ten-
geri igen jó.

**A bécsi tőzsdét a császár jubileumi felvonulása
miatt ma zárva tartották.**

Szövetkezetekből — törpebankok. Egyre szaporod-
dik azoknak a szövetkezeteknek a száma, amelyek
nem bírván megküzdeni a tartós válsággal, egyrészt
felszámolnak, másrészt pedig fuzionálnak, vagy más
alapon folytatják működésüket. Ujabbán ismét két
szövetkezet átalakulásáról értesülünk. Az egyik a
Fővárosi Kisiparosok Bankszövetkezete, amely, mi-
után felszámol, Fővárosi Kisiparosok Bankrésztvény-
társasága czéggel 500.000 korona alaptőkéjű részvény-
társasággá alakul át. A másik a Budapesti Kereske-
delmi Takarékpénztár, amely 300.000 korona alap-
tőkével alakul át részvénytársasággá. Mindkét intézet
a legközelebb már megtartja felszámoló, illetve ala-
kuló közgyűlését. A Fővárosi Kisiparosok Bank-
szövetkezete 1904-ben alakult, tehát elég rövid életű
volt. 1906-ban 4528 korona nyereséget mutatott ki.
A Budapesti Kereskedelmi Takarékpénztár még fiatal-
abb: 1905-ben alakult s 1906. évi nyeresége 15.494
korona volt.

Gazdasági tudósítók. A földmivélségi miniszter
Baranya vármegye szentlőrinci járására a gazdasági
tudósítói tiszttel ifj. Nyaka József magyarszentiváni.
Szabolcs vármegye tiszai járására Palánky Dezső
thuzséri lakost. Szatmár vármegye szinyérváraljai já-
rására Marosán Viktor avasfelsőfalui lakost. Szolnok-
Doboka vármegye bethleni járására Flórián Gerő
apanagyfalui lakost és Zala vármegye egerszegi já-
rására Szűcs Dezső nagyfaludi lakost bízta meg.

Uj vattagár-részvénytársaság. Budapesti Vatta-
gár Részvénytársaság czég alatt új vállalat alakulá-
sát jegyezte be a cégbiróság. Alaptőkéje 100.000 ko-
rona, amely 500 darab 200 koronás bemutatásra szóló
részvényre van felosztva. Igazgatósága: Schossberger
Károly, Csillag József és Schwarz L. Pál.

Sulkovszky herceg birtokeladása. Sulkovszky
herceg tótsoki uradalmát eladta Jálics Ferenc bud-
apesti bornagykereskedőnek. Hogy mennyiért vette
meg Jálics a nagy birtokot, arról nem szivárgott ki
hir, mert a gondnokság, amely nem azonos az arad-
megyei birtokgondnoksággal, nem kívánja nyilvános-
ságra hozni az eladási összeget.

Egy jó üzlet. A Ditmar R. Brunner Testvérek
Lámpa- és Fémáruháza Részvénytársaság Bécsben
tegnap tartotta záró igazgatótanácsi ülését, amelyen

11 hónapos első üzleti év nyereségét 898.337 koronában állapították meg, ami a 7.000.000 korona alap-tőke 14%-os kamatozásának felel meg, amelyből a különféle bőséges leírások után részvényenkint 12 koronát, tehát 6 1/2%-os osztalékot fizetnek ki.

Gabonakereskedők tanácskozása az új tőzsdéről. Az O. M. K. E. gabonakereskedelmi szakosztálya, a Magyar Gabonakereskedők Szövetsége a tőzsdéről új megállapítása folytán szükségessé váló intézkedések megvitatása végett közgyűlésre hívta össze tagjait. A közgyűlés az elnökség előterjesztéséhez képest egyhangulag elhatározta, hogy a szövetség tagjait írásbeli nyilatkozat után kötelezi arra, hogy a határidőülést kizárólag a tőzsde hivatalos helyiségeiben és a tőzsde hivatalos ideje alatt kössenek és ezen megállapodás megszegése esetén a budapesti áru- és értéktőzsde segélyalapja javára kötésenkint megállapított kötbért fizessenek. Az erről szóló kötelező nyilatkozatot a közgyűlésen megjelentek valamennyien nyomban alá is írták.

Az aradi vashidak építése. Az aradi vashidak építésére kiírt pályázatra beérkezett ajánlatokat tegnap délelőtt bontotta fel a városi tanács Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Az aradi vashidak föl-építésének eszméjét 1888. évben az aradi ipartestület vetette fel s azóta vajudik a kérdés, míg végül két évvel ezelőtt kiírták a pályázatot, azonban a kereskedelmi miniszter a versenytárgyalás eredményét múlt évi szeptember havában — mint megírtuk — megsemmisítette s a pályázati feltételek újra való átdolgozására utasította a város közönségét. A miniszter kívánságához képest újra átdolgozták a pályázati feltételeket, amelyek alapján kiírt pályázat eredménye sokkal kielégítőbb, mint a tavalyi, amennyiben a vasszerkezetek tetemesen olcsóbbak. A két és fél millió koronás vállalat munkálatai összesen két csoportra oszlanak és pedig: 1. Arad—Ujarad közti híd alépitménye és a vele kapcsolatos munkák. 2. Arad és a vár közti híd alépitménye és a vele kapcsolatos munkák. 3. Arad—Ujarad közti híd vasszerkezete. 4. Arad és a vár közti híd vasszerkezete. 5. Mindkét híd vámházainak építése. 6. Arad—Ujarad közti híd feljárói építése. 7. Mindkét híd feljáróin létesítendő csatornák és átvezetők. 8. Mindkét híd feljáróin létesítendő kövezési munkálatok. Minden csoportra külön volt megteendő az ajánlat. A mostani pályázatra 25 pályázat érkezett be. Vasszerkezetre pályáztak: az aradi Weitzer-féle gépezés waggongyár, mely a nagy hidra 599.735 kor., a kis hidra három alternatív tervet mutatott be, melyek közül a legelőnyösebb a 272.540 koronás terv. Az újpesti „Danubius” hajó- és hidépitő gyár r.-t. a főhid vasszerkezetének szállítására és szerelésére 589.740 koronáért vállalkozik. Az osztrák-magyar államvasutak resiczei vasművei a nagyhidra négy alternatív ajánlatot tett és pedig: 1. 574.838 koronával, 2. 570.774 kor., 3. 570.774 kor. és végül 567.372 koronával. A kishid vasszerkezetét 289.328 korona 58 fillérért vállalja. A Schlick öntöde r.-t. Budapestről az arad—ujaradi híd vasszerkezetét 623.548 koronáért szállítja. Végül a diósgyőri államvasuti gépgyár ajánlata a következő: az Arad—ujaradi híd vasszerkezete 524.160 kor., az Arad—Vár közti 254.355 korona. A többi munkálatokra pályáztak. Grünwald testvérek, Zsigmond Béla, Freund Henrik és fiai, Csengery Árpád, Rausch Árpád, Gregersen G. és fiai, Schlick vasöntöde, Fodor, Reisinger és Schiffer budapesti cégek, Aradról Steiner József, Kádas és Böhm, Pellegrini Dávid és Kemény Manó, továbbá a Turnay-czég Ujpestről. Mivel a pályázati feltételeket összeállításuk előtt a kereskedelemügyi miniszter felülvizsgálta, az aradiak remélik, hogy a minisztérium nem fog akadályokat gördíteni a hidak fölépítése ellen.

A budapesti kertészeti tanintézet igazgatósága pályázatot hirdet a hároméves tanfolyamon megüresedett tíz belkői és korlátolt számú künlkői helyre. Az intézet tanfolyamára csak egy évi kertészeti gyakorlat elvégzése után vesznek fel rendes tanulókat. Ezt a gyakorlati évet a középiskolából kikérült tanulók valamely ismertebb hazai kertészetben kötelesek eltölteni. A gyakorlat megkezdését, az igazgatóság jóváhagyásával legkésőbb augusztus 1-ig be kell jelenteni a földmivélsügyi miniszternek, aki különben gyakorlatra való elhelyezésről is gondoskodik.

Egy szövetkezet felszámolása. A Hazai Ieszmítoló- és takarékszövetkezet legutóbbi közgyűlésén kimondotta a felszámolást, s felszámolókat megválasz-

totta: Schön Ignác, Békes Márton, Goldschmidt Bernát, Örlé Andor és Vörös János igazgatókat. A felszámolókat már a cégbírósnál is feljegyezték.

Nyári iparostanfolyamok. Az iparosok továbbképző tanfolyamai között sorban a nőiszabó-munkások és a cipésmesterek tanfolyama következnek. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága ezt a két tanfolyamot úgy rendezi, hogy azon különösen a vidéki iparosok vehessenek részt. Mind a két tanfolyamnak 20—20 hallgatója van — mert nagyobb számnak tökéletes oktatása lehetetlen — és ennek a számnak több mint háromnegyed része vidéki iparosokból áll. A tanfolyamok június végén kezdődnek és mindegyik körülbelül egy hónapig tart.

A földmivélsügyi kormány üdvözlése az új bortörvény elkészítéséért. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete az új bortörvény tervezetét tárgyalva, elhatározta, hogy Darányi Ignác földmivélsügyi minisztert és Mezőssy Béla államtitkárát táviratilag üdvözl. A két sürgöny a következőképpen szól:

„Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter urnak. Örömmel üdvözljük Exzellenziádat az új bortörvény-tervezetért, mely szőlősgazdáinknak sokor hangoztatott kívánságának teljesítését jelenti és hivatva van boraink hírnevét megszilárdítani. Kegyeskedjék odahatni, hogy az új törvény már az idel szüretnél alkalmazható legyen. — Mezőssy Béla földmivélsügyi államtitkár urnak. Az új bortörvény-tervezet elkészítése alkalmából Méltóságodat melegen üdvözljük, mert ez jelentőségteljes lépés a purizmus és boraink hírnevének helyreállítása felé.”

Az Iparkamara ülése. A Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara kedden, e hó 16-án délután 4 órakor teljes ülést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. Elnöki közlések. 2. A Jheruházasi törvényjavaslat. 3. Az összeférhetetlenségi törvény revíziója. 4. Kereskedelmi szerződés Szerbiával és Romániával. 5. A kamara utazási ösztöndíjainak adományozása. 6. A kereskedelmi osztály jegyzőkönyvének felolvasása, amelynek tárgyai: a) Előterjesztés a bortörvény módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyában. b) Telefon-összeköttetés Galacz városával (több fővárosi nagykereskedő-czég beadványa). c) Üveg- és porcelán-szállítványok sérelmes vasuti kezelése. (Székács Antal kamarai tag beadványa.) d) A fegyverkereskedelem szabályozása tárgyában a fővárosi fegyverkereskedő-czég beadványa. 6. Az iparosztály jegyzőkönyvének felolvasása, amelynek tárgyai: a) A budapesti vendéglős-tanonciskola segélyezése. (A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartestületének kérvénye.) b) A maláta-ipar tarifális sérelmei. (Az érdekeltség részéről érkezett beadvány.) c) Árpagyöngy és hántolt borsó szállítási díjtételei. (Az érdekeltség gyárosok beadványa.) d) A fővárosi szalámigyárakat terhelő vásári és vágatási díjak. (Herz Lajos kamarai lev. tag indítványa.)

Szesztermelésünk. A magyar korona országainak területén ez év május havában volt szesztermelésről és szeszforgalomról szóló ideiglenes kimutatás a következő adatokat tünteti fel: A hivatalos megállapítások eredménye szerint termeltek 97.888 hl-t (a múlt év ugyane havában elért eredményhez képest 9644 hl-rel többet). Szeszfőzőkből, szabadraktárakká nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadraktárakból elszállítottak: 1. A fogyasztási adó lefizetése mellett 61.653 (— 12.070) hl. kontingenst és 14.807 (+ 12.450) hl. exkontingenst, összesen 76.460 (+ 380) hl.-t. 2. A fogyasztási adóval terhelten: a) a vámvonalon át való kivitelre 1835 (+ 1709) hl. exkontingenst; b) másnemű adómentes felhasználására 3126 (— 282) hl. kontingenst és 11.567 (+ 223) hl. exkontingenst, összesen 14.693 (— 59) hl.-t.

Magánczégből — részvénytársaság. Megírtuk, hogy a Reichel és Heiszler gépgyári cég „Reichel és Heiszler vegyipari gépgyár részvénytársaság” cég alatt részvénytársasággá alakul át. Ez az átalakulás — mint ismeretes — már megtörtént s az új céget most be is jegyezték a cégbírósnál. Alaptőkéje 700.000 korona, amely 3500 darab 200 koronás részvényre oszlik. Igazgatósága: Fábry Károly, Reichel Gyula és Kornfeld Emil.

Postaküldemények kézbesítése a cégelnök halála esetén. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés nemrégiben javaslatot tett a kereskedelmi cégeknek szóló postaküldemények mikénti kézbesítéséről a múlt esztendőben kibocsátott miniszteri rendelet némely részének módosítása végett. A kereskedelemügyi miniszternek az egyesülés előterjesztését elintéző válasza ma érkezett az OMKE.-hez, amelyben a miniszter arról értesíti az egyesülést, hogy a kereskedelmi cégek részére szóló postaküldemények tárgyában előterjesztett javaslatait figyelembe

vette és a kézbesítési szabályokat az egyesülés kívánságához mérten módosította.

Uj kalapgyár r.-t. Zombolyán. Zombolyán „Zombolyai Decker-féle kalapgyár r.-t.” cég alatt új vállalat alakult, amely tegnap tartotta alakuló közgyűlését. Alaptőkéje 400.000 korona, amely 2000 darab 200 korona névértékű részvényekből áll. Zombolya és vidékének közönsége az összes részvényeket jegyezte, sőt tuljegyzés is történt.

Katonák a mezőgazdaság szolgálatára. A honvédelmi és földmivélsügyi miniszterek egy széles körben érdeklődéssel fogadták és a siker sok kilátásával induló akciókat kezdtek, nevezetesen a tényleges katonai szolgálatban levőknek gazdasági oktatását. A honvédelmi miniszter az összes honvédparancsnokságokat utasította, hogy a megyebeli gazdasági egyletekkel karöltve, hetenkint egyszer a délutáni órákban a legénységnek gyakorlati tanítást rendezzenek. A miniszter meg is jelölte általánosságban azokat a kérdéseket, amelyeket a gyakorlati gazdasági tanításnak fel kellene ölelnie. Ilyenek lennének: a lakóház környéke a jó egészség szempontjából, a talaj és növényzet, a gyümölcsstermelés és konyhakertészet, a szarvasmarha-tenyésztés, a sertés-tenyésztés, a selyemhernyó-tenyésztés, a méhészet, a tápláló anyagok, a műtakarmány, a leggyakrabban fellépő állati betegségek, állatjárványok, a mezőgazdasági gépek, a mezőgazdaságra vonatkozó törvények, a munkáviszonyok, a pénz, az adó és adóztatás, a takarékoság, a szőlő- és borgazdaság. A megyebeli gazdasági egyletek a legkésőbbesekben ígérték meg közreműködésüket, hogy ezen gyakorlati irányú előadásokat a vármegye legjelesebb gazdái fogják végzezni. S több honvédparancsnokság területén ezek a tanítások folyamatban is vannak.

Zombolya kölcsöne. Zombolya község a Pesti Hazai Első Takarékpénztártól 535.300 korona törlesztéses kölcsönt vett fel 5.35% mellett. A kölcsön 50 esztendő alatt fizetendő vissza. A folyósítási árfolyam 95%. Ezzel az összeggel építik meg a község villamtelepét.

A postatakarék forgalma. A m. kir. postatakarék-pénztár forgalma 1908. május havi forgalma a következő volt: A takarékiüzletben 94.022 tételben elhelyeztek 5,203.724 K-t, 53.102 tételben visszafizettek 5,412.142 K-t s így a betétek összegét 208.417 K-val haladta túl a visszafizetések összege. A betétek állománya ez üzletágban május végén 87,733.993 K. A betétek száma e héten 2.247-tel gyarapodott s összes számuk e hó végén 664.393. A csekk- és clearing-üzletben 821.609 tételben elhelyeztek 265,533.119 K-t és 154.418 tételben visszafizettek 264,817.546 K-t, ennélfogva a betétek összege 715.573 K-val multa felül a visszafizetések összegét. A betétek állománya ez üzletágban május végén 54,853.967 K. A csekkszám-talajdonosok száma e hóban 100-al növekedett s a fennálló csekkszámok száma e hó végén 16.758. A postatakarék havi összeforgalma e két üzletágban 1,232.151 tétel s 540,966.532 K, teljes betétálladéka pedig e hó végén 142,587.961 K. Az értékpapírüzletben 1908 május végéig kiállítottak 4197 járadék-könyvecskét, melyekre összesen 15,379.820 K névértékű értékpapír van az intézetnél elhelyezve.

Katonaszabómunka-kiállítás. A Budapesti Egyenruhákészítők Köre katonaszabómunka-kiállítást rendez. A kiállítás támogatása érdekében kérelemmel fordultak az Országos Iparegyesülethez. Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága a kisipari kiállítás számára két ezüstérmét és három bronzérmét engedélyezett és egyuttal a megkeresést tudomásul vétel és esetleges támogatás végett áttette az Országos Magyar Kiállítási Központoz.

Hajózás. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzsei közül szerdán a „Tisza” Fiuméből Marseilleba, az „Árpád” Marseilleből, a „Báró Kemény” Bordeauxból Fiuméba indult, a „Deák” csütörtökön Fiuméből Rouenba érkezett.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82 sz.

Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vörköpés, tüdőcsucsuhart kitűnő eredményel gyógyítanak inhalációkkal és szőrum-oltásokkal. Rendel 11-12 és 2-4-ig.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, június 12.

Kedvezőtlen vetés-hírekre az irányzat ma is emelkedő maradt. A piacunkon hónapok óta nélkülözött vidéki érdekltség végre kezd részt venni az üzletben és ezáltal a forgalom ismét élénkülni kezd. Az októberi buza kurzusa ma meghaladta a 11 koronát és folytonos vételek folytán 11.16-ra emelkedett. Októberi zab 7.84-ig drágult. A készáru-piaczon malmaink szokatlan tevékenységgel vásárolták a buzát. Elkelt 50 ezer mázsa 50 kilónként 15 fillérrel magasabb áron. Azonkívül néhány tétel új buza is volt már forgalomban. Augusztusi szállításra eladtak 78 kilós új búzát 11 K 40 fill. 3 óra Budapestben. Más gabonaneműekben alig volt forgalom, de az árak szilárdak maradtak.

Eladott:

Buza. Tiszavidéki: 3200 mm. 77 kg. 24.60 korona, 500 mm. 77 kg. 24.60 korona, 100 mm. 77.4 kg. 24.60 korona, 100 mm. 76 kg. 24.60 korona, 400 mm. 76.5 kg. 24.55 korona, 700 mm. 76 kg. 24.60 korona, 4740 mm. 75.6 kg. 24.45 korona, 2000 mm. 75 kg. 24.35 korona, 1000 mm. 75 kg. 24.35 korona.
 Mezőtúri: 500 mm. 76 kg. 24.60 korona.
 Hódmezővásárhelyi: 3160 mm. 77.5 kg. 24.80 korona.
 Szarvasi: 1000 mm. 75 kg. 24.35 korona.
 Dunaföldvári: 2000 mm. 76.8 kg. 24.30 korona.
 Fejérmegyei: 100 mm. 75 kg. 23.80 korona.
 Pécsvidéki: 500 mm. 76 kg. 24.— korona, 150 mm. 75 kg. 24.— korona, 400 mm. 76 kg. 24.— korona.
 Kalocsai: 3000 mm. 76 kg. 24.40 korona.
 Bácskai: 5000 mm. 76.4 kg. 24.50 korona.
 Bicskeréki: 2860 mm. 74 kg. 23.80 korona, 2000 mm. 73.5 kg. 23.80 korona.
 Raktárból: 1000 mm. 77 kg. 24.20 korona, 1000 mm. 77 kg. 24.— korona, 4000 mm. 76.5 kg. 24.10 korona, 1000 mm. 76 kg. 24.10 korona, 950 mm. 75.7 kg. 24.30 korona, 400 mm. 75 kg. 23.10 korona, üszkös, 100 mm. 74 kg. 23.10 korona, üszkös.
 D.-Bácskai: 3500 mm. 74 kg. 23.55 korona.
 Fejérmegyei: 500 mm. 77 kg. 24.— korona.
Rozs: 300 mm. 20.60 korona, 300 mm. 20.40 korona, 100 mm. 20.35 korona.
Tengeri: 4000 mm. 13.20 korona.
Árpa: 200 mm. 14.50 korona.
Zab: 400 mm. 15.70 korona.
 Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 10.96, 11.01, 10.94, 10.98, 10.92, 11.06.
 Rozs 1908. októberre 9.26, 9.24, 9.28, 9.24, 9.26.
 Zab 1908. októberre 7.75, 7.76, 7.72, 7.80.
 Tengeri júliusra 6.65, 6.66.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.05 - 11.06
októberi rozs	9.27 - 9.28
októberi zab	7.82 - 7.83
júliusi tengeri	6.65 - 6.66

Délutáni forgalom.

Délután az irány még jobban megszilárdult és az árak tovább emelkedtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	11.18 - 11.19
Rozs új októberi	9.34 - 9.35
Zab októberre	7.83 - 7.84
Tengeri júliusra	6.65 - 6.66
Tengeri 1909 májusra	6.52 - 6.53

Budapesti gabonaforgalom.

1908. június 10-től június 11-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buz	2334	—
Rozs	3608	—
Árpa	—	—
Zab	12276	5054
Tengeri	7520	6318
Liszt	763	11769
Korpa	—	870

A tőzsdetanács határozata értelmében, további intézkedésig, június 15-től kezdve a gabonatőzsdén az üzleti órák délelőtt 10-től fél 2-ig tartanak, míg délután a tőzsde zárva marad.

Értéktőzsde.

A bécsi tőzsde a császárbüroium miatt zárva lévén, ez a körülmény a budapesti tőzsdén is éreztette hatását. Ma is mérsékelt volt az üzletmenet, az Államvasutak részvényei ma is estek, bár jelentéktelenebbül, az előtőzsdén egyéb vezetőpapírban alig volt üzlet. A déli tőzsde folyamán se volt forgalmasabb élet, ugyyszólván csak Magyar Aszfalt-részvényekben volt kötés. Ma volt a médió-leszámolás is, ami szintén tartózkodásra hangolta az üzletfeleket. A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett jelentések nem voltak egészen megfelelők, minek folytán kedvetlenül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacsonyabban nyílt meg az előtőzsde. A forgalom folyamán, amely egészen szűk keretben mozgott, jelentéktelenül javultak az árfolyamok, a déli tőzsdén azonban veszendőbe ment az egész javulás, sőt valamivel még ennél is több, pedig a berlini tőzsdéről kielégítő hírek érkeztek.

Az Osztrák hitel 627.75 koronán indult, előbb 628-ra javult, aztán 627.75-re gyöngült. A Magyar hitel 746 koronán indulva, 746.75-re javult, aztán 745.50-re gyöngült, az Államvasut 689 koronás kezdő kurzusa pedig 690-re javult, de aztán újra 689-re gyöngült.

A helyi érdekek piacán szintén nagyon csendes volt az irányzat. Forgalmába került: Leszámlitolóbank 470.50 koronán, Jelzálog 436, Rima 555, Közüti 546-545.25, Magyar koronajáradék 93.50-93.37½, a Hazai bank 276, Magyar Aszfalt 143, Hazai sorsjegy 101 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde kedvtelen.
 Köttetett: Osztrák hitelrészvény 627.75-628.—, Magyar hitelrészvény 746.—746.75, Osztrák-magyar államvasut 689.—690.—, Magyar koronajáradék 93.42½-93.50: Hazai bank 276.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó, kissé gyöngült.
 Köttetett: Osztrák hitelrészvény 628.—, Magyar hitelrészvény 746-745.25, Rimamurányi vasmű 555.—554.50, Magyar leszámlitolóbank 471.—470.25, Magyar aszfalt r.-t. 143.—144.—

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4-5 K, 8 napra 7-8.— K, 1908. június hó végére 14-16 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde ma teljesen üzletlenül folyt le.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, június 12. (Tőzsdei jelentés.) Miután a külföldi tőzsdékről ma sem érkezett semmiféle ösztönzés, ez arra indította a spekulációt, hogy megmaradjon tartózkodó magatartása mellett. A domináló fedezési szükséglet azonban valamennyi piacon többnyire csekély javulást idézett elő. A bankpiacon az árfolyamok részint javultak, részint rosszabbodtak. Vasutak közül amerikaiak New-Yorkra emelkedtek, míg osztrák vasutak közül Délivasut csak némileg javult. Bányáértékek árfolyama kivétel nélkül emelkedett. Német luxemburgiak 2%-al emelkedtek és Laura-kohó is pótolta tegnapi árfolyamcsökkenését. Járadékok igen nyugodt irányzatúak voltak. Gőzhajós részvények ismét javultak. A második fizetési órában a fölfelé irányuló mozgalom tovább tartott, ami különösen a bányáértékek piacán érvényesült. Zárlat gyöngye. A készpénzpiac ipari értékei nem követtek egységes irányt. Napipénz 3%, magánleszámlitolási kamatláb 3½%.

Zárlatok jegyzetük: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 25.70, orosz bankjegyek 214.—, 4 százalékos új orosz kölcsön 77.60, Disconto Commandit 172.90, Dinamitruszt —, Harpeni 194.10, Unifikált török

járadék 96.30, 4-2 százalékos ezüst-járadék 97.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 147.70, Bécsi váltóár 84.90, Olasz járadék 104.40, Alt. villamosági Edison 212.70, Gelsenkircheni 186.—, Laurakohó 202.40, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) június 12. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.20, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.30, Osztrák hitelintézeti részvény 197.—, Osztrák-magyar államvasut 147.40, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.85, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 73.30, 4-2 százalékos ezüstjáradék 99.25, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 93.15, Osztrák-magyar bank 125.—, Déli vasut részvény 25.75, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.50, Párisi váltóár 811.66, Union bankrészvény 135.50, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) június 12. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 151.—, Déli vasut 25.40, 4 százalékos aranyjáradék 98.80, Osztrák hitelrészvény 197.10, Osztrák-magyar államvasut 147.75, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30 Engedő.

London, június 12. Angol consol 87½/16.

Páris, június 12. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.30, Osztr. aranyjáradék 99.20, Magyar aranyjáradék 95.95, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 506.—, 4 százalékos Olasz járadék —, Déli vasut elsőbbségi kötv. 312.—, 5 százalékos marokkói járadék 517.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.90, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.15, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.95, 4 százalékos unifikált török jár. 96.67, Török sorsjegy 180.75, Török dohányrészvény 455.—, Osztrák földhitelintézet 1111.—, Osztr. Länderbank 480.—, Magyar Jelzálogbank 468.—, Banque de Paris 1463, Banque Ottomane 725.—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 137.—, Meridional vasut 684, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 528.—, Rio Tinto 16.46, Sucerie d'Egypte —, Tula 231.—, Thomson Houston —, Urikányi köszén 154, Chartered 23.25, De Beers 293.50, East Rand 108.—, Jagersfontein 95.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 57.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.50, Váltó német piacokra (rövid) 123.12, Váltó Bécsre (rövid) 104.63, Váltó Belgiumra (rövid) ¼, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) pari Csek Londonra 251.20 Magánkamatláb 1¼. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. június 12-én.

Hustélében szilárd jegyzések mellett az üzlet csendes. Vidékről a melegebb idő beállta óta kevés árú érkezik. Füstöltáruban sincs seasonszerű forgalom. Spárpa már kevés érkezik. Cseresznye jó kereslet mellett gyors elhelyezésre talál s különösen a nagyszemű ropogós fajták élénk vételkedv mellett magas árbán értékesülnek. Vaj a most lefolyt ünnepek miatt még mindig kevés jó a piacra, az árak valamivel szilárdultak. Tojás kisebb hozatalok mellett emelkedő irányzatot követ.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 140—180 K, eleje 104-120 K, vidéki borjú, borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 84-90 K, helybeli borjúhus 1—110 K, sertésus szalonnával 134-136 K, lehuzott sertés 160-164 K, szalonna friss 136-140 K, szalonna sózott 108-120 K, szalonna füstölt 128-136 K, olvasztani való 116-120 K, háj 136-140 K, sertészsir 136-140 K, mind métermázsánként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 120-150 K, hazai sonka 1.80-2.— K, szalámi magyar 3.—3.60 K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vaa: Öz 160-1.80 K, szarvas — K, dárnyad —, vaddisznó —, K kg.-ként egészben, nyul nagy — K, nyul süldő — K, fogoly — K, fácán — K, szalonna — K, darabonkint. Fenyvesmadár kötegie —.

Baromfitélek: Elő rántani való csirke 160-240 K, sütni való 2.80-3.20 K, kacsza sovány 3.60-4.60 K, kacsza hizott — K, liba fiatal

Románbanktól

Tisztviselők

Földbirtokra

Házakra

Képviselet

Urszágos Földhitel

5-40 évre.

4%-ra az érték 65-80%ig.

I. II. és III. helyre.

Budapest, Erzsébet-körut 2. sz.

K, lud hizott 14.—20.— K, tyuk 3.80—4.— K, pulyka — K páronkint. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.10 1.30 K, hizott rucza 1.40—1.60 K, hizott pulyka — K, levestyuk 1.40—1.80 K kg.-kint, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.40—2.60 K, II. 2.—2.40 K, főzővaj (köpült) 1.60—1.70 K, tehénturó 10—28 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturó és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségek: Burgonya (vaggonáru) sárga 5.—6.— K, rózsá 5.—6.— K, fehér 4.—4.60 K, kifli 6.—8.— K, sárgarépa 16.—24.— K, petrezselyem 18.—20.— K, vörshagyma makói 19.—20.— K, közönséges hazai 10.—14.— K, fokhagyma 36.—60.— K, káposzta — K 100 kg.-ként. Burgonya, új 14.—16. K, kalarábé 4—8 K, spárga solo — K, közép 50—60 K, leves 20 f kg.-ként.

Gyümölcsök: Szőlő 2.—2.40 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen ranett, jonathán, Törökbalint, batul stb.) 2.— K, másodrendű 1.20 K., harmadrendű apró áru 50 60 K. Körte elsőrendű 2.— 2.20 K, másodrendű 60 80 K, dió I. 40—60 K, II. 30—40 K 100 kg.-ként.

Tojás: bácskai 75—75 K, erdélyi apróbb áru — K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, június 12. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1285 darab élő borjút. Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 86—96 fillért, kivételesen 100 fill., középminőségű élő borjúkért 76—84 fillért; silány és rugott borjúkért 68 74 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat élénk volt, az árak 6—8 fillérrel kg.-ként emelkedtek.

Sertésböréskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, június 12-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz

páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 130—132 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 132—134 fillér. Könnnyű (páronként 250 kgr-ig) 136—140 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240 — kilogramm súlyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi június 10. napján volt készlet 37638 drb., 1908. június hó 11-én felhajtott 60 darab, 1908. június 11-én elszállított 268 darab, 1908 június 12. napjára maradt készletben 37430 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan csendes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, június 12. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 27 darab sertés, 38 darab süldő, 8 darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 844 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 871 darab sertés, 38 darab süldő, 8 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt — drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli ételsúlyban —106—108 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig 100 —102 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 131—136 fillérig, fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 135—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 134—142 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig 100 fillérig, ételsúlylevonással 140—148 fillérig. Belföldi süldő 94—108 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz 96 fillérig. — (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszubban értendő.) A vásár irányzata élénk. Az árak 2 fillérrel emelkedtek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. június 12-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő jobbára derült volt és csapadék is csak szórányosan fordult elő. A hőmérséklet még alacsonyabb a normálisnál és éjjeli minimuma több helyütt 5°C alá süllyedt. A maximum Fiumében 26°C, a minimum Tatrafüreden 2°C volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Száraz és melegebb idő várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm 700 +, A hőmérőkeltet Celsius szerint, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet max. min. Rows include various locations like Szatmár, Arva, Komárom, etc.

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include Heszvideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Egyéb gabonafélék, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce, Burgonya, Faj, Kőröscsész, Szalonna, Szilva készáru, Boronag.

Table with columns: Államadósság közközlésnök, Államadósság közközlésnök, Záloglevek. Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalom, Kihitelt vállalatok. Rows include Magyar aranyárjárdék, Kassa-oderb. v. 1899. frt. 4 1/2%, Bankok részvényei, Magyar aranyárjárdék, Záloglevek. Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmalom, Kihitelt vállalatok.

Table with columns: Újlaki téglák és mészegelő, Újlaki téglák és mészegelő, Sorsjegyek, Pénzjegyek és váltók. Rows include Újlaki téglák és mészegelő, Sorsjegyek, Pénzjegyek és váltók.

KÜLÖNFÉLÉK.

Nem irigylem...

Nem irigylem a hideg bölcséket,
Kiknek a szíve soh'sem volt beteg;
Kiknek a lelkén mérgező nyílával
Vágy, szerelem nem szállt soha általl-

Legyek csak inkább én hajó-törött
A vágyak, álmok tengere fölött;
Kit összetörtek Scillák és Karibdek...
De rózsaszínű lány vitorlák vittek!

Zivuska Andor.

(Női zsoké.) Párisban közfelfűnést okozott az a hír, hogy Newyorkból odaérkezett egy női zsoké. Bár arra nem került a sor, hogy a modern amazon a versenyterén nyeregbe ült volna, de azért nagyarányu csodálkozás övezte a személyét. Azt írja a „Lectures pour Tous”, hogy a hölgyek négy országot hódítottak meg ennek az új hivatásnak: az Egyesült Államokat, Mexikót, Japánt és Angol-országot. Newyorkban, Bostonban és Newportban nem tevékenykedik egy sem, de az Unio belsejében elég akad. Közülük Jenkina miss a leghíresebb. Huszonkét éves és eddig nyolcvanhárom verseny-napon 122-szer nyargalt be elsőnek. Legutóbb a háromezeröttszáz méteres handicapben győzött. Ő a „sowgirl”-ök királynője. Annyi pénzt keresett már, hogy utabban a saját lovaival szerepel a futtatásokban. Utána két denveri nővér következik a dícsőségben. Az apjuk bankár, aki az ideai gazdasági válság alkalmával egész vagyonát elvesztette. Szépségük és a lovaglásuk kecsessége miatt a turfoknak valóságos primadonnái lettek. Annyi a módos kéréjük, hogy sok. Sajátságos története van annak a zsoké-kisasszonynak, akinek a felkelő nap birodalma a hazája. Egy erős elhatározású géza fogadott társnővel, hogy az illetékesek kijátszásával lovagolni fog valamelyik versenyben. A terv sikerült. Második lett és díjat kapott. Azóta a legbravurosabbá képpezte ki magát. Egy skót zsokehölgynek a háromszázadik indulás után megkérte egy kolléga a kezét. Kellemetlenül járt az ötödik világrésznnek egyik asszonya, aki zsokének öltözködött és jelentkezett egy sikkfuttatásban. A mérlegelésnél parázs botrány keletkezett, mert kiderült a turpisság. De azért megen-

gedték neki a szándéka teljesülését. Az esetnek volt epilogusa is. A vállalkozó szellemű hölgy bepörölte a lovaregysületet, amiért az indulás előtt tövig levágták a haját. A bíróság haterzer korona kártérítésre marasztalta el a bevádolt testületet. Az ausztráliai asszony most már gazdag parókagyűjteményt létesíthet és abból valahogyan csak pótolhatja az elvesztett női ékességet.

(Innen-onnan.) Japánt a játékosok hazájának mondják. De újabb időben már oly nagy mértéket öltött a játékszenvedelem, hogy Abe tokioi egyetemi tanár kiáltványban fordult ellene a néphez.

A manchesteri rendőrkapitány Maud Allan meztelbas táncosnőnek, kit a budapestiek is ismernek, tudtára adta, hogy ha táncolni akar, huzzon harisnyát, mert tisztességbe ütköző dolog az, ha valaki a meztelen lábát mutogatja. Most mindenki kíváncsi Angliában, hogy a manchesteriek a művésznőnek harisnyás vagy csupasz lábát fogják-e látni.

Morgan, az amerikai milliárdos, Rómában be-rendezett egy palotát magánmuzeumának. Az olasz kormány régóta alkudozott egy Antoniust ábrázoló basreliefre, mely igazi remeke a görög képfaragó művészetnek s százezer lírát ígért érte. Morgan azonban százötvenezer lírás ajánlatával elűtötte a kormányt.

Evreux francia városban egy holttestet találtak, melynek testét négy revolvergolyó járta át s az arczán százötven késszurás látszott.

Párisban a külrészeken elfogtak a minap egy megtébolyodott embert. Harminczhat mellény, nyolcz kabát, három felöltő, öt nadrág, tizenhárom pár harisnya volt rajta, a lábán egy cipő, galocsní s hatalmas lábzsák. A fején paróka, hálósapka, kemény kalap. Hét óra hosszáig tartó kemény küzdelemben került, míg le tudták vetkőztetni.

(A megtagadott „igen.”) Nem mindennapi eset történt egy hollandiai városkában. Az anyakönyv-vezető előtt megjelenik egy pár. A hivatalnok kérdésére a vőlegény borizú hangon mondta el a boldogító „igen”-t. A menyasszony azonban a jelenlévők nagy ámulatára tagadólag rázta a fejét s a leghatározottabb hangon „nem”-et mondott. Az anyakönyvvezető azt hitte, hogy itt csak tévedésről lehet szó, s újból feltette a kérdést.

— Nem és nem! — volt az ara válasza.
— És miért nem? kérdezte a hivatalnok csodálkozva.
— Hát nem látja, — felelte a leány — hogy

milyen részeg? Alig tud a lábán állani. Az ő „igen”-je hajítófát sem ér. Majd, ha kijózanodik.

A vőlegény majdnem sirva fakadt, mikor el-hagyták a hivatalos helyiséget. Csak félév múlva jelentek meg ismét az anyakönyvvezető előtt. A menyasszony most már csodás szelldséggel mondta el az „igen”-t, mert vőlegénye azóta egy szemernyi bort sem ivott.

(Egy amerikai Harpagon.) A new-yersel tör-vényszéket jelenleg egy furcsa válópör foglalkoztatja. Egy magas állású hölgy akar válni duszgazdag férjétől, akit Európában is jól ismernek. A válás oka az, hogy a férj a piszkosságig, szinte elviselhetetlenül fősvény. A válópert megindító hölgy azt állítja, hogy ezzel az emberrel nem élhet többé együtt, mert a legdurvább szemrehányásokkal illeti, ha 10 koronát kitevő heti zsebpénzéből csak néhány fillérral is többet költ el. Esküvőjük tizenkettedik évfordulóján az asszony a zsebpénz felemelését kérte férjétől. A harpagon ez a kérelem oly mértetlen dühbe hozta, hogy fogta a kalapját és elment hazulról. Azóta nem tért vissza. Az asszony ezért felajánlotta a válást és válókeresetében a következő hihetetlen epizódokat mondja el férje fősvénységéről. Egy napon a fősvény férj borzalmasan összездördült a fiával, mert ez séta közben rövideket lépett.

— Miért nem lépsz hosszabbat? — ordított rá az apa — hát nem tudod, hogy két cipőtalp 10 koronába kerül? Ha nagyobbat lépsz, nem kell annyiszor lépni és kevesebbet kopik a cipőd!

A jeles férj egy pontos konyhamérleggel is felszerelte háztartását és mindent, amit a háztartás szükségleteihez beszereztek, megmérte és ha csak egy gramm is hiányzott a súlyából, a szerencsétlen és ártatlan asszonyt a legdurvább szidalmakkal és átkokkal illette. Néhány héttel ezelőtt születés-napját ünnepelte és ez alkalommal egy kiló makarónit hozott, de a makarónicsöveket megszámlálta főzés előtt és után is, hogy nem loptak-e el belőle.

(Értékes lelet.) Az athéni brit archeologiai intézet tagjai a Spárta melletti ásátások alkalmával egy ósrégi dór szentélyre akadtak, mely arra volt szánva, hogy egy fából kezdetlegesen faragott istenképet fogadjon be. A szentély faragott cserepekkel van borítva s faragatlan kövekből összerótt talpazon emelkedik. A szentély a Krisztus előtti 9. vagy 11. századból származik s így a legrégebbi dór emlék. A szentély közelében finom faragású elefántcsont orszólant s egy elefántcsont-lapot találtak. Ez utóbbit gyászoló menet van kifaragva.

A MODEL

— REGÉNY. —

Irta: EDMOND MITCHELL.

34

— Nos, nem bánom, lesz, ahogy lesz — gondoltam magamban, de a feladatot igazán nem sorolhatom a legkellemesebbek közé, de azért mégis csak be kell felelni.

A várakozás alatt megmutattam a jogtanácsosnak a festményt, mely Jean Baptistét ábrázolta, mint hóhért. Az ügyvéd első pillantásra felismerte az arcot, a férfi egész bizonynyal a kalandor Max Lorraine volt. kinek sikerült betolakodnia a jó társaságba, ámbar egész idő alatt a rendőrség kéme volt és az általa megtudott titkokat, vagy szeretetreméltó modora által kiderőszakolt bizalmas kijelentéseket eladta.

— Nagyon megváltozott — mormolta a jogtanácsos, a képet élesen szemügyre véve — öregebb lett és viharos mult lehet a háta megett, de teljes bizonyossággal: Lorraine!

Estellere, ki mind eddig mit sem hallott a gyalázatos mult névről, a festmény kizárólag, mint mű hatott.

Sokáig hallgatagon, műértő pillantással szemlélte a képet.

— Oh, Sir Richárd, ön igazán nagy művész! Ez a kép gyönyörű!

Láttam, hogy ez a kijelentés nem huzalgés, vagy kedvesség akart lenni. A szép kritikus szavaiból őszinte csodálat és elragadtatás beszélt, éppugy, mint ahogy az arca is elárulta ugyanazokat az érzelmeket. Sterling arca elvörösödött az örömtől.

— Ön nagyon is szeretetreméltó — da-dogta.

— Mennyire szeretnék én is így tudni festeni — mondta halkán a fiatal leány.

— Meg vagyok róla győződve, — felelte barátom nevetve, hogy ha egyik-másik utca gyermekébe itt állna e mellett az ur mellett az állványon, önnek jutna a kitüntető érem.

— Nem, — jegyezte meg a jogtanácsos. Estelle tud festeni, nagyon jól kezeli az ecsetet és idővel még többre is viheti. De ön művésztévelel jóval felül áll.

— Bár úgy lenne.

Sterling ajkai nem mondták ki ezeket a szavakat, de annál tisztábban lehetett azokat a szemében olvasni. És Estelle szíve megértette ennek a pillantása jelentőségét, mert kissé megszaorodva elfordult és a mellette levő kis állványon a bronzokat nézegette.

De ebben a pillanatban borzongás futott át mindnyájunk idegein és szinte riadtan néztünk egymásra. Lent megszólalt a csengő.

Együtt mentünk le a kis kertaitóhoz. Az ismeretlen hölgy megérkezett egyedül, minden kíséret nélkül, köpenyben és fátyolban, mint előző este. Szólanul meghajoltunk előtte és beengedtünk a kis vasajtón. Amint végigjöttünk a kerti uton, a nő néhány lépést előre ment Sterlinggel és szenvedélyesen megragadta a karjánál.

— Megkapta, visszaszerezte a leveleket? — kérdezte izgatottan.

— Birtokomom vannak — felelte a férfi komolyan.

— Felbontatlanul? Olvasatlanul?

— Éppen úgy, amint nekem Jean Baptiste átadta. Sértetlennek a pecsétek.

Megkönnyebbülten sohajtott fel és egy pillanattal később mindhárman bent voltunk a szalonban. Az ismeretlen szétnyitotta köpönyegét és visszahajította fátyolát. Megremültem az asszony arczának halálos sápadtsága felett és vonásainak eltorzult kifejezésén, a pillantása félig várakozásteljes, félig aggodalmas volt. A bizonytalanság és a félelem, melyet huszonnégy órája kiállott, szomorom változást idéztek elő

nála. Még én is végtelenül megsajnáltam, Sterling pedig szinte le volt sújtva.

— Nos, a levelet! — kiáltotta szenvedélyesen és minden további bevezetés nélkül. Fehér keztyűs kezét kinyújtotta, amint arczát Serling felé fordította.

Feleletül Sterling kérő pillantást vetett reám. Tudam, mi óhajt: kénytelen voltam tehát átvenni ezt a kötelességet, mely éppen nem illet barátom lány szívéhez.

— Kérem asszonyom, foglaljon helyet, — kezdtem a beszédet.

Az asszony hangom hallatára megijedt és gyors, biztató pillantást vetett abba az irányba, melyben én álltam. Tiltakozásul türelmetlen mozdulatot tett az én beavatkozásom miatt. Én azonban állhatatos maradtam.

— Kérem legyen kegyes és foglaljon helyet — mondtam erősebben. Még van egy-két pont, melyekről felvilágosítást várunk, mielőtt a pecsétet feltörjük.

Tartásom elárulta, hogy bele kell nyugodnia és minden további ellenkezés nélkül levetette magát egy székbe és várt legközelebbi szavaimra, olyan kétségbeesett tartással, mint aki belenyugszik az elkerülhetetlen sorscsapásba, mely ellen nem tud megküzdeni.

— Ön igényt tart erre a levélre. — folytattam én, melyet Sir Richárd Sterling Jean Baptistétől kapott azzal a kérelemmel, hogy tegye el számára.

— Az én tulajdonom! — felelte az ismeretlen.

— És ön szavát adta, hogy ez a csomag nem tartalmaz egyebet, mint egy asszony titkát.

— Beleegyezem az ön feltételeibe, hogy a borítékot az ön jelenlétében törjük fel. Bontsa fel a borítékot! Nemsokára meg lesz győződve róla, hogy annak tartalma engem illet.

(Folyt. köv.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 12.

Kinevezések. A szegedi ítélőtábla elnöke Csorba Sándor úvidéki törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe dijas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Ruzsa Gyula községi és Kiss Kálmán csepregi járásbírói végrehajtókat kölcsönösen áthelyezte.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Dentsch László nagykanizsai lakos „Réti”-re, Biszterzski János makói lakos saját, valamint Anna, Etel és János nevű kiskoru gyermekei „Baranyi”-ra, Kohn Elemér topolyai lakos „Kalmár”-ra, Mihalovics István budapesti lakos „Mihályfi”-ra, Kohn Ferencz fiu-mej lakos „Kadosá”-ra, kiskoru Markovics Lajos gádorosi lakos „Vig”-re, kiskoru Lefkovic (Aron) Ernő, József és Paula ungvári lakos „Kis”-re, Iritz Sámson (Sámuel) makói lakos saját, valamint Lipót, Ferencz és Jenő nevű kiskoru gyermekei „Várnai”-ra, Medved Jakab selmeczbányai lakos „Marosi”-ra, Guggenberger Gyula zombori lakos „Gondos”-ra, Bozesán Péter kiskunlachházi lakos „Bányai”-ra, Lukus Szilárd (Konstantin) budapesti lakos „Bognár”-ra, Pollák Armin budapesti lakos, valamint Endre nevű kiskoru gyermeke „Pap”-ra, kiskoru Klein Margit szolnoki lakos „Kozmá”-ra, Ganz József algyógyi lakos „Gáspár”-ra, ifj. Tyukodi József karczagi lakos saját, valamint Mária nevű kiskoru gyermeke „Sajó”-ra, Krizer Norbert budapesti lakos „Kármán”-ra, kiskoru Matesz Gyula esztergomi lakos „Mátrai”-ra, kiskoru Schwartz Bernát budapesti lakos „Radó”-ra, Czifrik István balassagyarmati lakos „Béldi”-re, kiskoru Zambó Mihály hajduböszörményi lakos „Zádor”-ra, Weisz Mór szegedi lakos „Fehér”-re, özv. Bruck Ignácné szül. Policzter Hany trencsényi lakos „Pető”-re, Kocsis Géza tatai lakos „Románi”-ra, kiskoru Kohn Zsigmond, Márkus, Kálmán és Imre szentantalfői lakosok „Kovács”-ra, Freier (Freyer) József kalocsai lakos saját, valamint Géza és Pál nevű kiskoru gyermekei „Faragó”-ra, Hirschfeld Sándor tótvázsonyi lakos „Hegedüs”-re, Buina Gáspár Gyula budapesti lakos „Bácskai”-ra, Stallmayer Rezső tiszafüredi lakos „Székely”-re, kiskoru Reichmann Jenő nagyváradai lakos „Révész”-re, kiskoru Blau Ödön kiskunfélegyházi lakos „Ság”-ra, kiskoru Rózinger Margit budapesti lakos „Róna”-ra, Ulmann (Ullmann) Vilmos budapesti lakos, valamint Károly, Vilmos és József nevű kiskoru gyermekei „Udvarhelyi”-re, Fischer Miksa miskolci lakos „Halász”-ra, kiskoru Schwarcz Adolf budapesti lakos „Szántó”-ra, Rufeisen Adolf (Aron) borosjenői lakos saját, valamint Emma, Erzsébet, Sarolta, Miklós és Jenő nevű kiskoru gyermekei „Radó”-ra, Dorma József duna-földvári lakos „Berényi”-re, Glied Hermann nágoecsi lakos „Gyulai”-ra, kiskoru Rossu Elemér, Aladár, Ilona, Margit és Irén lugosi lakosok „Rózsá”-ra, Fric Alajos bajai lakos „Fogarasi”-ra, és Sengellér (Zsengellér) József monori lakos családi nevének „Darázsi”-ra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A fehértemplomi törvényszéknél bírói, a világi járásbírósnál jegyzői, az ipolysági adóhivatalnál ellenőri, a segesvári adóhivatalnál díjtalan gyakornoki, a fő- és székvárosi pénzügyigazgatóság kerületében egy pénzügyőri szemlési állásra 2 hét; a brassói állami szennygyűntézetnél másod-orvosi, a zentai áll. segélyzett községi főgimnáziumban helyettes-tanári, a rimaszombati földmivésiskolánál egy gazdasági gyakornoki állásra 3 hét; a kaposvári törvényszéknél foghazóri és a szatmárnémeti törvényszéknél egy III. oszt. hivatalozgói állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZALLAS.

m é t e r		m é t e r	
jun. 12. jun 11.		jun. 12. jun 11.	
Inn	Shárding 2.84 2.27	Tisza	M.-Sziget 0.25 0.28
Duna	Passau 8.45 3.56		Tokoháza 0.50 0.69
	Linz 0.85 1.17		V.-Namény 0.66 0.16
	Bécs 1.20 1.45		Tokaj 0.64 0.80
	Pozsony 3.07 3.16		Tiszafüred 0.80 1.10
	Komárom 4.03 4.21		Szolnok 0.90 0.78
	Budapest 3.84 3.68		Csongrád 0.44 0.23
	Paks 3.28 2.86		Szeged 0.93 0.94
	Mohács 3.95 3.66		T.-Bocsa 1.82 1.88
	Gombos 4.35 4.22		Títol 2.98 3.02
	Ujvidék 3.48 3.41	Ondava	Hoór 0. — 1. —
	Pancsova 2.18 2. — 6	Tapoly	Bárta 0.56 0.70
	Orsova 2.68 3.78	Redőz	Ladmóca 1.12 1.41
Horva	Morvafalu 0. — 0.75	Sajó	Zsola 1.54 0.10
Vág	Zsolna 0.72 1.80	Hernád	H.-Nómet 0.37 0.12
	Trencsén 0.53 1.60	Borettyó	Margitta 0.06 0.06
	Szered 0.99 1.05		B.-Ujfalva 0. — 0.12
Kába	Szt.-Gothárd 0. — 0. —	Körös	Csucsá 0.84 0. —
	Sárvár 0.10 0.10		N.-Várad 0.14 0.18
	Győr 3.82 3.11		Belényes 0.24 0.27
Dráva	Várasd 2.02 2.12		Tenke 0.12 0.06
	Zákány 0.62 1.81		Gurahona 0.26 0.29
	Bárcs 1.62 1.93		Horoszló 0. — 0.83
Hera	M.-Szerdah. 1.40 1.56		Békés 0.01 0.02
Száva	Zágráb 0.08 0.26		Gyoma 0.52 0.18
	Sziszek 0.24 0.13	Marec	Gy.-Fehérvár 0.26 0.23
	Mitrovicza 2. — 1.95		Branyicska 0. — 0. —
Szamos	Dócs 0.25 0.17		Soborsán 0.96 0.20
	Szatmár 0.49 0.54		Arad 0.15 0.90
	N.-Maltény 0. — 0.42		Makó 0.50 0.50
Kraszna	Munkács 0.28 0.42	Iomcs	K.-Kostély 0.52 0.78
Latorca	Homonna 0.22 0.20	Béga	Kiszlet 0.73 0.80
Laborec	Perecseny 0. — 0.10		Temosvár 0.26 0.08
Unz			Becskerek 0.94 0.93

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYAS

958. sorozat **Bon 028. szám**

Polgár Sándor

m. kir. szék. nyert orvos m. kir. kősz. orvos
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50 sz.

kötésben és utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 15% azaz tizenöt
százaléknyi árkedvezményt adni az eredeti

F. Berquerand fiás

párisi kőművesek
főszereket gyártmányból kimorított kő-
pócs árjegyzék díjmentesen szíri leveleiben
küldözik.

Kivágatott az „Egretől”-ből. 35708

500 koronát

fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19, Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török J. Király-u. 12., Andrassy-út 29. sz. Dr. Egger Váczi-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszertárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

MAGYARHON ELSŐ, LEGMAGYOB B É S LEGJÓBB HIRNEVŰ ORAŰZLETE.

Alapított 1847.

Bräusweller János

Szegeden

Ca. és kir. kizárólagos
szék. mérnök- és művész. főtitkára
a remontoir ingoráknak
stb. stb.

**ÓRAK, EKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Invitások pontosan eszközöltetnek.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
mellett.

Arany és ezüst ókszer, evő-
eszközök, násszajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN

művész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

HETI MŰSOR.

Junius	Nemzet Színház	M. kir. Operaház	Vigaszínház	Király-Színház	Magyar Színház	Pov. nyaralszínház	Magyar Színház	
14 Vasárnap	d.u este	Figaró házassága	—	Az ordóg Naftalin	Szulamit 100 év múlva	Három feleség	Nincs előadás	Lysistrata Orpheusz az alvilágban

S Z I N H A Z A K

Szombaton, 1908. június 13-án.

Nemzeti Színház

Turcaret
Vigjáték 5 felvonásban. Irta: Lo Sago.
Turcaretné Gabányi A.
A lovag Mesáros
A báróné Nádai B.
Rafle Lanczi
Kuret Ha du
Frontin Barlos
Rózsahelyi Rózsahelyi
Kezdeté 1/8 8 órákor

II. Kir. Operaház

Zárva
Nepszínház-Vígopera
A denevér.
Operett 3 felvonásban. Egy francia vígjáték után írta Hoffner és Gené. Fordította Evva Lajos.
Személyek:
Kinsenstein Falusi
Rosalinda Zsibiné
Frank Zsó
Orlovsky herceg Dolla Donna
Alfréd Rusznák
Frosch Nagy
Falko Bálint
Blind Kalmár
Adel Turcsányi
Alboj basa Radó
Murray, kanadai Lubinszky
Caricóni marquis Abonyi
Oszkár báró Kaposi
Kezdeté 8 órákor

Király színház

100 év múlva
Enokés, táncos, látványos trófia 3 felvonásban, 9 képben, írta Martos Ferencz. Zenéjét össze állította Marthon Góza.
N. Zajtбай István Németh
Paczur Gaszton Pápir
Tóti Thea Ötvös G.
Péter, hotel tulajdonos Állalkerti igazg. Boross
Franco, Major, miniszter, szerkesztő Szirmai
Pavlo ek, Priblesok, Samu, szerező Rátkai
Sasa Laszló R.
Pelekesi polgármester, Dörögli Z. Molnár
Kek, Huszárkapitány Raskó
Kezdeté 8 órákor

Fővárosi nyári színház

Carmen.
Opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Bizet, szövegét Meihenier Prosper deszélye után írta Meilhac és Halevy L.
Kezdeté 8 órákor

Magyar színház

A Sasfiók
(L' Ajglon) Dráma 5 felvonásban írta Rostand Edmond, fordította Abrányi Emil.
Ferenccz Csontos
Blambeau Törzs
Metternich Garas
Ferenccz oszász Réthay
Marmont tábornagy Thuróczy
A szabó Z. Molnár
Gentz Rátkai
Báró Obenaus Lovday
Maria Lujza Forrai B.
Camorato grófnő Pojgar I.
De Lorget Teréz T. Halmi M.
Főhercegnő Mesáros G.
Kezdeté fél 8 órákor

Víg színváz

Tatárjárás.
Operett három felvonásban, írta Bakonyi Károly, zenéjét Gábor Andor versenire írta Kálmán I.
Személyek:
Lohonyai tábornok Vendrey
Froszka a leánya Komlósy I.
Riza Keleti J.
Lőrenthey Hegedűs
Imrédy Fenyvesi
Mogyoróssy Kornai B.
Wallenstein Sarkadi
Illike Dallos J.
Luri Tihanyi
Kezdeté fél 8 órákor

Városligeti Nyári Színház

Tótleány Amerikában.
énekes bohózat
Kezdeté fél 8 órákor

Urania színház

Zárva

Várszínház

Zárva

Apló Projektograf

(Telefon 68-39.)

A t a l á l m á n y

Teigazdaság.

Táncoló lábak.

Szarvas vadászat

A b á n y á b a n .

kezdeté 8 órákor.

BEKETOW CIRKUSZ Varosliget

VII-ik High-Life-Estély
az intelligencia találkozója.
Dizsműsor.
Meg csak 3 napig a 12 órási oroszlan egy ketrecben.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendégloje
VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám.
A szalmaözegek legkedveltebb étterme.
Méréselt árak! Kifünó kiszolgálás

Wampetics vendéglőjében

Kedvező idő esetén
naponta délután és este valamint
vasárnap és ünnepnap délelőtt is
katona zene

DELI étterem és kávéház

a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán
Ma és mindennap délián 4/5-1/2-ig és este 4/3-1/2-ig kezdve az
európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangversenyek, fényes változatos műsor.
Hűdés és meleg ételek. Rendes polgári árak.

JARDIN de PARIS

(Párisi kert.)
(Erzsébet királyné-ut és Hermína-ut sarkán.)
9 Orosz felesége Die Brau nach 10
MEGYASZAY VILMA
Kristóf Károly. Barison Gertrud
A drezdai királyi Belvedere vendéglátéka
Moreau Jean, Berber Lucie,
Freddy Hans, Cola Claire.
Táncmutatók.
12 Trocatti nővérek Lo-La-Li The 6 Empire Stars 12
Francia konyha. Reggelig cigányzene Amerikai bar
Kocsis és omnibusz közlekedés reggelig.
Jegyek elővételben Zipser & Könyvkiadó Andrassy ut

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő és fel-
szerelő Versenyjátékosok
egyedüli raketjavítója.
MACHER REZSO sportüzlet
Budapest, IV., Koronaherceg
utca 3. szám (Az udvarban)

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-
különlegességet a GUMMI KIRALY-nál
HATSCHER N.
Csakis: Budapest, Károly-körut 6.
ARJEGYZÉK TITOKTARTASSAL INGYEN.

Kadrágja jellemzi az
urat!
A vasalás szabó költség!...
volt, demár nem az, Kényel-
messége és tökéletessége
utólérhetetlen MOLNÁR
LAJOS törv. védett
automata-
nadrágfeszítőjének
Egy készülék ára 3 korona
3.72 korona előre beküldé-
ért bérmentve. Kapható
főraktárosnál:
Plökl és Haasnál,
Budapest, Andrassy-ut. 13

Butor

készpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-
dóan készén raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.
Nagy Imre lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Most jelent meg!

Az ifjusági egyesületek
a népmívelés terén.
Irta dr. PETRI MÓR.
A Néptanítók (Népművelők) Könyvtára 34. füzet.
Ára 1 korona.
Kapható
LAMPÉL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
valamint minden könyvkereskedésben.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok

Budapest, Vác és Nagymaros között.
Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság
közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. június hó 14-én
azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási
hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között.
Indulás Bpest-Petőfi-térről 8:00 órákor de, és 2:30 órákor du.
» Batthyany-térről 8:05 » » » 2:35 » »
» O-Budáról 8:20 » » » 2:50 » »
Erkezés Vácra 10:00 » » » 4:20 » »
» Nagymarosra 11:00 » » » 5:30 » »
Ind. vissza Nagymarosról 11:30 » » » 8:00 » este
» Vácra 12:15 » dél » 8:45 » »
Erkezés Bpest-Obudára 1:10 » du. » 9:40 » »
» Batthyany-térről 2:25 » » » 9:55 » »
» Petőfi-térről 1:30 » » » 10:00 » »
Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetidőjű a következők:
Budapest-ről-Vácra vagy megfordítva
I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.
Budapest-ről Nagymarosra vagy megfordítva
I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.
Vác-ról Nagymarosra vagy megfordítva
I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.
Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, kato-
natisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon fél-
áron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m.
k. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazol-
vány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utaz-
hatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való te-
kintettel olcsó menet- és térjegyek adatnak ki és pedig
Budapest-ről Nagymarosra és vissza
I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.
Vác-ról Nagymarosra és vissza
I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.
Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényel-
lemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a köz-
önség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van
polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és
Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása
Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van.
Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy
erről a társulat idejekorán hirdetést fog közzé tenni.
Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ ÖS-BUDAVÁRA Igazgató:
Friedmann A.

Ma és mindennap szenzációs előadások a

Varietében

és éjjel 12-4 óráig a

Tabarin-Moulin-Rougeben.

Az előadások esős időben is megtartatnak a fedett
helyiségekben

Honvédszenekar vonós hangversennyel.

Bersaglieri zenekar. — Ót cs gányzenekar. —
Schrammel ötös.

Tíz ezer villamos körte fény világítja be a területet. Villamos, bérkocsi és omnibusz végállomás.
Egész éjjel rendszer közlekedés.

Panpanin Tomea

fagyalt különlegességek gyára
Budapest, VII., Tököly-ut 46. sz.
Szétküld saját kocsián fagyaltot elsőrendű minőségben
Tisztaság és izletesség garantálva.
A czimre tessék ügyelni.

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként BANDA MARCOZI és FIAT
zenekarának hangversenye. — Előkelő
családok találkozó helye. — Elsőrendű konyha,
kifünó ménes-gyoroki és különleges borok. —
ooooo Számos látogatást kér tisztelettel ooooo

EKAMP GYULA

a bikszádi fürdő étterem
volt bérloje.

Most jelent meg!

A cs. és kir. szab.
Kassa Oderbergi Vasut
személyszállító vonatának

MENETRENDJE

Bövid utmutatóval a Tatraba
Ervényes 1908. május 1-től.
Ara 12 fillér.
SINGER ES WOLFNER kiadása
Budapest, VI., Andrassy ut 10

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges petít betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Vadászfegyverek

gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is poton aron eladó. Közöttük Toplewer-kulcs Lan-caster 20 forint, Előfektő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Greuer-zárú, Bücksilinte 40 forint, Schnelleres Mannlicher Drilling, valódi Krupp aczélszekrény 65 forint. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghmerles, ugyanitt egy Görz fényképezőgép, egy perzsaszőnyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám Radónál. 49082

Idősebb

nevelő, perfekt német, francia, zene, állást keres a nyári időnyre, egy-két elemista leánykához, keresztény, hegyes vidéken lakó családban akár fizetés nélkül is. Kölesönös megkedveltetés esetén a jövő tanévre is. Czim a kiadóhivatalban. 28696

Cseresznyét,

nagyzeműeket postakosaranként 4 kor. ugorbát, kalarábet, fűzöt zöld valsbót, tököt, kelkáposztát, gombát, csukorborsót, spargal, earliot és új burgonyát, vegyesen 3 kor. ismét eladóknak külön áránlat, Szabó Csongrádról.

Rojogós

cseresznyét és egrest nagyzeműeket élvezésre és befőzésre postakosaranként 240 korért szállítja Szabó Géza Csongrádról.

A Falkogen

füdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ara 3 korona. Kapható: Falk-gyógysernar, Budapest, VII. Rákóczi-tér 2. sz. 2796

Kiadó

Lellén, a Balaton partján egy kényelmes villa. All negy szobából, két verandából, konyhából, és mellékhelyiségekből. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Parketagyár

Gyönyörűsödő ajáljja gyártmányait. 27733

Felgari, gimnaziumi

kereskedelmi, reál, mai gánvizeglatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekés Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27809

Százezer koronánál

jóval nagyobb forgalmu fűszer, sőr, hentes és rövidáru üzlet az ország második városában előnyösen átadandó Czim a kiadóhivatalban. 28676

Gépeszeket

cséplés időnyre nevszintén gazdatisztelek és az összes gazdasági személyzetet, szakértelmem és józanágáért teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-n. 25. Telefon 94-87.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyestárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyesztintén államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapesti IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsá-utca 44.)

Magánkutató iroda

Rákóczi-t 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Gyéza. Telefon 67-47. 27750

Veresáfonyabelőtt

BARTA-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.-korona FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 86972

BUTOR

árveresről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bórfolelek, gyönyörű tükrök, diván, borszék, íróasztal, porzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Kolozsvári

igotnodományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikereét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójegyből speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre ki-merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u 2.

BUTOROK

aló, ebédlo-, szalonde- rendezések, továbbá ur-szoba, írda berendezésel téz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök valódi angol bór garnitúrát eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 262
Kézírcy-utca sarok.

„Stenográfia“

Országos Gabelsberger gyorsíró és gépiróskola Váci-körút 33.
Díjtalan gépirásoktatás. Havonta új gyorsírási, gépirási és kereskedelmi szak-tanfolyam. Kedvezményes nyári kurzusok. Okleveles tanárok. Belratkozás naponta. Váci-körút 33.

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok tüzetek feltűnés nél-kül megfigyelését s el-tűnt egyének és névte-len levelek iróinak ki-nyomozását, bel és kü-lföldön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 108-52. 28687

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Modern

urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlo-, szalonde- uriszoba és írda teljes berendezések. Dus raktár szőnyegok, függönyök, terít-tek, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca Telefon 14-09.

Polgári árai

Pontos kiszolgálás! Kifűző szabás! Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesek elmegyek. Zeliszka János angol uri szabóterme BUDAPEST, Andrassy-ut 56. I. em. Allandó választék a leg-dívalatosabb angol és bol-d- földi szövelekből.

30 forint.

Varrógépek egy új valódi csa-ádi Singer varró-gép sárszekrény-nyel 5 évi jótállá-sal csak! SINGER A. műgépészeti Budapest, fűz-let Akácia-utca 55. Minden-asmű varrógépek javítását legutányosabb árban el-vállalom. Árjegyzék ingyen.

Szepességi

csemegék BARTA-féle veresáfonya befőltet, málna, sza-mócaza-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerv-eket, pastetomokat ajánl a FELKAI KON-ZERVGYÁR Felka, Szepesmegeye. Kerjen ár-jegyzéket.

Saját gyártmányu

vas- és rézbutorok Rézagy --- --- 45.- frl Vaságy matracczal 8.50 • Gyermekágy --- 11.50 • Sodronyágy-betét 3.50 • Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046
WEISZ LIPOT Király-utca 99. szám. TELEFON 67-01.

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyiért vették. SCHILBER ISZIDOR, Sip-utca 8. 27133

ELEKTRO-

MOTOROK minden nagyságban, Al-landó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legeönyesebb részleltizetésre

zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt kézpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csak! Reményi nagy magyar hang-szerlelepen. Prospektus és árjegyzék in-gyen. Budapest, Király-m-58. szám.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Villamos

világítás saját dynamóval, lakó-hónak, gazdaságok rész-re. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Áránlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elektroménkök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle FERKTE-APONYA GYÓGYBOR gyógyszereszek és fü-szereseknél 1 üveg ára K 1.60, 5 üvegét 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KON-ZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

15

forintért tiszta gyapjuszövetből mérték szerinti elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa or szabómester Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvtali utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal ház-boz küldjük.

Csinos

mindeneslány tisztai csalá-dnál Fehértemplomba keres-tetik. Jelentkezés: Sziv-utca 43. I. 8.

Zsinkói csárda

Dráva, Szabolcs határában, s kősi járas, mely áll korcs-mából mellekentiletekből és 6 hold szántófölekből, tulaj-donos aggkora miatt eladó. A korcsma K. 2000 bért jövedelmez míg a földet tulajdonos műveltet. Felvilágosítást ad Löwy Ferencz Sikiós. 5571

Önálló hivatalban

levő középkori nő olyan jobb módu idősebb urat (gyermektelen) keres, akár valamely üzletvezető kau-ziós egyént, aki hozzá benősülne, aki nyugraal-mas, kellemes otthonod és hűséges jó feleséget óhajt, az írjon e lap kiadóhivata-lába czim közlése végett.

Kérelem

a nemesszivű emberekhez! Ezután kérem a jószivú embereket, lennének ke-gyesek egy fél szemű és félkezű 19 éves egészen árva fiút segíteni, hacsak néhány fillérrel is. Hendzel Kálmán Budapest, Nép-színház-utca 39. fidsz. 4.

Teljesen új

pedálos cimbalom jutányos áron eladó. Damjanich-utca 30. sz. a.

Nevelő

kerestetik szeptember el-sejétől, okl tanár vagy tanárjelölt, lehetőleg lutheranus, gymnásium és elemi növendékek mellé, zene-értők előnyben. Teljes uri ellátás, külön lakás, fizetés megegyezés szerint. Aján-latokat azonnal kér Masz-nyik gyógyszerész Gyorok Aradmegeye. 28696

Koporsó asztalosok

részere mindennemű koporsók díszítése összes lemetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra in-gyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs-ság, Nagymező-utca E 46. szám. 27903A

Maganjaro

gözcseplőkészlet 8 lörejeű kifogástalan gyári javítás-sal, magyar állami gyárt-mány, igen előnyös árban és fizetési módzatokkal megvételre ajánlatik Szűcs Ödön cég által Baján.

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tiszteletkölcsönöt 6-6 1/2%-ra, 15 35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem aka-dály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzálogkölcsönöt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mel-lett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Övadekokra az érték 75%-ig. Katonatiszteleknek hadnagy-tól kezdve előnyös felté-lekkel. Tarcshíttel, Valtó-kölcsönöt gyorsan és elő-nyösen folyósítunk. Ingat-lanok erdők. Bányák adá-s-vétele Osztályorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden fel-világosítás díjtalan!! Kép-viselők alkalmazatnak! Kún és Társa bankbizo-mányi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eöt-vös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28429

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!

GEREBEN BELA KRISTOFER 2

Fénykép-készülék

objektív vesz, elad, cserél hi-res Appolo lemezek egyedül-elárúsító helye. HATSCHKEK EMIL Andrassy-ut 18., főkéja: Erzsébet-körút 88. Alapítotott 1877. Tokkal olcsóbb, mint részlet fizetésre.

Ajtók, ablakok

VASREDÖNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak ol-csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest. V., Korall utca 10. a nyugati pályaudvar kö-zelében.

Csiz

A kontinensen a legerősebb jódt brom gyógyfűrdő. A me-gelőp győzedelményekben nevez-es szerep jut az ásványv-is nagy radioaktivitásaak, melyet Lengyel Béla egyetemi tanár legújabb vizsgálatai fele-deztek. Megnyitás május 1-én. Ezámos előrendű bérház, sza-na-torium, gyógytar, zongora, lavó-ház, lawn-tennis, tornapark, ké-rándulások. Vasút-állomás, posta telephelyen. Hivatalos orvos Dr. Kallós Jenő Katona-tisztelek, Államhivatalnoknál elő és utó időnyben 50% kedvezmény. Prospektussal szolgál a fűrdőigazgató. Az Ásványvíz rendelhető ház-nálai utasítással a fűrdőigaz-gatószéknél és Eöcskury L. főelárúsítónál. - Budapestben.

Ujdonság!!

NAGY LÁSZLÓ A GYERMEK ÉRDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA. Ára 3 korona. Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodia-ner F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapestben, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyv-kereskedésben.

TÁTRAKALAUZ

1908. Utmutató a Magas-Tátrába és a Tátravidéki fűrdőkre. A Magyarországi Kárpátgyógyászat közrem. köösével szerkesztette: Dr. Szontag Miklós kir. tanácsos. - Alátöte - Dr. Jármy László. Térképekkel. 4 új kiadás. Ára 2 kor. 40 fill. SINGER és WOLFNER kiadása, Bpest, Andrassy-ut 10.